

Sis pistolers intenten assaltar la casa de Banca Padró Germans, de Manresa

Resulten ferits dos dependents del Banc. - Fugida dels assaltants

Detalls de l'atracament

A mitja dia va circular per Barcelona la nova d'haver ocorregut un nou atracament a Manresa.

El rumor ha estat confirmat més tard, afegint-se que els pistolers havien fet molts disparats i que hi havia alguns ferits.

El fet, segons ens comunica a mitja tarda un company que ha marxat a aquella població per a informar-se de l'esdeveniment, va ocórrer a tres quarts de dotze.

A aquesta hora van presentar-se uns cinc o sis individus a la casa de banca dels senyors Padró Germans, establerta al carrer d'Angel Guinera. Van fer la seva entrada d'una manera precipitada i tots ells portant pistoles a la mà, intimant a la dependència que els deixés obrir lliurement.

Dos dels pistolers es quedaren a les finestres dedicades al públic, i van començar a fer disparats a l'aire, infonent el pànic entre els dependents, mentre els altres penetraven a les oficines i es dirigien de dret a la caixa, la qual es trobava oberta.

El soci de la casa senyor Pere Padró, donant-se compte tot seguit del que es tractava, es tragué una pistola i anà per disparar, però li fallà el tret. Un dels atracadors li va contestar i aviat el senyor Padró va refugiar-se a les habitacions interiors, pujant al balcó, des d'on va començar a demanar auxili.

Els lladres, en sentir aquells crits, es veieren perduts, comprenent que si no fugien corrents es trobarien presoners de seguida. I van fugir sense poder emportar-se'n res.

Tot marxant van fer nous disparats, ferint el dependent Francisco Busquets, el qual va quedar amb una bala allogjada.

A un altre dependent una bala li va foradar la bata i la camisa, no fent-li mal per un atzar.

La majoria dels vidres van quedar romputs, així com un tinter. Al sostre hi van quedar incrustades moltes bales.

Els lladres, en fugir, es dirigiren al carrer del canonge Mulet, que és prop de la casa Padró, i al qual havien arribat en automòbil, però van trobar-se que el xofer havia tancat el gas i havia tret el contacte del magnet, i havia desaparegut.

En efecte, el xofer, segons sembla, havia acompanyat aquells individus sense saber qui eren i en sentir el tiroteig i presumir que eren una banda de lladregots, va fer les operacions esmentades i s'amagà.

Els lladres van mirar si podien posar l'auto en marxa, i no van poder. Entretant, el públic, ja assabentat del que passava, va començar a perseguir-los i aleshores van fugir a corre-cuita, tot disparant contra els perseguidors. El camí emprat és el de la carretera de Cardenera.

Seguidament van acudir al lloc del succeït alguns soldats i elements del someter, que van seguir els atracadors pel lloc esmentat, si bé molt aviat van perdre el rastre.

Shan donat ordres a tots els pobles dels voltants, per tal que es faci una batuda, que impedeixi que s'escapin els pistolers.

A les sis de la tarda es deia que la guàrdia civil els tenia voltats a la hisenda Morera, que és a una hora de Manresa.

La notícia, però, no ha tingut confirmació oficial fins al moment d'escriure aquestes ratlles.

notícia del fet, va cridar els caps de policia i de la guàrdia civil, i vaient-se d'un mapa — un mapa català, de la Mancomunitat, — va donar les ordres convenientes per a la captura dels criminals.

Com que la primera notícia era que aquests havien fugit en automòbil, el senyor Portela va telegrafiar als governadors de Lleida i de Saragossa preguntant-los que donessin ordres a la guàrdia civil de tots els pobles que detinguessin tots els autos que passessin per llurs demarcacions.

Després, precisada la veritat dels fets amb repetides conferències que el governador va tenir amb l'alcalde de Manresa, va ordenar que sortís el comissari senyor de Miguel amb alguns agents, amb automòbil, i força de la guàrdia civil amb el tren de les 6.30.

L'alcalde, entre altres detalls, que coincideixen amb la versió que hem donat, deia que hi havia dos pistolers que feien guàrdia a la porta i guardaven les espalles dels cinc que havien entrat dins.

Els fugitius van ésser vistos per uns pàgesos travessant la Riera de Rajadell, de la qual van sortir mullats i enfangats.

A darrera hora del vespre, el senyor de Miguel va telegrafiar que els malfactors s'havien refugiat en un barranc, a 5 quilòmetres de Manresa, entre Rajadell i Guardiola, i que el someter i la guàrdia civil tenien rodejat aquell lloc.

ELS RAJOLERS

La Federació Patronal de Catalunya fa públic que, havent començat els patrons rajolers a complimentar l'acord de rependre el treball, tots els obrers ocupats a les bòbiles abans de l'atur hauran de reintegrar-se immediatament a llurs tasques, entenent-se, si no ho fan, que renuncien a llurs places i en conseqüència es procedirà a emprar el personal nou que ja té sol·licitat l'Ingrés.

DESAPAREGUT

«Solidaridad Obrera» parla de la desaparició de Pauli López, president del Sindicat Unió del Ram de Construcció, suposant que haurà estat detingut pels agents de l'autoritat.

Una nota de la policia diu que el citat individu no ha estat detingut.

Un diari local recollia ahir vespre el rumor que prop del «Dédalo» es veu alons de l'aigua un sac que se suposa conté un cadàver i que hi ha qui diu que aquest cadàver és el de Pauli Pérez.

L'OLI DE RICÍ

El governador ha ordenat una informació relativa a la notícia d'haver-se començat un atemptat contra un cambrer, obligant-lo a beure una ampolla d'oli de ricí.

El senyor Portela diu que no vol que aquí s'implanti aquest sistema tan usat pels feixistes italians.

ALS BANCOS

Ahir, als Bancos locals es treballava amb normalitat, inclos al Banc de Biscala.

Solament estava tancada la sucursal del Banc Espanyol de Crèdit.

OETINGUT

Ha estat detingut Josep Torres Villegas per haver agredit el dia 12, el patró Geroni Montoya, al carrer de Santa Rosa.

DECLARACIO D'UN FERIT

Curat de les ferides que va rebre el 17 de juny al carrer de la Bo-

queria, el repartidor de «Solidaridad Obrera» Joan Falguera, estigué ahir al jutjat a prestar declaració.

Sembla que repetí que no havia conegut els que li van disparar.

EL METROPOLITA

Ha cridat l'atenció que en les obres del Metro de la plaça de Catalunya es fes un allotjament d'obres, dels quals n'havien acudit gran nombre.

El senyor Portela va dir que, segons les seves notícies, l'antic empresari senyor Ormaechea, no estant en condicions de continuar les obres, havia rescindit el contracte, perdent la crecuda fiança que tenia dipositada.

El Consell d'Administració es va reunir i va examinar els plecs d'alguns contractistes que havien sol·licitat substituir el senyor Ormaechea, però no va prendre cap acord.

Sembla que alguns del Consell són partidaris de continuar les obres per administració, prescindint del contractista.

RESTABLIMENT D'UN CIUTADA BENEMERIT

Ha visitat a l'alcalde En Francisco Virgós Carbó, víctima de l'atemptat del carrer de Tantarantana en perseguir als que atemptaren contra un subjecte que guiava un carro, per a donar les gràcies per l'acord de l'Ajuntament gratificant-li el dit acte de ciutadania amb la quantitat de 5.000 pessetes.

LA FEDERACIO DE BANQUERS

La Federació de Bancs i Banquers de Barcelona es veu en el cas de precisar sobre la informació de la premsa en general en el conflicte creat a la Banca privada per aparents acords de la classe professional d'empleats de Banca i Borsa.

Els Bancs i banquers inscrits compleixen l'acord pres en junta general de mantenir les seves respectives relacions comercials amb l'entitat boicotejada, per imposar-ho les relacions jurídiques creades, que no permeten la intromissió de tercers, als quals tampoc s'ha diferit per la llei el compliment de les obligacions.

Es, per tant, inexacte que es deixi de donar curs als compromisos que diàriament es contrauen amb el Banc Espanyol de Crèdit, i menys cert que hagin admès cap imposició que obligui a l'alteració de la voluntat dels federats de mantenir les relacions contra tota imposició estranya.

Es igualment inexacte que s'hagin desatès els serveis al públic en cap moment pels Bancs federats, ni en el que concorregueren comissions d'empleats de cada un a retre tribut de consideració i protesta per l'assassinat dels seus companys, en l'acte de l'enterrament de les dites víctimes.

Que des del dia 14 del corrent subsisteix l'acord de no permetre cap boicot ni ordre perturbadora en el nostre ordre interior, per a les quals s'han establert sancions eficaces, que no s'han aplicat a causa de no haver-hi hagut infracció que ho motivés.

UN ALTRE

ATACAMENT FRACASSAT

Ahir, a les set de la tarda, es van presentar cinc subjectes a la casa de compra-venda de joies de Benet Rius, situada al Torrent de Vidalet, núm. 2, i van demanar moneders de plata.

Mentre el senyor Rius triava els moneders, els compradors li van apuntar pistoles i li van intimar que no es mogués si no volia morir.

Però l'amenaçat va sortir a un balcó i va demanar auxili a crits. Aleshores els atacadors, considerant-se

en perill, van fugir.

Alguns transeünts els van perseguir, però els delinqüents van anar més llargs i van desaparèixer.

TIROTEIG.—UNA NENA GREUMENT FERIDA

Ahir, a dos quarts de vuit del vespre, van sentir-se molts trets al carrer de Ciudad-Real (Gràcia) i els veïns i transeünts van veure uns quants individus que corrien.

Després, uns deien que eren dos grups de sindicats antagònics que havien tingut una topada a trets.

Altres van dir que no era res de qüestió social, sinó que dos subjectes, perseguits pel públic per haver robat una cartera, havien disparat contra llurs perseguidors.

Com que els protagonistes del fet van desaparèixer, no es va poder precisar què havia passat.

Però es va precisar, desgraciadament, que una bala va ferir una nena, Anna Cervera Verges, de 5 anys, habitant al dit carrer de Ciudad-Real. Fou conduïda amb un automòbil al dispensari de Gràcia i el metge li va apreciar una ferida al pit de pronòstic greu.

Ve ésser traslladada a l'Hospital Clínic.

ELS CAMBRERS

La Junta Directiva de l'Associació Professional de Cambrers del Sindi-

cat Lliure posa en coneixement dels seus associats o, més ben dit, als qui vulguin ser de l'esmentada Associació, que des del dia 18 del corrent mes es canvien els carnets vells pels nous, posant-ho en coneixement de tots perquè no ignorin aquest canvi.

DETENCIONS A MANRESA

Duien de Manresa que han estat detinguts, ingressat a la presó a disposició del jutge militar instructor de causes, els coneguts sindicalistes Llorenç Grifó, president del Sindicat Unió de Sant Vicens de Castell, i Josep Cinca, secretari general del Sindicat Unió de Manresa.

UN DESERTOR

El soldat desertor del regiment dragons de Montesa Josep Minguez Vargas, que, segons diguérem, ha estat detingut, és acusat d'haver repartit fulles sedicioses abans de consumir la deserció, pel qual motiu ha estat posat a disposició del comandant d'infanteria don Cristòfol Fernández.

PESTANA PROCESAT

El jutge de causes d'aquesta Capitania general, don Cristòfol Fernández Valdés, ha decretat el processament d'Angel Pestana en la sumaria que se li segueix pels suposats delictes d'excitació a la rebel·lió i repartiment de fulles sedicioses.

Excursió a Sant Sebastià

Estant a punt de tancar-se la llista d'inscripció per a l'Excursió Comercial Collectiva a Sant Sebastià, amb motiu d'aquella Fira de Mostres, convé que els excursionistes tinguin present ço que segueix:

Primer. Que el tren especial de luxe sortirà de Barcelona el vinent diàbte, dia 21, a les 18.17 per arribar el 22, a les 11.2 a Sant Sebastià, d'on marxarà el dia 25 a les 18.6 per estar de retorn el 26, a les 11.38 minuts.

Segon. Que els senyors inscrits tenen de recollir els tickets per als compartiments del tren i per l'hotel on s'estaigueran a Sant Sebastià, mitjançant la presentació del rebut d'inscripció abans de les dotze de l'esmentat dia 21.

Tercer. Als senyors que no puguin recollir-los, se'ls remetrà en el tren, ja que la presentació de l'esmentat rebut dona dret a entrar a l'andana i acomodar-se en el comboi.

Quart. Que les despeses que es facin en el cotxe restaurant que portarà el tren, correran a càrrec dels respectius excursionistes.

Aquests rebran un programa de les festes que tindran lloc aquells dies a Sant Sebastià.

L'Ajuntament i el Comitè de la Fira de Mostres de Sant Sebastià, han organitzat en honor dels excursionistes catalans, el següent programa:

Dia 22, a les onze, arribada dels excursionistes i recepció en l'Ajuntament. A les quatre, visita oficial a la Fira de Mostres, set, visites al Gran Casino i al Gran Kursal Marítim.

Dia 23, a les onze, excursió al Mont Igeldo. A les cinc, gran festa basca a la Fira de Mostres. Hi pendrà part l'Orfeó Donostiarra, els Spatadansaires, tamborilers, etc., etc. A les deu, festival al Gran Kursal Marítim.

Dia 24, a les deu, carreres d'automòbils. Gran premi Voiturets. A les cinc, visita a Santamaria al Museu

Naval i a la Diputació. A les vuit funció d'honor al Teatre de Belles Arts.

Dia 25, matí lliure, a les sis sortida cap a Barcelona.

A la memòria d'En Josep Morera

Dijous a la vetlla tingué lloc a «Catalunya», Associació Autonomista de Districte V, una vetllada necrològica en honor del qui fou en vida l'excel·lent regidor En Josep Morera, elegit pel dit Districte.

L'acte tingué un caràcter d'intimitat, acudint-hi nombrosos socis i amics de l'Associació. En lloc preferent estava exposat el retrat de l'homenatjat, endomassat amb un vel negre i amb els colors del drap barrat, per fons.

L'acte fou presidit per En Santiago Andreu, president de «Catalunya», En Josep Carabén, vice-president; En Josep Vilaseca i Bas, tresorer; En Lluís Bracons, secretari; els senyors Josep Mari, Carabén (A.) i En Josep Morera, fill.

Obri els parlaments en representació de la Joventut Nacionalista de Barcelona, N'Armand Carabén, qui posà de relleu la característica política del finat, com un perfecte seguidor de l'Escola de la Lliga, de la qual fou un dels seus socis fundadors. En Morera no s'havia distingit per cap mena d'extremisme, però representava aquell sentit de constància, de persistència i de treball que fatalment ha de portar a tots els qui l'imitin, al camí segur de la victòria.

Seguidament, el diputat per Vilafra, a la Mancomunitat, En Josep Mari, féu una documentadíssima biografia de l'homenatjat i ressenyà el paper brillantíssim que havia jugat En Morera a les terres del Penedès, ocupant sempre els primers llocs en totes les batalles lluitades pel catalanisme. Establí un paral·lel entre la

La Doctora Quadras Bordes

Metgessa especialista en malalties de la Dona

Participa a la seva clientela que durant l'estiu l'hora de consulta serà de dos quarts de quatre a cinc.

CARRER DE SANTA ANNA, 37, PRAL. — TELEFON 2998 A

MOSAICS E. ESCOTET & C^{ia}

Ronda Universitat 20,

seva activitat privada i política, afirmant que solament pel seu esforç personal havia assolit en el comerç de Barcelona i en la política catalanista fins haver meregut l'alt honor d'ésser portat a l'Ajuntament de Barcelona pels vots dels ciutadans d'aquell Districte. En nom del diputat senyor Rafols, s'adherí a l'acte, per impossibilitat d'assistir-hi.

En Santiago Andreu, visiblement afectat per ésser aquest el primer acte públic en el qual prenla part després de la sensible pèrdua que havia sofert, digué com no podia mancar a un acte d'aquesta naturalesa. Fèu un eloqüent elogi de les seves virtuts cíviques i privades, fent vots perquè els clients treguessin d'aquell acte la conseqüència definitiva, que no era altra que l'exemplaritat. Es per això, digué, que el seu retrat serà col·locat a la Sala de Juntes d'aquella col·locat a la Sala de Juntes d'aquella a tots nosaltres. Alludí a la situació social que travessa Barcelona, i davant de l'enigma que es presentava a molts ciutadans, cercant una explicació a un tal inaudit estat de coses, aconsellà aquell esperit d'afirmació, de treball i de constància que fou la característica d'En Morera per tal d'aconseguir que aquella mena d'enigmes no devinguessin tan feixucs.

Acabat l'acte, tots els presents es dirigiren a la Sala de Juntes, on fou col·locat el retrat d'En Josep Morera, desfilant per davant del mateix tots els socis.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 18 de juliol de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 761.6, 762.2, 761.8.

Termòmetre sec: 27.3, 24.3, 25.0.

Termòmetre humit: 22.0, 21.2, 21.2.

Humitat (centèsimes de saturació): 61, 74, 69.

Direcció del vent: NNE., S., SE.

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 3, 2.

Estat del cel: Quasi serè. Q. tapat.

Classe de núvols: C.St., C.K., C.St.K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 28.3; mínima, 21.7; mínima prop del sol: 20.8.

Oscil·lació termomètrica: 7.1.

Temperatura mitja: 25.2.

Precipitació aigua, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 92 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobe

— Fostó-Gilco-Kola-Leotinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Avui, a les deu de la vetlla, se celebrarà a l'Ateneu Enciclopèdic Popular Junta General Ordinària de socis per a tractar de la següent ordre del dia: I. Lectura de l'acta de la sessió anterior. II. Memòria. III. Aprobació dels estats de comptes. IV. Renovació de càrrecs, de la Directiva. V. Assumptes d'ordre interior i administratiu.

Vaixelles J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

Per acord del Consell Directiu de l'Ateneu Obrer del Districte II, Mercaders, 38 i 40, principal, ha quedat dissolt el «team» de futbol Olimp Esport, A. O., de la secció de Propaganda i Excursions de l'esmentat Ateneu.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Diumenge passat, la Secció Permanent d'Educació i Instrucció del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria efectuà una

visita a l'Escola d'Oficis i Labors per a la Dona.

La intelligent directora, senyoreta Vallès, després d'explicar el funcionament general de l'Escola i fer veure la seva gran importància social, acompanyà els visitadors i, força detalladament, els mostrà tots els departaments continguts en aquell incomparable casal.

El dia 12 d'agost hom anirà a Vilaber.

-EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa OUYAS, Portal de l'Angel, 11.

A una riera del terme de Les Corts, prop de la carretera de Sarrià, fou trobat el cadàver d'un home desconegut, que semblava captiu, mort de mort natural.

Per ordre del jutge fou portat al dipòsit.

-JOIES VILANOVA Unió, 8.

A la barriada de la Torrassa, entre Sans i Hospitalet, hi va haver ahir una alarma per haver-se sentit un tret.

Va ésser que dos es barallaven i un disparà un tret de revòlver a l'altre, sense tocar-lo.

Més tard, la policia detingué l'agressor, Vicens Ruiz Monente, de 26 anys, conegut com a descuider.

-Per a cines de familia

no hi ha com la casa OUYAS, Portal de l'Angel, 11.

La policia ha posat a disposició del jutjat un tal Leandre Martinez, denunciat per una senyora italiana per haver-se fingit agent d'autoritat i haver tractat de treure-li diners amb l'excusa d'un passaport.

- Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics, els trobareu a la casa OUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Una parella de la guàrdia civil, que feia escoltaments al Paral·lel, va detenir a Joaquim Mora Ferrando, de 34 anys, jornalier, per haver-li ocupat una fàcia.

La policia de la brigada mòbil ha trobat, a un establiment del carrer de Balmes, 33, una màquina d'escriure «Mercedes» i una altra «Smith Bros», que havien estat robades dies passats del «Laboratori Itàlica», del passatge de la Mercè.

A les tres de la matinada, tres subjectes movien escàndol al carrer de Sant Antoni de Pàdua. El vigilant els renyà, i els altres, ofesos en llur dignitat, se li llançaren al damunt i li donaren alguns cops de puny, havent d'acudir el sereno i un altre vigilant per a posar fre a aquells enèrgics.

Els agressors, Alfred Arias, Gimeno Madrid i Ramon Martin, tots ells forasters, foren conduïts a la delegació.

Dos cuiners de 18 anys, enemistats per rivalitats professionals, es van trobar a la matinada al carrer de Robador i veure's i escotmetre's fou una mateixa cosa i amb tal furia que, amb un xic més, es convertien en salsa malonesa.

El metge del dispensari hi va intervenir i, després, hi intervingrà el jutge.

Un noi va deixar una bicicleta a la porta d'una casa de la Ronda de Sant Pere, i va pujar a un pis a donar un avís.

Quan va baixar, la màquina havia desaparegut.

L'Associació Escolar Femenina recorda a les sòcies que desigui presentar-se a les oposicions de mestres

ses oficials, convocades recentment (Gasetta de Madrid, 3 de juliol de 1923), que al Secretariat de l'Associació (Plaça interior de Santa Anna), dimarts, dijous i dissabtes, de dos quarts de set a vuit de la tarda poden informar-se dels requisits indispensables per a tenir-hi opció.

La Cambra Oficial d'Indústria avisa als industrials que tributin per les tarifes tercera i quarta de la contribució, que en la Secretaria d'aquesta Cambra, plaça de Santa Anna, 4, principal, es trobaran exposades durant tot el mes de juliol les llistes electorals on podran ésser examinades pels interessats i fer-se les reclamacions necessàries.

Una veïna del carrer de Robador, va fer anar una filla seva a una tenda a comprar tomàtacs.

Poc després es presentà la veïna a la tenda exigint que li canviessin els tomàtacs perquè els que havien venut a la nena eren gairebé podrits.

El tender, ofès, va dir quatre penjaments a la veïna, i aquesta va contestar amb vuit penjaments, armant-se un escàndol fenomenal que va atreure tot el veïnat i un urbà, el qual denuncià als escandalosos al jutjat.

Ahí va ésser deshauciat un dels venerables memorialistes que ocupava una de les no menys venerables barraques de la Virreina.

El jutjat, amb tot el protocol i totes les formalitats que tan important operació requeria, va llançar a la via pública el mobiliari, consistent en dues cadires i un paquet de papers.

Mentre un jutge es mostrava implacable amb el memorialista, un altre havia posat en llibertat uns pistolers armats detinguts per la guàrdia civil.

Un home de 70 anys, veí del carrer de Cabrinetty i la seva dona, de 68, van questionar amb una rellogada de 37, la qual va administrar tal lliçada al venerable matrimoni, que va passar a portar a marit i molla cap al dispensari d'Hostafranchs.

MARES
tindreu
MOLTA LLET
prenent
Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes lleteres que pasturen intensivament els mamífers quan tenen necessitat d'alletar.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1 combat l'albuminúria, dolors i molèsties propis de l'estat, desenrotlla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i llet abundant.

En la lactància: Rob-Vida núm. 2 augmenta la quantitat de llet, l'enriqueix en casseïna i mantega, reté la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

Vida religiosa

Avui: Sant Vicens de Paül, confessor i fundador, i Santa Rufina, verge. — Demà: Sant Elies, profeta, i Santa Margarida, verge i màrtir.

Quaranta hores: Avui, a la capella de la Santa Creu, carrer de Magdalenes. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Sant Vicens de Paül, color blanc. — La de demà: Santa Margarida, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Roser, a Sant Cugat, o a Montsió. — Demà, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marcús.

Adoració Nocturna: Avui, Torn de Sant Lluís Gonzaga. — Demà, Torn de Sant Ignasi de Loyola (a la parroquial del Clot).

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Negociem els cupons següents:
DEUTE AMORTITZABLE 5 per 100
venciment 15 d'agost pròxim

CÈDULES ARGENTINES, sèrie L
venciment 1.º de setembre pròxim

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1

4530 A.

4531 A.

4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Josep, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la mateixa capella.

— Santa Eugènia del Congost (Tagamanent). — Diumenge passat, dia 15, tingué lloc en aquesta parroquia la festa anual dedicada al Sagrat Cor de Jesús, amb els cultes prèviament anunciats, els quals foren ben solemnes i molt concorreguts, especialment la funció de la tarda i processó.

En el sorteig, a benefici de la Junta de Caritat, resultaren premiats els números 1.881, 693 i 1.647.

— Església de Sant Vicens de Paül. — Demà, festa de Sant Vicens de Paül.

A dos quarts de vuit, missa de Comunió general amb motets al·lusius a l'acte, i plàtica pel Rnd. Manuel Benimelis, C. M.

A les deu, Ofici solemne, en el qual es cantarà la gran missa «Pauperes Sion in honorem Sancti Vincentii a Paulo, Fundatoris et Confessoris», a tres veus i orquestra, composta pel mestre de capella senyor Joan Vidal i Roda, fent el panegíric de l'insigne Apòstol de la Caritat el Rnd. Pere Navarro, C. M. Després de l'Ofici s'entonarà l'himne a Sant Vicens de Paül i es donaran a besar les seves relíquies.

A les sis de la tarda, exposició del Santíssim Sagrament; Trisagí cantat amb orquestra, terminació de la Novena, panegíric pel Rnd. Leandre Daydó, C. M., reserva i benedicció, després de la qual es donaran a besar les relíquies del Sant, acompanyant aquest acte amb el cant de l'esmentat himne.

L'Adoració Nocturna, Espanyola, per a honrar a Sant Vicens de Paül, celebrarà solemnement en aquesta església, la nit del 19 al 20 del corrent, la Vigília corresponent al torn setè, el titular de la qual és Sant Vicens de Paül, la qual, amb permís del nostre venerable Prelat, s'efectuarà a porta oberta, podent, el qui ho desitgi, per aquesta superior autorització, assistir i romandre a la dita església tota la nit.

L'ordre de la Vigília serà com segueix: A dos quarts de deu, Junta de Torn.

A les deu, sortida de la guàrdia. — Exposició de S. D. M. — Plàtica. — Tèdeum cantat. — Oracions de l'anit. — Invitori i Sacris. — Després seguirà l'Ofici del Santíssim Sagrament a les seves respectives hores.

A tres quarts de quatre, oracions de la matinada i preparació per a la Sagrada Comunió.

A les quatre, missa solemne, en la qual s'administrarà el Pa Eucarístic. Oracions d'acció de gràcies. — Reserva de S. D. M. — Himne Eucarístic, i retirada de la guàrdia.

El govern alemany favorable a l'Esperanto

El ministre de l'Interior a tots els Governos del país:

«En el mes d'agost de l'any actual tindrà lloc a Nuremberg el XV Congrés Universal d'Esperanto, sota l'honorífica protecció del President de l'Estat. L'Institut Esperantista per a l'Estat alemany em va demanar que cridés l'atenció dels governs dels països alemanys sobre el Congrés, invitant-los a visitar-lo. Amb gust atenc aquesta petició perquè opino que el moviment esperantista té un seriós significat.

«L'idioma auxiliar universal em

sembla — per ésser fàcil d'aprendre — útil per a proporcionar els avantatges del coneixement d'una llengua estrangera. Inclús als habitants de països que fins ara parlen un sol idioma; demés em sembla tenir l'alta finalitat d'accelerar una col·laboració pacífica de les nacions, conservant llurs drets i propietats, i el principi de bones relacions internacionals.

«Els representants dels governs alemanys tindran ocasió, durant aquest Congrés, de rebre una impressió sobre el valor de la llengua Esperanto, i podran convence's fins a quin grau l'Esperanto posseeix les condicions que ha de reunir un idioma auxiliar internacional. — Oeser.

Nota: Per la present carta pot veure's l'increment que va aconseguint de dia en dia el moviment esperantista, o sia a favor de l'idioma internacional Esperanto.

Per assistir a l'esmentat Congrés s'han inscrit fins ara més de 4.000 persones d'ambdós sexes i de totes les nacions i països del món.

El govern alemany ha dictat ordres oportuns perquè els seus consols donin totes les facilitats per a passaports, etc., a tots els congressistes.

Malgrat la situació precària que travessa la nació per la decisió col·laboració de les altes autoritats, ens prometem que el Congrés tindrà un èxit insuperable.

Informacions més detallades donaran totes les societats i grups esperantistes d'aquesta localitat.

Avís:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggeriments dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots els compendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraim totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeguts, les suggeriments que siguin útils.

CONSTRUCTOR D'OBRES

Maquinària per a la construcció amb ciment, de blocs i totxos de la casa

L. VANDER I C.º - MILÀ

REPRESENTANT: J. Pratginestos de Bonaparte

Gran Via Layetana, 21, segon - BARCELONA - Telefon 4568 A.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

A PORTUGAL

Lisboa, 18. — El ministre dimissionari de la Guerra coronel Fernan Freiria, ha declarat estar disposat a tornar-se a encarregar de la cartera, fixant per endavant determinades condicions. S'ignora la resolució del president del Consell. — Bajas.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 18, 2 tarda. El cap del Govern ha manifestat al migdia que en despatxar avui amb el Rei ha posat a la seva signatura diversos decrets de Finances aprovant subhastes per a l'adquisició de locals destinats a oficines. Ha anunciat que a dos quarts de quatre d'aquesta tarda despatxarien amb el Rei els ministres de torn, els quals són els de Guerra i Marina. Ha afegit el president:

— A dos quarts de quatre de la tarda ens reunirem, al Senat, el senyor Sánchez de Toca, els senadors catalans i bilbaïns, els ministres d'Estat i Finances i jo, per a veure si trobem una fórmula sobre el projecte aranzelari.

El president ha rebut la visita del general Fernández Pérez, destinat a Larraix.

També han visitat el cap del Govern els parlamentaris gaditans i els obrers de Matagorda, per a parlar-li del problema de la manca de treball.

DE GOVERNACIO

El ministre de la Governació ha manifestat aquesta tarda que el problema bancari continuava en igual estat.

Avui han funcionat major nombre de Bancs.

Ha afegit que avui sortirà cap a Saragossa un Inspector de Sanitat, per adoptar, d'acord amb la Junta Provincial, mesures que evitin una possible epidèmia a Sant Joan, on estan les algues estancades, i hi ha nombrosos animals morts, a conseqüència de les darreres inundacions.

VISITA D'INSPECCIO

El diputat senyor Ortega i Gasset ha manifestat avui que el senyor López Ferrer ha estat designat pel ministre d'Estat per a efectuar una visita d'inspecció al Consolat d'Espanya a Buenos Aires.

LA DIRECCIO DE CARRASINERS

Diu «El Liberal»: Se'n assegura que fa alguns dies està estès per a ésser portat a la signatura del Rei, el Decret nomenant el conseller del Suprem de Guerra i Marina general Arraiz de Conderena, per a la vacant de director general de carrasiners.

Es diu que els interessats en la signatura del Decret esperaven que les Corts suspenguessin llurs sessions a dies i volgueren tenir preparat aquest Decret per a sotmetre'l a la signatura del Rei un cop tancat el Parlament.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: Reial Decret del ministeri d'Estat concedint la banda de la real ordre de la reina Maria Lluïsa a S. A. R. la sereníssima senyora infanta donya Maria de la Mercè.

Reial Decret de Finances disposant que el magatzematge particular que reconeix l'article 110 de les ordenacions generals de la renda de Guanes, del 15 d'octubre de 1894, s'aplicarà en el successiu al cacau de Fernando Póo que es declari per concurs, encara que als ports on es sol·liciti hi hagi dipòsit comercial.

Reial Decret de Foment suspent les autoritzacions que per la Direcció general d'Agricultura i Montes ve concedint-se per a importar d'Holanda bestiar boví d'aptitud lletera, i que s'observin, respecte al bestiar del dit país, els preceptes continguts en la del 2 de desembre de 1922.

Reial ordre del ministeri del Treball resolent la instància formulada per l'Associació de la Banca Espanyola del Centre d'Espanya, en suplica que es declari que els establiments bancaris no estan subjectes a la jornada màxima de vuit hores.

D'instrucció pública. — Questionari oficial únic d'oposicions a ingrès al magisteri espanyol.

De Foment. — Concedint exàmens

d'ingrés el pròxim mes de setembre, amb nova convocatòria, als aspirants que ho sol·licitin.

AL PALAU

El Rei ha rebut aquest matí una comissió del Foment del Treball, presidida pel vescomte de Cusó.

NOTES DE MELILLA

Melilla, 18. — Ha acabat el rellevament de les posicions de Tizri Aza sense novetat.

Se sent immensa calor. Fa 41 graus a l'ombra.

Al campament de Tafersit, l'oficialitat del Tercer obsequià amb un banquet al tinent coronel Campos.

Assistiren oficials d'altres cosos, brindant-se en mig de gran entusiasme.

Avui ha marxat, a bord del canoner «Bonifaz», el general Martínez Anido, a visitar Xafarines i Cab d'Aigua, i revistar aquelles guarnicions.

En el successu tots els explosius destinats a explotació de mines es desembarcaren a Nador, deixant de satisfer l'impost que abonen en llur entrada a Melilla.

ASSOCIACIO ESPANYOLA D'ESCRITORS

En compliment de l'acord adoptat en l'última assemblea general de socis l'Associació Espanyola d'Escriptors s'ha fusionat amb la Societat d'Autors Espanyols, conservant, però, l'una i l'altra la seva significació i independència pròpies.

Per virtut del pacte d'unió, l'Associació Espanyola d'Escriptors disposarà per als seus fins de la organització administrativa, i de la llarga i ben acreditada experiència del seu congènere la Societat d'Autors Espanyols. La Junta Directiva de l'Associació d'Escriptors confia, per això, portar a cap molt aviat, una gran part dels fins socials, proposats amb el caràcter d'immèdiament realitzables, per l'assemblea general d'associats.

La Junta Directiva de l'Associació d'Escriptors posa al coneixement i a disposició dels seus afiliats, el seu nou domicili, carrer del Prado, 24, on podran, demés, adherir-s'hi tots els escriptors que ho desitgin, i en el dit local es rebran en audiència tots els dilluns, de dotze a una del matí, tots els que sol·licitin informes o dades de la Secretaria de l'Associació.

AUXILIS ALS DAMNIFICATS

Madrid, 18, 4'15 tarda. El ministre de Foment ha tramès 80.000 pessetes com a primer auxili als pobles de la província de Saragossa damnificats per les últimes inundacions.

El senyor Gasset ha promès fer un nou esforç per anar reconstruint i repoblant els pobles i camps destruits.

OFICIAL FERIT

Avui ha arribat a Madrid, procedent de Larraix, l'intendent general d'aquella plaça, don Angel Alzupuru, germà del ministre de la Guerra.

Ve acompanyat del seu fill Angel, tinent d'intendència, que sofreix la fractura d'un dit de la mà esquerra i lesions d'importància al braç esquerre, produïdes en un accident d'automòbil esdevingut a Larraix.

EL PERSONAL DE BANCA I BORSA

València. — Reunint al local social del Sindicat d'empleats de Banca i Borsa els representants del personal de tots els Bancs d'aquesta ciutat, han pres els següents acords:

Primer. — Procedir a l'elecció del Comitè directiu que, en unió dels delegats de Madrid i Barcelona quedi encarregat de l'organització i de la confecció d'unes bases que en son dia sotmetra a l'aprovació de l'assemblea general.

Segon. — Preparació d'una conferència a càrrec de don Ramon Sales, president de la Corporació General de Treballadors.

Tercer. — Fer present l'adhesió més entusiasta dels companys d'aquesta ciutat als de Madrid, Barcelona i Saragossa.

Saragossa. — El conflicte dels empleats de Banca i Borsa sembla que ha empitjorat.

Han estat admeses tres senyorettes i això ha produït general descontent entre els vaguistes.

SIGNATURA DE GUERRA

Madrid, 18, 5'15 tarda. En els decrets sotmesos aquesta tarda a la signatura del rei pel general Alzupuru, no figura, com s'havia dit, el nomenament per a la comandància d'enginyers del general Arraiz de Conderena.

Els més importants són: un deslitzant a comandar el regiment de Melilla al coronel que actualment comanda el del Príncep, i per a comandar el regiment del Príncep, és nomenat el coronel de la zona d'Oviedo.

Després figuren diversos decrets de concessions de creus per sofriments per la pàtria i concessió d'hàbits per a diverses ordes militars.

LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

La Comissió de responsabilitats s'ha reunit aquest matí per a oír els informes de les persones que havien estat prèviament convocades.

D'aquestes persones el Sr. Fanjul ha enviat una carta excusant la seva assistència, però transmetent un informe amb les manifestacions que es proposava fer davant de la comissió.

Després han informat extensament els senyors Oteiza i López Ferrer.

De les denúncies fetes pel senyor Oteiza ha deduit la comissió, i particularment els senyors Rodríguez Viguri i Prieto, la necessitat de sol·licitar dades i documents complementaris.

Demà tornarà a reunir-se la comissió perquè informi davant seu els senyors Maestre (don Tomás) i el general Burguete.

D'ESTIUIG

Aquesta nit surt cap a Sant Sebastià el cap del partit conservador senyor Sánchez Guerra.

Cap a Burgos surt el senyor Aparicio.

ELS SOCIALISTES I EL PROJESTE SOBRE TINEÇA D'ARMES

El senyor Saborit de la aquesta tarda als passadissos del Congrés que la minoria socialista està disposada a no deixar aprovar el projecte sobre tinença il·legal d'armes, tal com està redactat.

LA SEGURETAT A LES MINES

El diputat socialista asturià senyor Llana ha visitat aquesta tarda el president del Congrés per anunciar-li el seu propòsit de fer una pregunta a la sala de sessions sobre la seguretat dels obrers que treballen a les mines.

Es referia a una recent explosió de grist a una mina de Mieres.

COMISSIIONS DEL CONGRES

Madrid, 18, 6'15 tarda. Al Congrés s'ha reunit aquesta tarda la comissió permanent del Treball, nomenant ponent del dictamen sobre el projecte d'edificació el senyor Ortega Gasset.

S'ha acordat tornar a reunir-se demà per a conèixer el resultat de la ponència.

La comissió permanent de Marina del Congrés ha aprovat la ponència del senyor Romero Cívotos sobre el projecte de modificació de la llei penal de l'Armada.

Ha confirmat l'acord anterior d'obrir una informació pública sobre el projecte durant quinze dies.

LA «GUILLOTINA»

El Govern tenir aquesta tarda el criteri de procurar reduir l'actitud d'intransigència dels diputats socialistes contra el projecte sobre tinença d'armes.

En el cas de no aconseguir-ho i de prolongar-se l'obstrucció, el Govern aplicarà la guillotina per a l'aprovació del projecte.

EL CONFLICTE BANCARI A MADRID

Madrid, 18, 5'15 tarda. Durant el dia d'avui no s'ha registrat cap nou incident bancari.

La força pública presta servei de vigilància als Bancs boicotejats, on continuen realitzant-se les operacions com en dies anteriors.

El Sindical Lliure Professional d'Empleats de Banca i Borsa ha cursat als directores dels Bancs una comunicació que diu:

«Assabentat aquest Sindicat dels perjudicis que es poden irrogar al

Banc que vostè tan dignament dirigeix, derivats del boicot que mantenim amb aquells Bancs que observen una conducta poc digna, i amb l'objecte de pendre mesures que armonitzin llurs relacions, li dirigim la present.

Hem observat que les bases per les quals es regula la C. de Compensació Bancària han estat vulnerades en benefici precisament de l'entitat que més s'ha distingit en la seva oposició, i com que des del moment que determinat grup bancari s'ha apropiat de les funcions d'aquest organisme oficial, queden virtualment fora de la llei volem amb gust que trobes vostè una fórmula per la qual dintre la més estricta legalitat, pugui realitzar-se les operacions de compensació entre els Bancs que no secunden l'actitud dels deslitzants.

En permetre'ns fer aquesta indicació, ens induïm un vivíssim desig que la normalitat regredi totes les operacions de banca i precisament que els Bancs que han donat prova de serietat, no resultin perjudicats en benefici de determinats Bancs per torbadors per al qual objecte esperem que ens doni vostè hora per a celebrar una entrevista.

A migdia s'havien rebut ja a les oficines del Sindicat algunes cartes de directores de Bancs fixant hora per a entrevistar-se amb la representació dels funcionaris.

Han abandonat els llocs, secundant el moviment de llurs companys, el calaix i dos alts funcionaris del Banc de Roma.

El Sindicat de Funcionaris de Banca i Borsa ha rebut una comunicació de l'Unió General de Treballadors, oferint la seva més decidida cooperació per al moment que ho creguin necessari per a l'assoliment de les seves aspiracions.

Ha tornat a Madrid el vice-president del Sindicat Lliure, senyor Montiel, per a continuar els treballs d'organització del sindicat en aquesta capital.

EL PROJESTE D'AUTORITZACIONS ARANZELARIES

Madrid, 18, 5'15 tarda. Des de dos quarts de quatre de la tarda fins prop de les cinc han estat reunits, a la sala de ministres del Senat, els senyors president del Consell, ministres d'Estat i Finances, Sánchez de Toca, Ferrer i Vidal, Sala, Prados Urujo i Echevarria.

L'objecte d'aquesta reunió era tractar de cercar facilitats per a l'aprovació del projecte d'autoritzacions aranzelaries.

En sortir de la reunió el senyor Alba ha conversat amb els periodistes, dient-los que la reunió havia transcorregut en mig del major ambient de cordialitat.

El Govern ha donat compte del seu criteri de mantenir la redacció del projecte tenint en compte que no sols havia de vetllar pels interessos de les grans indústries, sinó també de les petites, que representen un interès general, perquè porten produïdes mig manufacturats a Espanya.

El Govern, amb el fi de no lesionar cap dels interessos de la indústria espanyola, ha convingut que, en discutir-se el projecte, farà solennement la declaració que, abans de concertar cap tractat, prèviament consultarà la Comissió protectora de la indústria.

Aquestes manifestacions del Govern han causat satisfacció entre els reunits, per considerar que eren una garantia.

SENAT

Madrid, 18, 4'15 tarda. Amb molt poca animació en escons i tribunes comença la sessió a les quatre menys cinc minuts, presidint el comte de Romanones i trobant-se al banc blau els ministres del Treball, Foment i Instrucció pública.

Precis i preguntes

El senyor DELGADO formula un prec que no se sent des de la tribuna.

El marquès de la HERMIDA es lamenta que encara no hagin cobrat cap auxili els damnificats per les tempestes ocorregudes l'any passat a la província de Jaen.

Afegix que els agricultors de la dita província tenen envaïts llurs

campos pel flagell de la llagosta i sol·liciten els mitjans necessaris per a extirpar-la.

El ministre de FOMENT contesta als oradors que ahir sol·licitaren auxilis de l'Estat per als pobles damnificats per les tempestes, i manifesta que el Govern ha designat el personal competent perquè evalui la magnitud dels danys soferts i procedir en conseqüència.

Madrid, 18, 8'30 nit.

El ministre de FOMENT protesta de les paraules del marquès de la Hermida culpant a la inèrcia dels governs l'existència de la plaga de la llagosta.

El senyor SAENZ DE QUEJANA s'associa a les manifestacions del marquès de l'Hermida.

Aquest rectifica i també ho fa el ministre de Foment.

El senyor ESTELAT demana facilitats per al transport de materials que s'han d'emprar en la construcció d'un sanatori anti-tuberculos a Serra Nevada, essent suficient per al dit transport la desviació del quart tros de carretera que s'està construint.

Al mateix temps anuncia una interpellació sobre obres públiques a la «província» de Granada.

El ministre de FOMENT ofereix atendre al prec i accepta la interpellació.

Rectifiquen tots dos.

El senyor GASTON protesta que les oficines d'Obres públiques de Navarra resideixin a Sant Sebastià en lloc de residir a Pamplona.

El ministre de FOMENT ofereix complaure'l.

El senyor PALOMO considera una arbitrarietat el que es considerin, per la societat de duanes de Corrua, com a gravats, estampes i moltes revistes procedents de l'estranger, entre elles, revistes d'Arquitectura, exigint-se per a retirar-les el pagament corresponent a aquella partida aranzelaria.

El ministre de FOMENT contesta a la interpellació que ahir exposà el duc de l'Infantado referent al preu de l'aigua de Madrid, fent veure les manifestacions que exposà el senyor Pérez Caballero, Comissari regl del Canal d'Isabel II.

Abunda en l'opinió d'aquest senyor que l'empresa Santillana sols té una concessió per a pendre algues del riu Manzanares i no un contracte que la fa proveïdora exclusiva d'algues en la zona alta de Madrid.

Al seu judici el senyor marquès de Santillana no ha d'intentar posar obstacles a la realització de les obres que projecta el Canal d'Isabel II.

Nega que l'empresa Santillana pugui tenir, com preté, el monopoli del proveïment d'algues d'algun sector de la Cort, amb eliminació del Canal d'Isabel II; i ho demostra el que ni tant sols els amics del duc de l'Infantado, estant en el Govern, s'han atrevit a portar a la «Gaceta» aquella pretensió.

Invita al duc de l'Infantado a acceptar una fórmula de concòrdia a fi de terminar el ja llarg plec que sosté amb el Canal d'Isabel II.

Acaba assenyalant la peremptòria necessitat que es realitzin les obres necessàries per al complet proveïment d'algues de la capital d'Espanya.

El duc de l'INFANTADO rectifica.

Rebutja la interpellació que s'ha pretès donar al seu discurs d'ahir.

El no sobe una lluita amb el Canal d'Isabel II, sinó que fa una defensa de ço que entén que són els seus legítims drets.

Afirma que quan tractà amb l'Estat de la concessió de les algues, es va dir que es procediria amb bona fe, interpretant fidelment les lleis; doncs és notori que d'haver sospitat aquest engany, mai hauria emprès tan ruïnós negoci.

Se suspèn aquest debat.

Ordre del dia

Es posa a discussió el dictamen referent al projecte reformant la de reclutament de marineria de l'Armada.

S'aprova el dictamen amb una addició del senyor González Llanas.

Es discuteix el dictamen al projecte de llei ampliant les facultats de contractar per sota de la segona columna de l'aranzel en els tractats comercials.

El senyor FERRER VIDAL consumeix

El primer torn en contra del dictamen.

Recorda l'ascendència, al seu judici desgraciada, d'aquest projecte de llei que ha merescut el nom de dictadura aranzelària. Si el dictador hagués estat el senyor Cambó, és indubtable que no perillaria la vida de la indústria i del comerç espanyol; però un altre ministre d'Hisenda es va creure en el cas de modificar aquella reforma aranzelària.

No vol assenyalar l'ús i tampoc l'abus que es fa de l'autorització que ara pretén prorrogar-se; però sí que vol dir que aquesta prorroga encloïu un veritable perill.

Conda en la gestió de l'actual ministre d'Hisenda, perquè sap que és partidari de la protecció del treball en el seu aspecte d'industrialització.

Creu que amb l'aprovació d'aquest dictamen es va a la pèrdua de la independència econòmica de la indústria.

Es refereix a la forma com en l'actualitat es fan les importacions de productes que es fabriquen a Espanya; i alludeix als grans danys que produeix a la indústria nacional aqueix contraban que ha merescut el dictat d'oficial.

La llei d'autorització fou un pagament en blanc lliurat a mans d'un Govern, i ara amb el dictamen es discuteix, en cas d'aprovar-se, quedarà en mans del Govern tota l'obra aranzelària d'Espanya.

Amb el que ara es pretén queda barrinat tot propòsit d'orientació ferma, perquè, quin negociador hi haurà que no vulgui treure'n d'aquest projecte el major partit possible?

Recorda que no s'han complert les limitacions imposades a la llei d'autoritzacions, i per això demana que ara s'operi amb les garanties consegüents al seu compliment.

El Govern actual pot estar saturat dels millors propòsits, però tots sabem amb quina facilitat es succeeixen els governs a Espanya.

Amb la política aranzelària que es ve seguint queda perjudicada la indústria nacional sense que amb això es beneficiï per res a l'agricultura. Tracta de la situació angustiosa per la qual passa la indústria siderúrgica, a la qual ara es pot portar a la ruïna.

El Govern ha de fixar-se en els treballs que vénen realitzant altres nacions per a introduir a Espanya els seus productes a canvi del nostre or. Això pot ocasionar un greu perjudici a la valoració de la nostra moneda.

Afirma que els tractats de comerç que no es fan a base de reciprocitat, forçosament han d'ésser calamitosos; i Espanya està mancada d'elements productius per a concertar tractats a base de reciprocitat, puix fins la nostra agricultura és perseguida.

Assigura que la indústria espanyola adquirirà molt notable desenvolupament si tingués, a més a més de l'empay de l'Estat la consideració i l'afecte dels ciutadans. Amb aquests elements podria arribar-se a la creació de poderoses indústries exportadores.

Insisteix que Espanya no està en condicions de concertar tractats comercials, perquè està mancada de productes exportables. En aquestes condicions la importació de productes estrangers es farà al mateix temps que l'exportació del nostre or.

Pregunta si, com es suposa, estem en un període d'ofensiva perjudicial contra el treball industrial.

Defensa la indústria catalana, la tècnica de la qual es troba a una gran altura, encara que és desconeguda per molts.

Parla de la protecció oficial que Anglaterra concedeix a la seva indústria nacional, iniciativa que ha d'imitar-se a Espanya.

En un tanc del discurs, diu que no pretén fer obstrucció, però sí que dirà tot allò que hagi de dir.

Per a demostrar l'escassa potencialitat exportadora d'Espanya, diu que la base de la nostra alimentació es troba en un auxili aranzelari.

Acaba dient que si s'adquireix el convenciment que els tractats que es projecten puguin perjudicar els interessos del país, hauria d'ésser abandonat el projecte en defensa dels dits interessos.

El senyor ELORRIETA li contesta en nom de la comissió.

Justifica la necessitat del projecte que es discuteix per a la celebració de veritables tractats de comerç, puix els existents sols tenen el caràcter de convenis provisionals o «modus vivendi».

Afirma que les indústries metallúrgica i siderúrgica no seran lesionades amb l'aprovació d'aquest projecte, puix no cal oblidar que l'aranzel

ben orientat i encaminat és el progrés i la prosperitat del país.

El senyor FERRER I VIDAL rectifica.

Espera que el ministre d'Hisenda confirmará en el transcurso del debat les paraules alentadores per a la indústria metallúrgica i siderúrgica exposades per la Comissió, i que en els seus llavis no poden tenir altre valor que el d'un desig platònic.

Per a demostrar la lentitud i parsimònia amb què es resolten les coses a Espanya, recorda que per una equivocació fou retirat en el pressupost el 50 per 100 de la subvenció que tenia l'Escola Industrial de Barcelona, i, no obstant haver-se reconegut l'error, encara no ha pogut ésser subsanat.

El senyor ELORRIETA rectifica breument.

Se suspèn aquest debat i s'aixeca la sessió.

CONGRES

Madrid, 18, 4'15 tarda.

Sobre la sessió a les 3'45, sota la presidència del senyor Alvarez.

Al banc blau, els ministres de Gràcia i Justícia i Governació.

Llegida l'acta de la sessió anterior, en preguntar un secretari si s'aprova, el senyor SABORIT demana que es compti el nombre de diputats.

Com que no hi ha nombre suficient per a prendre acords, el PRESIDENT manifesta que l'acta queda pendent d'aprovació per a un altre moment que hi hagi a la Cambra més de 70 diputats.

Precis i preguntes

Es concedeix la paraula al senyor Fanjul per defensar la proposició llegida abans sobre les plantilles dels subalterns de l'Estat.

El senyor FANJUL desitja saber si es pot passar a discutir-se la proposició considerant-la com a presa en consideració ja que aquest és un tràmit reglamentari que no perjudica res.

El PRESIDENT li diu que la proposició està presa en consideració i que és discrecional de la presidència passar-la a les Seccions o proposar a la Cambra la immediata discussió.

El senyor FANJUL, després de mantenir un breu diàleg amb la presidència sobre si ha de discutir-se o no ara, manifesta que el seu objecte principal és arrencar una declaració del Govern sobre l'assumpte; i anuncia que si hi ha diputats que l'acompanyin demanarà votació nominal per a resoldre la proposta.

El socialista ofereixen llur col·laboració per aquest extrem.

El ministre de la GOVERNACIÓ diu que ignorava l'existència d'aquesta proposició, però es pot dir que al Govern el preocupa l'assumpte i que segurament en els dies que queden de vida parlamentària podrà estudiar-se en Consell de ministres.

Madrid, 18, 5'15 tarda.

Després, el cap del Govern està absent, perquè cap diputat l'havia requerit aquí i ha d'assistir a l'altra Cambra, i ell és el més autoritzat per apoderar donar una resposta categòrica.

El senyor SABORIT. — Doncs, jo l'havia requerit per a aquest mateix assumpte.

El senyor FANJUL entra de ple a ocupar-se de l'objecte de la proposició.

Exposa els drets que assisteixen als subalterns de l'Estat i celebra que el ministre de la Governació hagi declarat que l'assumpte preocupava el Govern, tenint el propòsit de resoldre-ho urgentment, però és el cas que, fa més d'un any que existeixen aquests oferiments i el problema està sense resoldre.

El ministre de la GOVERNACIÓ repeteix que el Govern té en estudi l'assumpte, que, com el propi senyor Fanjul reconeix, és molt complicat i que procurarà resoldre molt aviat.

El senyor FANJUL insisteix a reclamar la urgència de la resolució.

Desisteix de la votació nominal i es passa a un altre assumpte.

Madrid, 18, 6'15 tarda.

El senyor IGLESIAS exposa la seva anunciada interpellació sobre el problema agrari a Galícia.

La primera part del seu discurs la encamina a demostrar que l'anomenada qüestió dels foros no té significació de lluita de classes, com alguns volen presentar-la, sinó que és una reivindicació del domini directe de la terra, puix és molt lògic que els que la treballen vulguin lliurar-se de tota hipoteca.

Examina extensament ço que és el fur i l'origen de les Germandats i combat durament el domini directe. (Alguns diputats conservadors l'interrompen freqüentment.)

Manifesta que la guerra europea ha ensenyat moltes coses i entre aquestes ha ensenyat als pagesos gallegos que la propietat de la terra ha de ser de qui la cultiva.

Això ha excitat noblement les consciències.

Elogia el procedir de les associacions agràries, que poden ésser un auxiliar poderós per a la resolució del problema foral. Per això els governs han d'estimular i concedir-los l'atenció que es mereixen.

Manifesta que els jutges són, desgraciadament, a Galícia quasi sempre elements cecios, administrats de rendes forals.

Diu al ministre de Gràcia i Justícia que bé pot fer ell avui en les sentències forals el que ja va fer un altre ministre l'any 1870, i és anul·lar-les, perquè constitueixen un patró d'ignominia.

Acaba recordant que el senyor Alvarez ha predicat a Galícia en les seves propagandes, en aquest sentit. S'interromp un moment el debat per aprovar l'acta.

En votació nominal sol·licitada pels socialistes, queda aprovada l'acta per 98 vots.

Madrid, 18, 9'15 nit

Continua el debat sobre el problema agrari a Galícia.

El senyor ZULUETA consumeix el segon torn en la interpellació.

Fa avinent que serà molt breu, atenent al prec del president de la Cambra, perquè puguin parlar altres oradors durant el poc temps que queda de vida parlamentària en aquesta etapa.

Manifesta que parla en nom propi i en el de diverses associacions agràries que li confien llur representació.

Divideix el seu discurs en dues parts: caciquisme i «foros».

Per a combatre el caciquisme és necessari que sigui una realitat la justícia; que aquesta s'apliqui rectament, i que no es doni el trist cas de sotmetre a «cruels persecucions els humils».

Cal evitar que els terrenys públics es reparteixin entre els amics dels cecios i que es comenci amb la misèria. Cal procurar que cessi el vergonyós negoci del servei militar, sotmetent-hi només els desemparats. És necessari que el poder públic intervingui, apoiat pels elements sans, per a combatre el caciquisme.

El senyor ORDÓNEZ, ESTEVEZ i altre, interrompen i diuen que això no té res que veure amb el problema dels «foros».

El senyor ZULUETA. — Si que hi té que veure. Ja ho crec! Quin poder té el caciquisme que ningú pugui, contra ell? És necessari combatre'l, puix del contrari no s'aconseguirà res.

El senyor DOMINGO. — Tota Espanya és un cacicat. (Protestes i cops de campaneta.)

El senyor ZULUETA. — Valg a la segona part del meu discurs.

Les societats agràries que representen, demanen la supressió dels «foros».

Es indiscutible que en el transcurso de les generacions s'ha relaxat el vincle del domini directe, mentre que s'ha enfortit el vincle del conreador amb la terra que conrea. Però també és indubtable que hi ha lleis que emparen el propietari primitiu. Per això s'ha pensat en cercar fórmules que portin el repartiment de les càrregues.

Reprodueix ço que s'exposà en el miting d'Orense en el qual es proposa la disminució de la renda a mesura que anaven passant les generacions, fins que s'arribi a una que resolgui definitivament el «foros».

Com que ha promès ésser breu i no porta articulat un projecte de llei, sinó només idees generals, acaba excitant el Govern a què, recollint les manifestacions que aquí es fan, porti com més aviat millor un projecte de llei de redempció de «foros».

Es creu obligat a fer aquesta petició per amor a la formosa terra gallega, en la qual no ha nascut, però en la qual ha adquirit carta de naturalesa per la voluntat dels seus fills, i a la qual es considera unit pels vincles espirituals que formen l'afecte, la gratitud i el civisme.

El senyor ORDÓNEZ consumeix el tercer torn en la interpellació.

Li diu al senyor Iglesias que la seva tasca a Galícia és pertorbadora i que es dedica a afalagar les societats agràries perquè li facin el joc en la seva política.

Al senyor Zulueta li diu que espera que serà un col·laborador més que defensarà els que estimen la formosa terra gallega.

Creu que el problema dels «foros» cal resoldre'l inajornablement.

Censura que s'emperi l'equívoc del terme «redempció» en parlar d'aquest

«foros» i que s'apropiï el terme «redempció» que té un altre significat.

El senyor ZULUETA. — Jo no he parlat de la redempció.

El senyor ORDÓNEZ. — Però ha parlat S. S. de la indemnització que s'ha de donar als possessors del domini directe pels conreadors; i això, en essència, és la redempció. A no ésser que S. S. entengui per redempció una altra cosa...

El senyor ZULUETA. — Jo entenc per redempció el que el possessor del domini útil aboní del seu peculí al possessor del domini directe la indemnització que s'ha d'anar reduint.

El PRESIDENT. — Prego als senyors diputats que s'abstinguin de dialogar, perquè n'hi ha molts que desitgen intervenir, i si es perd el temps, amb gran sentiment per la meua part, em veurà en la impossibilitat de concedir-los la paraula.

El senyor ORDÓNEZ segueix el seu discurs, recordant els antecedents parlamentaris d'aquesta interpellació i al·ludint el projecte que va presentar l'anterior Govern, que va quedar pendent de debat en aquesta Cambra, després d'ésser aprovat pel Senat.

Els socialistes l'interrompen i l'orador s'enurtja, veient-se el president obligat a imposar ordre.

Acaba pregant al Govern que resolgui legalment aquesta qüestió amb la major urgència.

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA contesta tots els oradors.

Diu que al ministeri ha trobat molts antecedents del problema, segons va dir en una altra ocasió, i recorda que aleshores va reconèixer la seva importància i la necessitat de posar-hi mà d'una manera urgent.

La iniciativa i la responsabilitat en l'assumpte dels «foros» ha d'ésser del Govern, i per això no havia acceptat la proposició que va presentar el senyor Ordóñez.

Manifesta que no pot avançar el seu criteri en un assumpte en el qual encara no ha rebut totes les informacions sol·licitades. Quan vingui el projecte de llei, serà el moment que es conegui el criteri del Govern.

Si ha acceptat aquesta interpellació, ha estat per deferència als diputats que l'obligava a això, i perquè tractant-se de fer informacions, cap altra més formosa que la que aportessin els representants dels país amb l'exposició de llurs orientacions.

No cal oblidar que el Govern té anunciat el seu propòsit de modificar el règim jurídic de la propietat de la terra.

Sobre el caciquisme, diu que és un mal que no pot remeiar un sol Govern, sinó que han de contribuir a remeiar-lo tots els ciutadans, creant nous costums i propagant la cultura.

Se suspèn aquest debat.

El senyor BARCIA intenta parlar sobre un assumpte que diu revesteix gran importància; però la presidència li diu que ho farà demà, puix avui ja han transcorregut les hores reglamentàries.

El senyor USERA. — Però, seguirà demà aquest debat dels «foros»?

El PRESIDENT. — Procuraré que sigui demà; no li puc dir res més a S. S.

El senyor CORDERO. — I la interpellació de la vaga de Correus?

El senyor SABORIT. — Quan es parlarà de les mines?

El PRESIDENT. — Quan es pugui. Jo comprenc els desigs dels diputats; però la presidència s'ha d'acomodar a les hores que li estan assenyalades i no es pot suprimir el temps. Si els diputats volen celebrar sessions extraordinàries perquè es parli de tot, per mi no hi ha cap inconvenient.

El senyor BARCIA. — Doncs jo desitjo que consti la meua protesta perquè no és aleshores una qüestió que és de gran importància.

El PRESIDENT. — Està bé, però avui no pot ésser. S. S. parlarà demà.

Ordre del dia

Continua discutint-se el dictamen sobre el projecte de llei de tinença i ús d'armes.

El senyor SABORIT termina la seva rectificació.

El senyor ABRIL OCHOA també rectifica.

Torna a rectificar el senyor SABORIT, i diu que no s'obstina el Govern en apellar a violències parlamentàries per a aprovar aquest projecte de llei, i afegix que és un escandàl castigar amb quatre mesos de presó els que a Barcelona portin armes i cometin assassinats, el mateix que si es tractés d'un ciutadà qualsevol, quan són altres les penes que se'ls ha d'aplicar.

Exposa que al Govern el que passa és que no es troba amb forces suficients per a recollir les 36.000 pïstoles que ha repartit.

El senyor MARTINEZ DOMINGO intervé per a explicar el seu vot.

Demana perdó per la incoherència que tinguin les seves paraules perquè no venia preparat per a aquesta intervenció.

Manifesta que a Barcelona es practica el terrorisme de molt diverses maneres.

Afegeix que si hi hagués temps explicaria a la Cambra les causes que originen el terrorisme.

El senyor BESTEIRO. — Seria molt curiós saber-les.

El senyor MARTINEZ DOMINGO. — Doncs en una altra ocasió ja en parlarem.

A Barcelona les lluites socials han tingut sempre un marcat caràcter de violència. Hem vist lluitar obrers contra obrers i substituir les autoritats amb el crim; i tals coses hauríem desviat, gut, que ens horroritzem pensant en si serien llops en lloc d'homes els que ens voltaven.

Això és una vergonya per als poders públics que ho consenten. Això només pot passar en un país on no hi ha govern.

Cal modificar la justícia i la policia, puix tal com avui existeixen no serveixen sinó per a recaptar tributs.

Cal acabar amb el terrorisme, puix mentre aquest existeixi, res podrà prosperar.

L'obrer no se'l pot obligar a inscriure's en una societat determinada; s'ha d'associar dins d'aquelles condicions que siguin discretes per aconseguir els seus fins econòmics.

No es pot confondre el terrorisme i les qüestions socials.

Fa falta més justícia social, més justícia legal i més justícia governativa.

El PRESIDENT li prega que concreti, puix aquestes manifestacions no tenen res que veure amb l'explicació del vot.

El senyor MARTINEZ DOMINGO. — Són antecedents necessaris.

Per manca de justícia no es poden resoldre moltes qüestions.

El senyor ABRIL. — Que feia S. S. quan era alcalde de Barcelona?

El senyor MARTINEZ DOMINGO. — Mai he retirat la meua intervenció; adhoc en els moments de perill, potser excedint-me en les meves obligacions.

Es nota la falta d'una legislació social que faciliti la tasca de l'intervencionisme.

Perdenent aquesta digressió, proclama reconèixer que les causes que influeixen en el terrorisme són molt profundes, i no n'hi ha prou per a evitar aquest projecte de llei. És necessari acompanyar-lo d'una legislació social.

Jo votare aquest projecte de llei si el Govern declara que el necessita per a acabar amb el terrorisme; perquè no se li pugui després censurar si abans se li ha negat les mesures que va demanar per a governar; però l'invita a què pensi en la gran responsabilitat que contradiu si solament es desarma les persones montades i es deixa armats els criminals.

El Someten, com a institució, és molt laudable; hi podrà haver-hi pèssimes coses que cometin faltes; però aquestes faltes no n'és culpable la col·lectivitat. Fixeu-vos bé que està format per un general i diversos caps provincials.

Està clar que el Someten no es concep en un país on el poder públic és fort i els serveis estan ben organitzats; però la situació de Barcelona on el crim campa, bé justifica la seva existència.

Acaba repetint que votarà el projecte d'allei en les condicions abans exposades.

El senyor FOURNIER intenta també explicar el vot; i el president es nega a concedir-li la paraula.

El senyor FOURNIER exclama: — És que aquesta minoria ha estat al·ludida.

El PRESIDENT. — Quina!

El senyor FOURNIER. — La Unió Monàrquica.

El senyor SABORIT. — Demano la paraula.

El PRESIDENT. — Per què?

El senyor SABORIT. — Per a ensenyar-li al ministre del Treball el període en el qual aquest projecte portarà a la «Gaceta» les mesures que no fossin de caràcter legislatiu en relació amb la conferència de Redificació.

El PRESIDENT. — Ara no està present el ministre del Treball (Ralles). No es pot concedir la paraula a ningú.

Un secretari pregunta si es pren en consideració el vot particular del senyor Saborit, i els socialistes demanen votació nominal.

Es procedeix a la votació, i queda rebutjat el vot particular.

(Segueix a darreres informacions)

LLETRES I LLIBRES

De Leopardi

SOBRE EL RETRAT D'UNA BELLA DONA ESCULPIT EN SON MONUMENT SEPULCRAL.

Tal foras: sota terra
ara ets pois i esquelet. Damunt els
fossos
el fang, posat immobilitat, deba-
des,
contemplant de les edats el vol,
esta, sols de memòries i de dol
custodi, el simulacre
de la beltat passada.
I la dolça mirada
que trémor féu si immobilitat, com ja
sembla,
la d'altri fitava; el llavi ardit
d'au, com diurna plena,
s'abocava el plaer; el coll, cenyit
la pel desig; aquella mà amorosa
que tot sovint, estesa,
la mà senti glaçar-se que estrenyia,
i el que féu la gent
venir-se obertament de pallidesa,
van, esse, una vegada: fang i ossos
ets ara, i eixa vista
viperosa i trista un roc augea.
En nostra companyia,
el fat així tota semblança postra
que imatge més vivent
del cel eps pareixia.
O misteri eternal de l'ésser nostre!
Avui inenarrable
font d'excessos, d'immensos
imaginars i senys,
grandeja la bellesa
com esplendor vibrat per la natura
demunt eixos atrys,
que de fets sobrehumans i de real-
mes
afortunats i d'aurs mons, talment,
sembla que ens doni signe
i ferm sollellament;
per poca violència
demà, sull a la vista,
abominós, abjecte
es torna aquell que havia estat suau
com un angelic vis.
I dins les ments alhora
s'ha fet aquell mirable
concepte que hi movia, fonedís.
Somnis altius, desigs sense riberes,
en nostra ment arrijava,
creien doctes acords
per virtut natural: i és allavors
que en una mar deliciosa, arcana
va errant l'ànima humana
gairebé com l'impavid
nedador en l'oceà fa en sos deports.
Mes torna's, si l'orella
terref-discorde accent,
no es aquell paradís en un moment.
Com ets, natura humana
frivol en tot, i vill!
per què sentir tan alt, o pois i om-
però si els gentil
en part, com esdevé que tos més dig-
pensament i glatit
signu lleument i per tan baixes cau-
encescos o extingits?

JOSEP CARNER, trad.

Poesies
de Jacint Verdaguer

Introducció i tria de Carles Riba

«Editorial Catalana», juliol, 1923

Acaba de sortir una tria de poesies
de Mossèn Jacint Verdaguer, prolo-
gada bellament per Carles Riba. En
aquest proleg hi ha tals finors d'ana-
lisi sobre l'esperit verdagueri, que
en estendre's de la tria a les obres
completes i en davallar de l'obra
pública a la biografia, ens semblen
encara de més en més justes i ben
endevidades.

Només que el respecte i admiració
que imposa el gran poeta, fan que
En Riba s'aturi davant d'allò que
podria semblar depreciació de l'obra
o de l'home.

Davant de l'obra d'En Verdaguer
hem hagut de dubtar alguna vegada
si Verdaguer realment era un
poeta místic. Per una banda no hi
ha dubte; per altra banda, què hi
havia que ens portés aquella inter-
rogació amb insistència? És que el
misticisme verdagueri és incomplet.
En el misticisme, segons el dir de
Menéndez i Pelayo, no solament ha
d'aver-hi una gran efusió de l'àn-
ima vers Déu, sinó també un ab-
solut abandon de les coses del món
i una profunda doctrina que expliqui
aquella despossecció de les coses i
aquell tornar-se a posseir en Déu,
sense voler-les. I a Mossèn Cinto li

manca sempre aquella forta despos-
sessió, com també solidesa doctrinal.
Verdaguer, com diu En Riba, tenia
un «misticisme romàntic»: res més
lluny de la fermesa d'esperit i de la
humilitat franciscana. Verdaguer en
lloc de fermesa tingué totesdura; en
lloc d'humilitat, orgull; en lloc de
despossecció del món, un abandon a
l'ensomni, a les imatges, als plaers
de l'esperit. I per això, mentre tot li
somreia: la glòria humana i la for-
tuna; mentre tenia una consideració
social extrema, l'home es trobà hu-
mil, desdenyós del món, obediència.
Però així que fou contradit, s'alça
l'orgull de sobte i fou desobediència
fins a la mort. Com diu Sant Vicenç
de Paul, «Ily en a plusieurs, qui pour
avoir... l'intérieur rempli de grands
sentiments de Dieu s'arrêtent à cela;
et quand ils se trouvent dans l'occa-
sion d'agir, ils demeurent courts. Ils
se flattent de leur imagination échauf-
fée; ils se contentent des doux entre-
tiens qu'ils ont avec Dieu dans l'o-
raison; ils en parlent même comme
des aiges. Non, non, ne nous trom-
pons pas: Totum opus nostrum in
operatione consistit.» Doncs Verda-
guer visqué sempre de fantasies.

Quan li publicaren, a vint anys,
el seu poema «Dos mártirs de ma
Patria», trobant que era poc pro-
metia més: «que no se'm puga dir
«amb raó», escrivia, «que he sigut
mal aprofitat en collir les flors que
en pendre món camí he vist esbade-
llades abans que, esgrogueides, ro-
din' amb més darreres il·lusions per
eixos horts on poncellaven, musti-
gant-se amb elles també l'esperança
de què ni rosades amb la sang de
mos dits, esgalabrats, temps a venir,
unes quantes fulles de llorer ombre-
jaren mos polsos abans que se'm
torni una garlanda de màrtir la gar-
landa de poeta que en estones de
mentider ensomni he vist penjada en
el cimbral de l'arbre de mon esde-
venidor.»

Mai fou completament veridic quan
digué i repetí:

no canto, no, pel lloror
sinó per aquell que el dona.
Després, a la corona de poeta pensà
ajuntar-hi la corona de sant, i en això
trobariem l'origen de la seva des-
ventura: per això li vingué la mania
dels miracles, de treure dimonis, de
creure's inspirat per Déu, i llavors
començaren les seves «primeres»
desobediències als bisbes, els quals li
prohibiren aquelles ridiculeses. I no
cal ficar-se en els arabescos d'anèdo-
tes, que compliquen indistintament
la relació dels darrers anys del gran
poeta; perquè l'única cosa que es de-
batia era que Verdaguer no vivís
amb una família, que l'empobria, que
l'endeutava, que l'allunyava dels
amics i dels superiors jeràrquics.
Però davant l'obstinació de mossèn
Cinto, tot fou inútil. Com més l'acon-
sellaven els amics, com més unanimitat
hi havia en els consells, més es
forjava fantasies de confabulacions,
més s'entossudia. Fins mossèn Costa
i Llobera li escriví una lletra i no
cal dir amb quina discreció ho faria;
En Verdaguer, per correu, la hi tornà
esquincada. No hem de fer cap
comentari.

Per això, el poeta, mentre llença
malediccions i impropis als amics,
que ell els diu, i creu que són, els
seus «perseguidors», coneix que els
havia d'amar segons el precepte
evangèlic i franciscà. Aquell que ve-
rament és pobre d'esperit, deia Sant
Francisc, és menysprea si mateix, i
en canvi, ama a aquells que el per-
cuden i exen. (I a això Verdaguer no
hi arribà mai).

Amadíssims enemics,

deia ell, però sentim que li venia ben
costa amunt aquella amor, i que no
hi arribava. Són més sinceres aquelles
expressions:

Calúnnia detractor,
ta llengua de glavi espola.

i aquelles «besades de Judes», i tota
l'amargor vessada en pàgines escrites
«En defensa pròpia».

La santedat li arribava llavors en
forma de creu: li vindria pels dic-
ris, pel sofriment, pels afronts:

tu que sant desitges ser
un altre te n'ha de fer;

però aquest altre era un Judes, un
infame, era un hebreu, un ministre
de l'Evangeli poc caritatiu.

Igualment fantàstic ens sembla el

seu franciscanisme: voldria amar la
pobresa, s'imagina que l'estima, però
veient-la de prop se n'afligeix; allò
no passava de fantasia. Volgué sem-
pre ésser humil, però així que al-
gu l'humilia no ho pot sofrir:

tot ho he perdut, el nom i la riquesa,
les corones de llor que he somniat;
me diu germà la rònega pobresa,
s'avergonyeix de mi la vanitat.

Si, per ell la pobresa era rònega i
la riquesa del món era grandesa
quan se li oferia sense mesura, i va-
nitat de seguida que no es posava
a son servei.

L'allunyament que Verdaguer tingué
del món no fou sinó un abandó
complet a les dolces i als em-
badaliments de l'ensomni, una im-
mersió dins un món de plaer imagi-
natiu, de sentiments, d'imatges, com
diu En Riba, «un naufragi en una
infinita mar de dolçura», i aquest
món verdagueri s'encarna en els
deliquis dels idilis, de vides dels
Sants, de cançons, d'efusions místi-
ques entre l'Esposa i l'Espòs, entre
l'Amic i l'Amat:

L'Amic s'enfonsa en la maror sens
[mida],
mes tanmateix de naufragar té por:
«No és com les altres mars, — l'Amat
[li crida, —
el dolç port de la vida
és al bell fons del pelag de l'amor.»

I en aquest embadaliment, cerca
correspondències de les bel·leses de
l'Amat, «en les formes vagues del
paisatge», en la música de les pa-
raules, en el cant dels ocells, en la
cadència dels consonants, en la me-
lodia del vers. Quina voluptuositat
verbal més fina i alhora més profun-
da, en l'obra de Verdaguer, des de
les joguines d'algunes cançons, fins a
l'ampliar de les grans estrofes!
El seu estil és tot imatge, tot sen-
sibilitat; el món real és oblidat, i el
poeta viu en un món ple de melodia
i de sospirs, de grandeses esgarri-
foses, a voltes de força, i tot seguit,
de blanques, d'enyoraments i de can-
dors, tot en mescla dins la fantasia
sentimental del poeta. En aquest món
verdagueri totes les coses hi són
exaltades, metafísiques, i la mateixa
simplicitat és d'una vaguedat en-
somniadora. El poeta escolta atenta-
ment totes les melodies del món: sap
la remor de les fontanes, coneix el
nom de cada flor, el cant de cada
ocell, l'instrument mistic que els do-
na el bon Déu.

A la merla un flabioli,
al tord una lira
i un violí al rossinyol
que sempre sospira.

I aquest rufiar del rossinyol que
el tenia comprès, l'arriba a imitar en
unes estrofes suggestivament musi-
cals, inconnexes, vagues:

«Rossinyol, canta i rella,
de ta veu amb el fil d'or,
notes i notes enlla,
d'alegria o de tristor.

melodies que rossolen
i aleitges de serafi,
perles fines que rodolen
o cauen en rajolí;

Murmuri dolc de boscatges,
besotgi d'algunes i flors,
misteriosos llenguatges
de les ànimes i els cors.»

Quan, en aquell món idil·lic, hi ve
la mort, troba l'emoció més sorpren-
ent: és l'estimament de Gentil al
Canigó, la «Mort de l'Escolà», i aque-
lla superba elegia dels «Dos cam-
panars». Però les llàgrimes troben con-
sol en elles mateixes, i a l'últim tor-
na l'idil·li.

Allò que sotragà aquest món fan-
tastic, fou aquella realitat oblidada:
la pobresa tal com era, el seny
imposat, i eshores, com Verdaguer
mateix havia dit:

sempre és seca
la més crua tempesta de la vida;

aleshores, no asciat el plor, el llen-
guatge s'enduri i la sensibilitat ferida
troba les formes, més agudes de la
tristor i de la desesperança; la terra
resonava sota els peus com una
tomba:

sota moe-peus la terra avui tombaja,

i tot el món que s'ha anat creant, el

poeta, en antenar-se-li l'esperit, se
li embotrava:

El món estava boirós
mes, all com l'ànima mia.

Com que ell s'havia ideat un món,
aquell món depenia del seu esperit:
s'alegrava amb les seves alegries, i
s'ennegria amb el seu dol. Talment,
com ja en componde l'«Atlàntida»,
s'havia engrandit amb les seves ima-
ginacions.

Però Verdaguer tenia un sentit mu-
sical tan fi, una emotivitat tan pro-
funda, i a la vegada, un coneixement
del llenguatge tan meravellós, que
aquell món irreal no el desvia mai
d'una certa simplicitat d'expressió i
d'una gran veritat de sentiments,
amb els quals ell refongué gloriosa-
ment la seva llengua literària.

J. M. CAPDEVILA I DE BALANZO

(2) «Els escrits autèntics del Pare Sant
Francisc». Traducció pel Rnd. P. Antoni M.
de Barcelona.

Postals de Catalunya

PRIMERA SERIE

VI

Norfeu

Allí on el mar ja és ben català,
que no li queda cap reflexe de les
terres de França, i ja ha besat els
esculls i roquissers del Port i de Ca-
daqués i se n'entra cap a Roses, allí
hi ha el Norfeu, que s'endinsa en
l'aigua verda, amb un aire resolt
de gegant reptador.

No heu vist mai el Norfeu?
No heu encastellat mai en la
ferotge espallida d'aquest còllop de
musclos de roca i de venes de mar-
bre blanc, que el sol calgeja?

Avui jo m'hi he passejat a pleret
i amb un encanell d'orgull en el
cambro del meu pit.

Hi he muntat d'una pitrada pel
pendis que fa cap a la cala de «La
Palosa», i en arribar al bell cim tot
el cansament se m'ha fugit cap a
terra emportat per la valenta mari-
nada que invariablement refresca la
còrpora del gegant que té sempre
els peus ficats a la mar...

Al qui pogués saltar pels tossalets
de la pedra bruna del Norfeu un dia
de tramuntana disparada, i obirar
des d'aquest cim imponent tot el
barbre bullidor de la immensa mar
enfollida i clamorosa!

Deu ésser un espectacle dels déus,
únicament!

Així i tot, m'accontento d'haver
pujat avui a l'esquena del gegant
pàfic i d'haver espiat als meus
sentits a tanta meravella com s'a-
munteja ací: sentors de mar, inco-
negudes; flaïres de timó i d'estepa
blanca; olor densa dels tomanyins;
frescos regalades de l'altura... i
mar, i mar sempre, davant dels ulls
astorats.

I encara no prou: remors del vent
i de les algues; el tacte agraós d'a-
quests penyals «d'ull de serp», sem-
pre frescosos...

I aquella zona de cel blau que us
enrevolta...

Posats a la punta més sortint, us
feu una il·lusió boja que navegueu
en el més formidable dels vaxells
que solquen els mars del món...
Avall, ben avall, hi veieu la mar,
que té uns moviments tardans de
tan immens acoblament d'aigua com
mena l'onada... És una mar verda
com un ull de gat, paorosa i abi-
sal... Ningú en sap la pregonesa i
tothom n'aprèn el respecte. Parlar
del Norfeu als pescadors i nave-
gant!

Els velers, quan les manxes de la
tramuntana els sardanejen per la
mar, passen arran del beta-segat del
Norfeu, com l'infant que s'arrecera a
l'hora del perill.

Avui, amb la mar calma, n'hi he
vist passar un, petit, petit com una
nau de joguina. Era més blanc que
una coça de neu, pel contrast amb
l'aigua i el roquissers... Una hora
i dues, l'he tingut a l'abast de la mi-
rada...

No us he succeït mai de trobar-vos
mesquins a l'hora de traduir en pa-
raules una emoció?

Aital em succeïx avui, quan em
semblava que us podria dir tota la
grandesa de la meua visió d'aquesta

tarda. Em trobo mesquí i tardà i
plego el rem per a millor diada.
Ja us hi tornaré a acompanyar, si
a Déu pla, cap a Norfeu...

ONE

Roses, 7 de juliol 1923.

Lletres estrangeres

«ELS GERMANS SERAPHON»

No es tracta dels personatges creats
per la fantasia de Hoffmann, sino
d'un grup d'escriptors russos — un
grup de joves — que ha pres aquest nom
i la divisa següent: «Escriure és for-
ça difícil». El grup comprèn una qua-
rentena de joves «capaços», escriu
Gorki, de fundar a Rússia una nova
literatura exempla del quietisme i del
principi de no-resistència al mal de
Tolstoi, de l'esperit sàdic de l'escola
de Dostoevski i del lirisme anèmic
de Turgueneff. Tampoc accepten les
formes del paneslavisme difressat
que regnava abans de la guerra. Els
«Germans Seraphon» són apolitics, a
despit d'ésser actius, enamorats de
l'element de voluntat i del paper que
juga el treball en la cultura dels po-
bles; ço que els interessa és l'home,
tal com és, deslligat de tot prejudi-
ci de casta o de classe, de tota filia-
ció de partit, de nacionalitat o de
creença. El grup ha comprès que Rus-
sia no pot existir normalment sense
una comunió ininterrompuda amb
l'esperit i el geni d'Occident.

Entre molts altres, pertanyen a
aquest grup: Constantí Fedin, autor
d'una novel·la «El jardí»; Benjamí Sil-
berg, poeta fantàstic i humorístic,
molt personalisme; Miquel Zoshchen-
ko, autor d'una sèrie de novel·letes
«Història del senyor Sinebrinkhoff»;
Miquel Sloninsky, que ha escrit una
altra sèrie de narracions, que tenen
gran èxit, «El 6.º Regiment de Ca-
cadors»; Uesvold Ivanov i Nicolau
Nikitin, que cultiven els quadros ru-
rals, formant una literatura regional-
lista; els poetes Tikhonoff, Tchukov-
sky i Pozner i la poetessa Irina Od-
vezstseva, així com l'autor dramàtic
i filòleg Lleó Lunz, autor de dues
obres escèniques «Fora de la llei» i
«Bertrand de Bernes». Lleó Lunz és
un dels inspiradors del Grup. No fa
gaire que assenyalà les tendències
que havia de seguir la literatura rus-
sa en un discurs intitulat «Cap a l'Oc-
cident». Aquest discurs afirma que
Rússia té necessitat de romandre en
contacte espiritual amb Europa. Lunz
és un universitari i projecta un pla-
ge als països llatins, especialment a
Espanya, on, en caràcter de filòleg,
es proposa estudiar les literatures pe-
ninsulars.

A. MERCEREAU i L'ABBAYE

Si no fos un escriptor de gran mè-
rit i un pensador original i profund,
Alexandre Mercereau mereixeria l'a-
tenció dels amants de les lletres
franceses per l'impuls que sempre ha
donat als grups literaris de què ha
format part. Mercereau és un home
de cenacle i la seva personalitat i la
seua autoritat és tal, que el grup que
compta amb ell l'ha d'adoptar ben
aviat com a cap. Avui dia, el grup
capitanat per Mercereau mou gran
fressa a París, tant per les obres que
publica com pels actes que realitza.
Al seu impuls s'han organitzat uns
«dimarts literaris», uns «dimarts re-
gionalistes», uns «divendres» dedi-
cats als prosadors i uns «dilluns» de-
dicats a les literatures estrangeres.
Mants d'aquests dilluns han estat
consagrats a les lletres catalanes.

Ara, amb motiu de la publicació
d'una «Història de la Literatura Fran-
cesa des de 1870» — de la qual ja hem
parlat en aquesta rubrica — i de di-
versos treballs crítics i històrics so-
bre la famosa «Abbaye de Cîteaux»,
uns dels menys importants dels quals és
«L'Abbaye et le Bochevisme Cultu-
ral», de M. Jean Maxe, s'ha mogut
molt xivarri a París. Davant els es-
tudiis tendenciosos i els errors dels
historiadors i crítics parcials i inter-
ressats, Alexandre Mercereau ha sor-
tit en defensa de la veritat i de la
sinceritat històriques i ha publicat a
cà Figuière, dins la col·lecció «Créer»,
un documentat estudi sobre «L'Abba-
ye et le Bochevisme». Alexandre Mer-
cereau és dels més autoritzats per a
parlar de «L'Abbaye», per tal com en
fou un dels seus principals funda-
dors. Mercereau posa els punts da-
mant les is en aquest pla tan par-

senc. La seva «brochure» és curiosa i interessant a llegir. Les conclusions que en treu són convincentes. Marc Lefort escriu a posta d'aquest treball de l'illustre autor de «La Conque Miraculeuse»: «Alexandre Mercereau ha contribuït, amb «L'Abbaye et le Bolchevisme» a aquest moviment de depuració que comença a sorgir per tot arreu contra els costums que la guerra ha produït, el menys deplorable dels quals no és certament l'exploitació de les doctrines de bonesa, d'humanisme i de la reconciliació dels pobles, per obra de mercaders disfressats d'apòstols».

EL POETA RENE LYR

La llengua francesa té, a Bèlgica, il·lustres conreadors. Els poetes Verhaeren i Maeterlinck ens guarden de mentir. Al costat d'aquests noms famosos cal, però, posar-ne d'altres. Maurice Gauthier, Georges Haumont, François Leonard, René Lyr, és a dir la pléiade de «La Revue d'Occident», de Brussel·les, donen noves valors a la poesia belga de llengua francesa.

Volem parlar avui de René Lyr, el poeta del «Chants du Réve» (1903), de «Dans le Silence» (1908), de «Brisées» (1909) i de «Rimes Fanées» (1931). Amb René Lyr la lírica francesa recobra un accent veritablement molt enyorat pels temps actuals. Remy de Gourmont, que s'hi conecia, deia dels poemes de Lyr que estaven impregnats de «poesia vera i d'un art molt pur». Que més podem exigir d'un poeta? Aqueixes qualitats reconegudes per Gourmont no fallen mai, els poemes més breus i als semblen ésser els que amb més alt grau les posseeixen. Volem aquesta «canço».

Com rin el sol, com rin i cant!
—Ah, en els teus ulls, com hi fa bol—
Les malvestats del món no em punyen
si a l'hivern crema aquest bell foc.
Com rin el sol, com rin i cant!
—Ah, en els teus ulls, l'alba claror!
Que plougui i nevi i tempestegi
si a l'hivern crema aquest bell foc.

Copeau, ara, tota la delicadesa suggestiva i evocativa —feta d'insinuació i de vehemència continguda— d'aquesta al·lucina:

Si t'he col·lit dolços besans
amb alegria juvenença,
feble alesteg de mon delit,
què hi afegeixen les paraules?
Els rints i els sons, què més hi fan,
si el bes és foc de la teva ànima!
I què t'importa la cançó
si tu endevanis la pregària?

La rima catalana no pot vertir la música dolçíssima del vers francès. René Lyr perdonarà aquestes «transposicions», que si serveixen el sentit interior del poema, el lleven ço que en fa el principat encís. Home entès en lírica i en música, René Lyr sap que hi ha coses intraductibles. Cal llegir «Rimes fanées...» per copsar la pujança del veritable lirisme i convencer-se una vegada més dels prodigis de dolcesa i d'ensomni que pot realitzar la poesia francesa, mestreja de per un poeta «doblat» d'un músic.

René Lyr, en fet de música, és un entès. Un entès, que és professor d'Història de la Música. El seu tractat d'Història de la Música i de les Música belges (Enciclopèdia de la Música, a can Delagrave, a París, 1913) és ja una obra clàssica. En col·laboració amb Louis de Bondi, escriu una «Història de l'orgue et de sa littérature» (Premiada en 1920 per l'Académie Reial Belga), que caldrà recomanar als nostres tècnics i erudits. Aquesta educació musical del poeta ha afinat i multiplicat la seva sensibilitat i ha ampliat el seu camp artístic. Qui dirà, llegint els quatre versos que copiam, on comença l'evocació visual i on la suggestió purament harmònica? No hi ha fusió i compensació completes dels elements plàstics i acústics?

L'été blanche du soir très doucement nous
trôle
en caresse d'espace et de lune—ses plumes
font sur l'air bien glisser un frisson de pa-
voles,
cheur des anges vêtus des voiles de la
lune.

«GIORNALE DI POESIA»

Ismaele Mario Carrera, un dels poetes més interessants de la nova generació italiana, dirigeix, de Varese, estant, un setmanari interessantíssim que duu per títol «Giornale di Poesia». Josep Maria Junoy assenyalava darrerament als lectors de LA VEU aquesta gasetta documentadíssima que surt a París, amb el títol de «Les Nouvelles Littéraires» i la recomanava per la seva serietat i per la seva «tenue». Obidat de fer constar, l'amit Junoy, que «Les Nouvelles Littéraires» han publicat diverses notes actualíssimes sobre les lletres catalanes. Ara bé: «Giornale di Poesia» té encara un altre més essencialment literari i més

placenterment artístic. Respira uns efusius de joventut que cercarem debades a cap altre publicació semblant. La redacció és composta exclusivament de poetes: Giovanni Costelli, Augusto Garzia, Gino Maggioni, Guido Manacorda, Alfredo Mori, Luigi Orsini, Angelo Ragghianti, Alfonso Ricolfi, Egisto Roggero, Silvio Tissi, Paolo Toschi, el filòsof-poeta Pietro Zantognini, de qui parlàvem l'altre dia a posta del seu «Itinerario d'uno spirito che si cerca» i el poeta-critic Giuseppe Ravagnani, el gran amic i propagador, en terres d'Itàlia, de la literatura catalana.

Aquest darrer col·laborador del «Giornale di Poesia» ha donat a conèixer, en les pàgines d'aquest periòdic, alguns dels nostres autors, curiosament traduïts.

Cal assenyalar l'atenció que aquesta fulla hebdomadària presta als dialectes italians. En cada número trobem sengles mostres de la poesia, popular o literària, de les diferents regions italianes; del lombard al sicilià, totes les parles vulgars de la península transalpina tenen aquí el seu exponent.

FLY

OFRENA DE POESIA

Es una bella idea la practicada des de fa alguns anys pel meritisim impressor Francesco Altés, dirigit pel culte literari Josep Maria López Picó, de publicar l'«Almanac de la poesia», que, a preterit d'un calendari, reproduïx les millors poesies inserides en volums de l'any precedent. Fora dels «Llibres dels Jocs Florals» i del celebrat «Calendari Català» d'En Francesc Pelai Briz, no quedava cap antologia dels nostres poetes. Hi havien els certàmens forans, mes sense volum apropiat, tenien la curta vida dels dies de festa major, deixant sols com lleuger eco el que dels el setmanari comarcal, quan no permetia la reproducció dels mateixos versos perquè fossin premsats en un altre certamen per un jurat amistós i complaent.

L'«Almanac de la poesia», de senzilla presentació, té una valor importantíssima en conjunt, d'apreciació, d'assenyalament de l'obra dels poetes consagrant el rollo dels cultívadors d'aquest gènere.

El que avança el present any, de 1923, i que és com collita de l'anterior, té un record afectuós per als finals: mossèn Costa i Llobera, Miquel dels Sants Oliver i Joaquim Folguera. Es el testament literari dels que ja no cantaran més.

Dels llibres publicats en 1922, en tenim bella mostra, abastament per a conèixer la característica de cada poeta i porta el desig de fruit l'obra completa dels que l'han escrit. Hi han noms reputats en les nostres lletres: En Joan Amadeu, Clementina Anderiu, Joan Arús, Josep Carner, Josep M. Casas de Muller, Angel Garriga, Joan Maria Guasch, Josep Maria López-Picó, Millàs-Raurell, Miquel de Palol, mossèn Antoni Navarro, Francesc Pujals, Josep Maria de Sagarra, J. Salvat Papapasset, Ferran Soldevila i Josep Maria Sucre.

Al costat d'aquests hi han els noms, alguns digníssims d'ocupar el lloc als quals la seva joventut havia impossibilitat tenir per raó dels anys, per que el seu estre, condicions, escoles i porta innovació empenyen. Al cap d'aquests hi podem assenyalar En Tomás Garcés que s'ha presentat amb tots els honors en les seves «Vint cançons», volum en el qual es confon el sentiment popular amb el propi del poeta, fill del poble, endegat per la valor del que capteix ço que després, per tradició, no és sabut si és del poble o del poeta, en formosa confusió. En Fagés de Giment, que sap ajuntar l'esperit tradicional amb les commocions de la vida intensa dels nostres dies, com bon fill del segle; i seguint l'estel En Balanzó, d'anells místics; mossèn Joan Clapés, que amb la lira ens porta al poema religiós, i el P. Concabella, de severa humilitat, Fernández Burgas, Folch i Capdevila, que recorda els dies de la Gran Guerra; Na Anna Senyé d'Aymà, Francesc Sitjà i l'Emili Vendrell.

Sense pretensions de crítica, i estimant per bona la selecció, ens apareix, en aquest fulllet, més que volum, un veritable mosteriu de la poesia dels nostres dies. És un baròmetre dels nostres temps, que no tenen el cantor èpic, sinó que ens porten a una expressió de senzillesa i de naturalitat que, com no creiem afectada, ens consignen una modalitat de vida i una sinceritat d'esperit, dignes de lloança.

No es tracta de fer descobriments; consignem noms ja reconeguts i la

tasca dels que lluiten per a consolidar la seva anomenada, cosa meritoria i digna d'alta justícia.

La lírica catalana dels nostres dies, com a cosa viva, té la sensació i la influència d'altres escoles que es revelen en el predomini de la literatura. Consignem que aquestes influències, però amb la sola força de les que vénen de l'altra banda del Pireneu, en cap concepte les de Madrid i de les terres més allà de l'Ebre.

I és que la poesia és emanació natural d'un poble, del qual pren l'esperit, la idea i l'anhel, i encara que modifiqui la forma — recordem el modernisme, el deliquescisme i el parnasianisme — no pot manllevar ço que no sent, ni es transforma l'ambient d'un poble viril pel lloc en el qual per nobilitat hi regna una temperatura malsana i a títol d'innovacions es cau sols al ridícul.

Així la musa inspiradora és el record tradicional, el madrigal, l'amor familiar, la nota mística, el suau impressionisme, el cant de vida, el dubte, el ruralisme, l'amor, l'heroi, la natura, la resignació, el gènere descriptiu, l'alenar de llibertat patriòtica i la fantasia, totes gammes de color en la immensa paleta que és din poesia.

Si aquesta és eternal i té cultívadors — sacerdots del pensament i del ritme — no morirà; es renovarà i en temps a venir anirà donant el seu esponent fruit.

Balanzó de la nostra, gràfica a assenyalar en el moviment progressiu de la mateixa caracterització de cada poeta, és l'«Almanac» del qual tractem. Que segueixi per molts anys i que per a propis i forasters sigui registre de ço que val i representa la nostra lírica en el balanç de la literatura universal.

J. BO I SINGLA

Les Revistes

«Quaderns d'Estudi». El número 55 d'aquesta selecta publicació trimestral del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya, ofereix el següent notable sumari:

Pere Corominas: La raó subjectiva de l'interès del diner.

J. Maria Capdevila: «La filosofia de Giovanni Gentile», per Emili Chicchetti. (Continuació.)

Josep Barberà: L'educació musical en l'escola primària.

M. Raventós: Antecedents de la guerra europea. (Continuació.)

P. M. Rordoy-Torrents: Les fórmules romanes de la vida política.

X. Griera: Un manuscrit català de Geografia.

Reproduccions: Els arguments de Einstein, per François Vial.

Bibliografia: «Aquella tardor», per Alfred Gallart. — «El tribut», per Joan Sellarés. — «Vint cançons», per Tomás Garcés. — «Tragedies de veïnats», per J. Puig Puigades. — «Report documentat de l'Institut de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona».

Conferències

La conferència pública que el poeta Ventura Gassol donarà avui, a les deu en punt de la nit, a la Joventut Nacionalista «La Falç» (Salmoron, 66, principal), serà sobre el tema: «Actualitat de les Joventuts».

Els Jocs Florals de Sarrià

La Comissió organitzadora dels Jocs Florals de Sarrià està ultimant el cartell de premis, així com la formació del Jurat.

Aquest any la festa serà patrocinada per l'Ajuntament de Barcelona i hi ha interès que assoleixi la solennitat que tenien els Jocs Florals a Sarrià abans de l'agregació.

Sabem que ha estat oferta la presidència del Jurat al mestre en Gai Saber mallorquí En Josep Maria Thous i Maroto.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries en la nostra Administració

EDITORIAL CATALANA

BIBLIOTECA LITERARIA Les millors obres dels autors catalans i les obres més famoses de les literatures estrangeres traduïdes pels nostres més il·lustres contemporanis.

Obres publicades durant l'any 1923

PRUDENCI BERTRANA

EL MEU AMIC PELLINI

Recull de novel·les inèdites del fort prosista que l'any passat obtenia el premi «Concepció Rebell» als Jocs Florals de Barcelona, per la seva obra **ELS HB. ROIS**, publicada també per l'EDITORIAL CATALANA.

SHAKESPEARE

ROMEU I JULIETA

Traducció en vers per Magi Morera i Galloia.

• L'obra de la passió amorosa, de l'immortal dramaturg, incorporada definitivament al català.

Mme. de LAFAYETTE

La Princesa de Clèves

Traducció de Rafel Marquina.

La famosa novel·la femenina del «gran segle» francès exigia l'estil clar elegant amb què l'ha nostrada l'excel·lent cronista traductor.

JONATHAN SWIFT

Viatges de Gulliver

Traducció directa de l'anglès per J. Farran Mayoral

Els meravellosos viatges que encisaren a tantes generacions infantils i foren sempre ensenyament per a les persones grans, han estat traduïts ara al català sense mutilacions ni reduccions que els enxiuquen.

JACINT VERDAQUER

Les millors poesies

Selecció de Carles Riba

Sovint la crítica es queixa que les noves generacions no llegeixen els poetes que donaren el major impuls a la nostra renaixença. Es que estan en part exhaurides les edicions completes de llurs obres, i manquen, per altra banda, veritables amples antologies. Per la tria que ha fet amb tot amor l'erudit seleccionador podrà el lector d'avui penetrar en l'esperit del diví Verdader.

Per publicar durant l'any 1923

RUDYARD KIPLING

EL LLIBRE DE LA JUNGLA

(II volum)

Traducció directa de l'anglès per Marian Manent

Pocs llibres han tingut tant èxit en català com el primer volum d'aquesta obra, coronada amb el premi Nobel, en la qual es conten les punyents aventures de Mowgli. El finíssim poeta que en traduí la primera part, completa ara la seva tasca amb la meravellosa continuació.

ALEXANDRE MANZONI

ELS PROMESOS

(Dos volums)

Traducció de Maria Antonia Salvà

L'espiritual poetessa mallorquina ens ha donat una traducció de Manzoni, digna de la que feu de Mistral, que era valorada com una obra original pròpia. Així s'enriquirà la nostra llengua amb l'obra cabdal de la moderna prosa italiana.

M. COSTA I LLOBERA

POESIES

Una selecció de l'obra lírica, del gran poeta mallorquí, per a posar a l'abast de tothom.

LOUIS BERTRAND

LA INFANTESSA

(Segon volum)

Traducció de Joaquim Pellioena

El gran interès amb què rebé el públic aquesta apassionant novel·la de la Catalunya francesa, ens obliga a no ajornar més la publicació de la segona part.

JOSEP CARNER

POESIES

1901 - 1910

Els versos del príncep dels nostres poetes, els que li donaren fama i renovaren amb un lluminós impuls la nostra lírica, són avui introbables. L'ur edició, curiosament revisada per l'autor, era una necessitat imperiosa per als gustadors de la poesia catalana.

ALEXANDRE PLANA

A l'ombra de Santa Maria del Mar

Quatre novel·les d'un barcelonisme essencial, realitzades amb sorprenent penetració psicològica, que col·locaran el poeta crític Alexandre Plana entre els nostres primers prosistes.

Hi ha en preparació traduccions de Daudet, Walter Scott, Ryder Haggard, Keller, Schiller, etc., reedicions modernitzades de Ramon Muntaner (Crònica), Joanot Martorell («Tirant lo Blanch»), Emili Vilanova, etc., i obres originals inèdites de Llorenç Ribet, Victor Català, Prudenci Bertrana, Carles Soldevila, E. Martínez Ferrando, Roig Raventós, Josep Pla, etc.

Subscripció a aquests 12 volums { Barcelona. 24 ptes.
a publicar durant l'any 1923: { Fora. 28 »
Estranger. 30 »

Ompliu i retalleu aquest butlletí i envieu-lo a l'EDITORIAL CATALANA, S. A., carrer d'Escudellers, 10 bis, entresol.

El Sr. _____ residint

a _____ carrer _____ se subscriu per l'any 1923 als dotze volums de la Biblioteca Literària, enviant a tal efecte l'import de la subscripció o comproment-se a satisfer aquest import a la presentació del rebut corresponent.

de _____ de 1923. Signatura del subscriptor

Notícies de l'estranger

L'Estatut de Tànger

Londres, 18.—Els pèrits d'Espanya, França i Gran Bretanya que entenen en la qüestió de Tànger, han suspès llurs tasques fins al dia 21 d'agost. La primera reunió que han de celebrar tindrà lloc a Londres.—Havas.

París, 18.—La Conferència de pèrits que s'està celebrant a Londres per a resoldre la qüestió relativa a l'Estatut de Tànger, ha estat ajornada durant algun temps, no essent exacte com es digué, que la dita Conferència ja s'havia acabat.

En realitat, la situació és la següent: El delegat francès M. De Beaumarchais, va sotmetre als delegats de les potències aliades representades, un projecte el qual fou objecte de diverses objeccions per part del delegat anglès.

En vista d'això, el delegat britànic fou invitat a presentar un projecte, i com en aquest document s'envestien nous punts de vista i no podia rebre l'adhesió completa de França, el delegat francès treballa activament per a fondejar en un sol els elements diferents dels dos projectes francesos i anglesos de manera que siguin acceptables per a ambdues parts.—Havas.

El servei militar a Bèlgica

Brussel·les, 18.—La Cambra ha adoptat per 86 vots contra 79 la reforma de duració del servei militar. En virtut d'aquesta reforma, queden sotmesos a dotze mesos de servei els soldats d'infanteria, i a tretze els d'altres armes.—Havas.

La Universitat de Gant

Brussel·les, 18.—Al Senat s'ha començat a discutir la qüestió de la flamantització de la Universitat de Gant.—Havas.

Theunis i Poincaré

París, 18.—«Le Petit Journal» diu que el president del Consell belga senyor Theunis té la intenció de venir a conferenciar amb el president, Poincaré, així que rebi el projecte britànic de resposta a les proposicions del Reich.—Havas.

L'explosió de Kragujewatz

Belgrad, 18.—Notícies posteriors de Kragujewatz desmenten que l'explosió de què donàrem compte ahir, a títol de rumor, hagi tingut cap gravetat, ja que es tracta en definitiva d'un stock de municions per a l'infanteria que estava destinat a ésser inutilitzat.

De totes maneres, han resultat tres ferits.—Havas.

La pau de Lausana

Lausana, 18.—Durant l'última sessió plenària de la Conferència, els Comitès polítics adoptaren el protocol relatiu a l'evacuació de Constantinoble, Txanac i Gallipoli i el referent a Karagatz.

Igualment s'aprovaren les concessions que en virtut de les clàusules financeres del tractat han de fer-se a Bèlgica i Portugal.

Un dels membres del Comitè financer donà lectura a una declaració interalçada en la qual s'insisteix perquè siguin aplicats tots els compromisos signats.

El delegat turc Ismet Baixà manifestà que Turquia negociaria a tots els portadors de títols del Deute turc. Les comissions econòmiques de les diverses potències s'adheriren al protocol de concessions.

El delegat francès general Pellé, sollicità que es prorroguessin per dos anys els privilegis concedits al Banc Otomà. Ismet Baixà contestà manifestant que sotmetria l'assumpte a les deliberacions del seu Govern.

Tots els caps de les delegacions que assisteixen a la Conferència es mostren molt satisfets d'haver-se pogut arribar a un acord.—Havas.

París, 18.—Segons «Le Petit Parisien», el Govern francès conferirà al seu delegat a Lausana, general Pellé, plens poders per a signar el tractat de pau.—Havas.

Anglaterra i França

París, 17.—El corresponent de «Le Petit Parisien» a Londres, dona compte que els diaris d'aquella capital anuncien haver-se rebut una nova nota oficial francesa fent constar que la redacció del discurs del senyor Poincaré a Senlis fou anterior a les declaracions fetes el dijous pel primer ministre anglès senyor Baldwin i que no pot, per tant, interpretar-se el discurs del cap del Govern francès com una rèplica a les declaracions del citat primer ministre britànic.—Havas.

Desordres a Erlangen

Erlangen, 18.—A conseqüència d'unes manifestacions s'han produït sagnants col·lisions entre nacionalistes i socialistes, resultant nombrosos ferits.—Havas.

Espionatge a Agram

Zagreb (Agram), 18.—S'ha descobert una greu organització d'espionatge que obrava per compte d'una potència veïna. Hi estan compromesos alguns ex-oficials austríacs.

Fins ara sols s'ha practicat una detenció, però sembla que seran nombroses aviat.—Havas.

Els jornals a Renània i Westfàlia

Berlin, 18.—S'ha fixat en 98.000 marcs diaris el jornal que cobraran els obrers miners de Renània i Westfàlia.

En conseqüència el carbó ha sofert un augment de 63 per 100.—Havas.

La vaga de Londres

Londres, 18.—La vaga dels treballadors del moll continua en el mateix estat en aquesta capital. S'han adherit al moviment vaguista un gran nombre de conductors de camions.

La policia ha dispersat dos grups que dirigien una manifestació.—Havas.

Crisi política a Filipines

Manila, 18.—El Govern filipí i els membres filipins del Consell d'Estat, han presentat la dimissió dels seus càrrecs. Aquesta dimissió obeeix a divergències d'ordre polític amb el governador general americà Leonard Wood.—Havas.

Les pèrdues de Polònia a la guerra

Varsòvia, 18.—El total de les pèrdues sofertes per Polònia a conseqüència de la guerra europea, sense comptar la invasió bolxevic, s'avaluen en 13.577.418.000 francs or.—Havas.

La riquesa forestal de Polònia

Varsòvia, 18.—Segons les últimes estadístiques, la superfície total dels boscos a Polònia, és de 9.062.089 hectàries, el qual representa un 20 per 100 de la superfície total del país.

En importància forestal, Polònia ocupa el segon lloc entre els Estats europeus. L'Estat és propietari de 2.673.386 hectàries.—Havas.

Malvy a França

Souillac, 18.—Anit passada arribà en aquesta ciutat, l'ex-ministre M. Malvy. Romanirà aquí fins després de l'enterrament del seu pare, el qual morí ahir a la nit.

El finat havia estat alcalde d'aquesta ciutat i era conseller general del Departament.—Havas.

Benes a Brusel·les

París, 18.—Ha sortit cap a Brussel·les el ministre de Negociis Estrangers txecoslovac senyor Benes.—Havas.

La qüestió dels vins a França

París, 18.—Aquest matí fou rebuda pel cap del Govern senyor Poincaré, la comissió constituïda pels presidents dels grups vinícoles del Senat i de la Cambra de diputats.

Els visitants cridaren l'atenció del cap del Govern sobre la situació vinícola a França, i demanaren que s'adoptessin, entre altres mesures per a millorar-la, la d'augmentar els drets de Duana que graven els vins estrangers, elevant aquests drets des de 2,05 fins a 3, pel que es refereix al coeficient que s'aplica als vins espanyols.

També demanaren al senyor Poincaré que s'adoptin quantes mesures sien necessàries per a impedir els fraudaments i adulteracions que es realitzen amb l'alcohol i l'aigua.

El senyor Poincaré contestà que les negociacions amb Espanya prossegueixen activament i que es pendran les mesures que sien necessàries per a evitar els defraudaments en els vins importats.—Havas.

Tolosa, 18.—La Cambra de Comerç d'aquesta capital, considerant que els poders públics s'han d'esforçar en afavorir el desenvolupament de l'exportació dels vins, ajudant els productors a trobar noves sortides per a l'esmentat article, lluitant contra el frau en els mercats estrangers i contra la política del règim sec practicada per certs països, així com també minvant les càrregues fiscals que graven les begudes i alleujant les tarifes de transports, ha sol·licitat que no s'adopti, sobre cap país amb el qual s'estigui en relacions cordials de negocis cap mesura duanera que sigui susceptible de provocar represàlies perilloses per al comerç d'exportació francesa.

Després, i per unanimitat, acordà sol·licitar que no es faci cap modificació en l'acord franc espanyol, sinó al contrari, que aquest sigui transformat en una convenció estable de llarga durada.—Havas.

Cop de puny ben pagats

Londres, 18.—Abel Abtall, antic campió del món de pesos ploma, ha arribat a Southampton procedent de Nova York.

Ha manifestat que es proposa entaular negociacions amb Descamps per a acordar la celebració d'un match entre Carpentier i Harry Greb.

Ha afegit que si Carpentier accepta aquest encontre, li serien lliurats cent mil dòlars, tant si resulta vencedor com si perd l'esmentat match.—Havas.

Finances alemanyes

Berlin, 18.—El president del Congrés de la Indústria i del Comerç alemanys, senyor Franz de Mendelssohn, ha dirigit una crida urgent a totes les Cambres de Comerç invitant-les a adquirir la major quantitat possible de Bons del Tresor que hagin d'ésser pagats en divises estrangeres.—Havas.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID.—Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 68.

A VALENCIA: A «La Correspondència de València», Mitjana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11; «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Llorel, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucins.

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

BIBLIOTECA LITERÀRIA

ENEIDA

VIRGILI

Traducció Mn. Llorenç Riber

2 volums

Preu: 2'50 Ptes. volum

Altres telegrams

(De la Península)

EL PRESIDENT DE PORTUGAL, MALALT

Lisboa.—Han sortit cap a Xerez alguns metges d'Oporto a l'objecte de veure al president de la República, senyor Almeida, qui està fent allí una cura d'aigua.

L'estat del pacient ha experimentat en aquests últims dies, una variació que fa precisa l'assistència de dits metges.—Havas.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Despatx oficial de guerra: «L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc des de Tetuan participa a aquest Ministeri en el dia d'avui, el següent: Sense novetat en tot el territori del protectorat».

R. O. DEL TREBALL

A la «Gaceta» d'avui es publica una Real ordre del Ministeri del Treball, en conteste a la instància presentada per l'Associació de la Banca Espanyola del Centre d'Espanya.

En aquesta Real ordre, es disposa el següent:

Primer. Que estan exceptuats del règim de la jornada de vuit hores.

a) El treball del director, gerent i d'alt funcionaris de les empreses les tasques dels quals no puguin estar subjectes a una estricta limitació de la jornada.

b) El dels porters que tinguin habilitació en el mateix edifici encomanat a la seva vigilància.

c) S'han de considerar equiparats a aquests últims, els porters que cobren amb caràcter permanent un sobresou mensual per al pagament de lloguers de la seva habitació, quan no habitin en l'edifici del Banc per falta material del local.

d) Que amb els altres porters, ordenances i similars, guardes i vigilants, de totes classes, puguin establir-se pactes sobre la base de 48 hores setmanals i pagament segons convingui de les que excedeixin d'aquest nombre, amb les limitacions imposades en el paràgraf segon de l'article novè de la Real ordre de 15 de gener de 1920.

Segon. Que el treball dels altres empleats dels Bancs estiguin subjectes a la jornada màxima de vuit hores, poguent fer-se el total setmanal de 48 hores, i concretar-se pactes entre patrons i empleats per al treball en hores extraordinàries fins el límit de 50 en un mes o de 120 a l'any quan els dits pactes afecten a un sol establiment amb arranjament al prescrit en l'article quart i següent de la Real ordre de 15 de gener de 1920.

Tercer. Que no procedeix dictar cap disposició modificativa sobre la inspecció del treball, la qual ha de continuar fent-se amb arranjament a les que la regulen.

Quart. Que tampoc procedeix obrir nova informació sobre l'aplicació que ha de tenir el règim de la jornada de vuit hores, als establiments bancaris.

GUERRA JUNQUEIRO

Lisboa.—El trasllat al panteó nacional dels Jerònims del cadàver del gran poeta Guerra Junqueiro, ha constituït un acte tan imponent com commovedor.

La comitiva es posà en marxa a les quatre de la tarda, i a l'entrada de foc arribà al seu destí.

La gran gentada que formava el seguici havia d'obrir-se pas en mig de la gervació que s'acumulava en tot el trajecte, essent més difícil el trànsit a conseqüència sobre tot de l'interès que, malgrat els esforços de la policia i de les tropes que cubrien la carrera, posava el poble en apropar-se al fèretre per a tocar-lo amb la mà. Amb tot això resultava molt difícil i per tant molt lent l'avang de la carrossa fúnebre.

No obstant no ocorregué cap incident que lamentar, resultant demés infundats els rumors que havien estat culant i segons els quals s'assegurava que determinats elements aprofitarien aquesta cerimònia per a realitzar manifestacions de protesta, no per cert conta l'acte en si, sinó contra el Govern per les deficiències que havia practicat en aquests últims temps.

Les despulles de Guerra Junqueiro han quedat inhumats entre els de Garret i Joao de Deus.—Havas.

EL PROBLEMA DE TÀNGER

Les notícies oficials que es tenen de la conferència d'experts sobre el problema de Tànger confirmen la suspensió fins el mes de setembre, de la conferència iniciada.

Es suposa que existeix una coincidència de posició entre els representants d'Anglaterra i Espanya i una completa disparitat d'ells amb el representant de França.

Les impressions respecte del resultat de les gestions prèvies, són poc optimistes.

DE SANTANDER

Santander.—La reina donya Victòria, amb la duquesa de Santona i altres palatins, ha fet una excursió en automòbil als alts d'Alisar, tornant per Solares, on han pres el ferrocarril.

El príncep d'Astúries i l'infant Jaume han fet una excursió en un automòbil a Torrelavega.

DE VIATGE.—VAGA

zVigo.—El comte de Bugallal i el senador senyor Bas han embarcat avui en direcció a Copenhague.

La Patronal publica una nota en la premsa dient que els patrons no s'han compromès davant l'alcalde a concedir augment de sou als obrers del ram de construcció.

L'alcalde insisteix, pel contrari que els patrons s'han compromès a concedir un augment de cinquanta cèntims si els vaguistes tornen al treball.

La vaga continua.

HOMENATGE

A les sis de la tarda s'hacel·lebrat a casa del marquès de Cavalcanti l'acte de remetre-li una placa de plata repujada com ha homenatge que els caps i oficials del tercer regiment de capadors li dediquen per la conducta del general Cavalcanti en el cèlebre combat de Tizza.

EL PROJECTE DE Tinença D'ARMES

A darrera hora de la tarda el Govern ha presentat als socialistes una fórmula amb el fi de veure d'arribar a termes de concòrdia en el projecte de tinença d'armes.

Segons aquesta fórmula el Govern es comprometia a concretar l'estructura jurídica de les penes, desapareixent així el perill que la llei pogués servir d'instrument polític.

També es comprometia a la caducitat de llicències, tan aviat com estigués en vigor la llei.

Els socialistes es retiraren a deliberar i es negaren a acceptar la fórmula.

Manifestaren al Govern que ells desitgen el desarmament de tots els individus que no siguin autoritat i que els semblava insuficient la caducitat de les llicències a menys de portar un control popular.

Es va convenir que demà, a les dotze del matí es reuniran amb el ministre i la comissió els diputats socialistes impugnadors del projecte per tal de veure si s'aconsegueix arribar a termes d'avinença.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincials Arqueològic.—Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les tres a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol.—Plaça Real, número 10.

—Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies fèrns, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer.—Obert d'onze a una i de cinc a onze de la vetlla.

D'Arquitectura: Escola d'Arquitectura.—Segon pla de la Universitat.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Artístic i Arqueològic de Barcelona.—Obert de les nou del matí a la una de la tarda.

—Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Pública. Tots els dies fèrns, de deu a una i de quatre a meitat també es pot visitar els dies festius.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dijous, 19 de juliol de 1923

Plaça de Catalunya

EN un dels agudíssims articles que en aquest diari publicà fa alguns mesos el nostre car amic En Joan Vallès i Puig, titulat *La Constitució*, després de satiritzar aquest monument de vacuitats, instrument unificador i centralitzador en el qual es consagra una Espanya artificial i uniforme, es planyia l'illustre articulista de veure que encara avui les places majors de quasi tots els pobles de la nostra Catalunya ostenten aquella llosa que diu: *Plaça de la Constitució*.

Portat per un fervorós daler patriòtic, deia el nostre amic que ell voldria veure canviar aquells noms, arrencar aquelles lloses, i poder esborrar de tot arreu aquella paraula que simbolitza el jou que porta al coll Catalunya i que la priva de la llibertat i que l'ofega. I afegia: «Oh, si poguéssim veure caure totes aquelles lloses i aparèixer, en lloc d'elles, en el cor mateix de cada un dels pobles de la nostra pàtria, mil lloses que en lletres d'or diguessin: *Plaça de Catalunya!*»

Ja sabem que algú ha recollit aquella bella iniciativa que tant d'honor faria als sentiments nacionalistes del nostre poble. Però no n'hi ha prou.

En aquests moments que com mai cal una pública i constant professió de fe nacionalista que ajunti els cors en un clam unànime i germanívol, volem ésser nosaltres, que modestament ostentem una representació que el poble ens ha donat, els que secundem aquella idea, brollada del cor d'un fervorós patriota, per les viles i pobles de Catalunya que amb tant d'orgull ens honorem de representar.

Als pobles del Llobregat, del nostre car districte de Sant Feliu, els hem fet la proposta, mitjançant els seus batlles i Ajuntaments, que consagrin solemnialment al nom de la pàtria única dels catalans, la plaça major de les localitats respectives, esborrant, d'allà on hi sigui, el nom de la *Constitució*, que com tautatge infamant se'ns imposa.

Com ens plauria, que els nostres companys que tenen una representació popular secundessin patriòticament la nostra campanya!

No hi ha dubte que aquesta consagració a la Pàtria de tots els pobles de la nostra terra seria un acte que ens ajuntaria tots els catalans. Quin goig faria que a la plaça major de tots els pobles de Catalunya, un dia donat, tots els patriotes ens donéssim les mans per fer aquella magnífica anella que simbolitza l'única esclavitud a què ens hem de sotmetre els catalans: l'esclavitud que imposa el jurament d'amor a la nostra estimada Catalunya!

ANTONI MIRACLE

L'ofensiva contra Catalunya

Per la Unió Industrial de Metal·lúrgics s'ha cursat als senyors president del Consell de ministres i ministres de Finances i Estat el telegrama següent:

«Unió Industrial Metallúrgica protesta criteri Govern disposat concertar tractats amb Bèlgica i Alemanya, països eminentment metallúrgics que, per pagar jornals inferiors, poden envair el nostre mercat. En tractats anteriors s'han sacrificat 130 partides metallúrgiques, desnaturant aranzels. Llei autoritzacions és essencialment antipatriòtica per significar ruina sectors producció espanyola, per afavorir importacions estrangeres. Govern serà responsable si atur gradual i continuat deixa sense treball milers d'obres, ja que industrials haurem de convertir-nos en representants comercials de cases estrangeres. El salut. El president, Josep Bordas.»

També ha estat tramès a Madrid el telegrama següent:

Ministre d'Estat. — Madrid. M'adhereixo incondicionalment al telegrama que el diputat per Catalunya, En Noguera i Comet, li ha adreçat, protestant del fet que l'Orfeó Català de Figueres no pogués assistir a les festes de Tolosa, i a l'ensenyament a V. E., senyor ministre d'Estat espanyol, per la seva meravellosa habilitat a demostrar als funcionaris francesos de la frontera, que l'Estat espanyol i Catalunya es-

tan completament en desacord. — Narcís Pla i Carreras.

Ha estat cursat el següent telegrama als senyors president del Consell de ministres i ministre d'Hisenda:

«Associació Manufacturera en Teixits i Fibras Textils de Catalunya es permet significar a V. E. conveniència sia retirat projecte pròrroga autoritzacions aranzelàries, perjudicial economia espanyola i indústries que representa aquesta Associació. — El president, A. Cantó.»

També s'ha telegrafiat a alguns senyors senadors i diputats interessats la seva actuació parlamentària en l'esmentat sentit.

Associació Catalana d'Estudiants

VISITES COL·LECTIVES

En aquest temps de vacances, l'Associació Catalana d'Estudiants es proposa realitzar diferents visites col·lectives a Institucions que tinguin interès per a l'element escolar.

La primera de les dites visites tindrà lloc demà, divendres, dia 20, a les cinc de la tarda, que serà visitada la Residència d'Estudiants. El lloc de reunió serà davant de l'estació de Sarrià, a dos quarts de cinc en punt. Hi són convidats tots els estudiants i altres persones a les quals pugui interessar la visita.

Les Idees i les Imatges

AL MARGE D'UNA CONTESSA POÈTICA

Apar indistat-se, avui, dins l'àrea de la poesia catalana contemporània, una viva contessa entre els que podrien dir-ne els intel·lectualistes i els instintius.

La discussió és noble, i, sempre que la passió — oh! interessantíssim A. Escalas (1) — no esdevingui sobre-excitació, pot ésser ella extraordinàriament fecunda.

Intel·lectualistes i instintius, en realitat, poden aportar, respectivament, un bon nombre d'excel·lents i aventatges.

El que importa, però, és que, barroc o algebrics, siguin ells, adans que tot, i per damunt de tot, hui-mans.

No oblidem que el Classicisme representa l'assoliment del punt just, intel·lectiu i instintiu, de perfecció.

Allament, no oblidem tampoc que una personalitat forta, una individualitat característica, una obra per si mateixa, quan ella és recollida, plena i irradiant, constitueix la millor defensa, la millor justificació, la millor glorificació de la seva respectiva teoria.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Vegeu l'article recent de «Le Revis-tas», del mes de juliol, signat per aquest escriptor.

Polítiques

L'ALCALDE DE CALELLA

A Calella va ésser suspès per l'alcalde un miting en el qual havia de parlar el diputat de la Mancomunitat senyor Massó i Llorens.

Arribada la notícia a Barcelona, el governador ha fet saber a l'alcalde de Calella que no pot suspendre cap miting que es celebri en lloc tancat i la celebració del qual hi hagi estat comunicada en el termini que marca la llei. Solament pot ésser suspès si durant la celebració de l'acte es comet algun delicte.

El senyor Portela ha tramès a Calella un delegat que informi respecte del que ha passat, i veurà si procedeix imposar alguna correcció a l'alcalde.

Generalitat

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament d'Artes per a realitzar totes les obres necessàries per a la portada d'aigües potables a la població, procedents dels masos Armenteres i la Riera, del terme municipal de Santa Maria d'Oló i per a tot el que a tal fi afecti.

Informe en l'expedient relatiu a la petició formulada per l'Alcalde de Vilafrauda del Penedès, que es requereixi d'inhibició al Jutjat d'Instrucció d'aquell partit, a la querrela produïda per don Antoni Pons contra el regidor de la dita Corporació don Josep Vives Balanya.

Recurs d'alçada interposat per Na Antonia Biosca, contra el procedir de l'Alcalde de Prats de Rei, que li decomissà un cap de bestiar de llana i li privà la venda de carns a la caseta núm. 2 de la plaça Major.

Exemptió de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament d'aquesta capital per a l'adquisició d'un auto destinat als serveis de la secció de Foment de la Corporació Municipal.

Exemptió de concurs sol·licitat per l'Ajuntament de Sallent per a l'adquisició d'una finca destinada a l'emplaçament del nou Escorxador.

També ha despatxat els dictàmens propostant l'aprovació dels comptes municipals de Vilada de Guardiola, corresponents a l'any 1919-20; Sant Feliu Sasserra i Sant Pere de Vilamajor, de l'any 1920-21; Castellersol, Figols, Perafita, Ripolllet i Sant Pere de Ribes, corresponents al 1921-22.

Informe al governador sobre el recurs interposat pel gerent de la raó

Centre Nacionalista de Santa Coloma de Farnès

Diada patriòtica que tindrà lloc diumenge, dia 22, amb motiu de l'estrena de la bandera del Centre

A les tres de la tarda, conferència pública, a càrrec del Diputat a Corts per aquest districte
EN JOAN VENTOSA I CALVELL
que disertarà sobre

L'ACTUAL MOMENT POLÍTIC

Concerts. Sardanes i gran ball de societat. Orquestra «La Principal»

Butlletí internacional

18 de juliol de 1923

LES GESTIONS

DE BENES

Altra volta figura el nom il·lustre de Benes en un capítol interessantíssim de la història contemporània d'Europa. A Londres i a París ha conferenciat amb els primers polítics i estadistes de la Gran Bretanya i França i ha realitzat tota mena d'esforços conscients i cordials per a impedir la ruptura de l'Entesa. Els esdeveniments ulteriors ens revelaran l'eficàcia pràctica d'aquests esforços. Però, tant si reïx en el seu generós propòsit com si hi fracassa, l'enlairada gestió del Dr. Benes mereixerà la gratitud de tots els partidaris de la pau d'Europa.

El Dr. Benes, qui amb intuïció tan clara ha aprofitat l'avinentesa del seu viatge, havia anat a Londres amb l'objecte d'ultimar el Tractat de Comerç entre Anglaterra i Txecoslovàquia. Aquest tractat el signaren dissabte al Foreign Office el Dr. Benes i Lord Curzon i en els moments actuals de la crisi europea constitueix un fet molt significatiu.

Les negociacions entre Anglaterra i Txecoslovàquia començaren fa un any i han culminat en un conveni comercial pràcticament a base de la concessió mútua del tracte de nació més afavorida. El Dr. Benes considera que el Tractat servirà per a fomentar les relacions mercantils entre Anglaterra i Txecoslovàquia i que les simpaties que ha trobat a Londres repercutiran en les relacions ulteriors entre els dos pobles.

Coincidint cronològicament i sentimentalment amb la signatura del Tractat, el ministeri anglès d'Aviació ha acordat estendre fins a Praga la línia aèria Londres-Colònia. D'aquesta manera, entre Londres i Praga hi haurà tan sols unes hores de viatge aeri. La capital de Txecoslovàquia i la capital d'Anglaterra s'atansaran comercialment i políticament. Anglaterra mantindrà una comunicació diària i rapidíssima amb el Centre d'Europa.

Des de Londres, el Dr. Benes ha anat a París. Ultra les seves gestions oficiosas a favor d'una intel·ligència entre els governs de París i Londres en l'afar de les reparacions, ha realitzat altres exploracions diplomàtiques. El Dr. Benes vol saber l'actitud de França en l'afar de les reparacions hongareses i en el funcionament de la Societat de les Nacions.

Des de París, el Dr. Benes tornarà immediatament a Praga, d'on sortirà tot seguit cap a Romania, amb l'objecte d'assistir a la Conferència de Sinaia, en la qual els representants de la Petita Entesa discutiran la qüestió d'Hongria, l'actitud a adoptar en la pròxima Assemblea de la Societat de les Nacions i la situació econòmica i política de l'Europa Central.

El seu recent viatge a Londres i París serveix al Dr. Benes com a pròleg molt escaient de la Conferència de Sinaia, on la seva intervenció tindrà segurament un caràcter preponderant.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

social Butsells i Companyia, contra el procediment d'apremi que se li segueix per la Companyia Mercantil Hispano Americana, S. A., per al cobrament d'arbitris sobre anuncis fixos.

Informe al governador sobre el recurs de la mateixa naturalesa que l'anterior, interposat per don Gerard Maristany i Pons, contra l'esmentada companyia.

ASSAIGS I ANALISIS EFECTUATS

PEL LABORATORI GENERAL DURANT EL MES DE JUNY DE 1923

Maons i totxos.	4
Ciments i aglomerats.	45
Ferros i acer.	4
Cordes.	1
Elements de màquines.	1
Motors elèctrics.	1
Aparells de mesura.	1
Materials aïllants.	6
Olis per a transformadors.	3
Olis industrials.	1
Esmalts.	3
Potasses caústiques.	1
Filats de cotó.	2
Termes de coure.	2
Anticriptogàmies i insecticides.	3
Vins i similars.	26
Adobs.	17
Aliments.	9
Diversos no especificats.	5
Total.	135

Ahir al matí el senyor Puig i Cadafalch va estar al seu despatx oficial, rebent nombroses visites.

Entre aquestes figura la del diputat don Joan Casanovas, el qual, fent l'exercici del seu càrrec, prengué comiat del president.

També entre els visitants figurava el professor d'aquest Seminari doctor don Lluís Carreras.

Municipi

ADJUDICACIO DE LES OBRES D'EMPE-
DRAMENT DE LA CARRETERA DE RI-
RES

S'ha celebrat la subhasta per a la urbanització de la carretera de Ribes, en el tracte comprès entre els carrers de Sant Francesc i Espronceda, adjudicant-se provisionalment a la Societat Foment d'Obres i Construccions per la quantitat de 113.000 pessetes.

Fou president pel regidor senyor Escaló i autoritzada pel notari don Manuel Borràs de Palau, assistent, en representació de l'Ajuntament, el regidor senyor Domènech.

TELEGRAMA DE CONDOLE

El president de la Comissió municipal de Cultura, don Joaquim M. Nadal, ha cunat a l'alcalde de Granada un telegrama donant-li el condol per la mort de l'illustre pedagog P. Monjon, fundador de les escoles de l'Ave Maria.

DECOMISSOS DE QUEVIURES AVARIATS

Durant el passat trimestre, el corresponent veterinari municipal, complint ordres del tinent d'alcalde del Districte V, senyor Vilaseca, decomissà, per no tenir les degudes condicions de salubritat, 7 quilos d'embutits, 137 de peix i 431 de fruites i verdures.

La iniciativa anglesa

Heu's ací el text de la declaració feta per Mr. Stanley Baldwin a la Cambra del Comuns, dient que el govern britànic està disposat a assumir la responsabilitat de preparar un projecte de resposta a la darrera nota alemanya:

No es pot deixar d'afirmar, amb una claredat, tant en interès de les potències interessades, com de qual-
vol altra que mantingui l'espe-
rança d'aprofitar-se de llurs discre-
pàncies, que l'únic motiu de diver-
gències, possibles fa referència als
dijans a emprar per a arribar a ob-
jectius que són vitals per a tots i
respecte dels quals estem tots d'ac-
cord. Aquests objectius són els que
han estat sempre: el pagament de les
reparacions i el restabliment de la
seguretat a Europa. Per tal d'ate-
nyer-los els aliats no han estalviat cap
esforç fins ara ni n'estalviaran cap
més endavant.

Aquesta responsabilitat és recone-
guda i compartida, en igual mesura,
per França, Itàlia, Bèlgica i la Gran
Bretanya. Tal vegada pugui pensar-
se que incumbeix d'una manera més
especial a les nacions franceses i bri-
tàniques, en virtut dels grans sacrificis
que elles han suportat durant
les tràgiques anyades; de la comuni-
tat de fet i de record que els uneix
i, íntimament, d'una manera tan
sola i per raó dels perills que aquests
dos antics països civilitzats han com-
partit a través dels segles. En la
crisi actual una comunitat semblant
de pensament i d'acció ens lliga als
altres aliats, els interessos dels quals
són divergents dels nostres en cap
sentit.

Animats per un desig comú d'asse-
gurar una reglamentació i d'arribar
a la pau i desitjant encara més que
això evitar un nou i injustificat ajor-
nament, nosaltres podem explicar nos-
trament amb una comprensió perfec-
ta d'associats units a la mateixa
tasca per un destí comú.

Les remors aixecades per les parts
interessades als dos costats de la
Mànega o en qualsevol altre lloc
d'Europa, no podran desviar-nos d'a-
quest deure per crítiques o malente-
niments alimentats amb cura.

En tot el que anem a dir o fer,
el Govern de Sa Majestat serà mo-
tut també per l'únic desig de veure
mantenir-se l'esperit de bona volen-
tat entre les nacions que han sofert
en conjunt i la preocupació de cada
una de veure obtenir el que li és de-
gut.

Estem resolts també que qualsevol
dels nostres aliats obtingui que Ale-
manya repari els perjudicis que ha
causat durant la guerra, en la més
ampla mesura de la qual és capaç.
Mai hem dubtat respecte d'aquest
punt. No crec que el nostre poble en
pugui dubtar mai. A dir veritat, nos-
altres anem més lluny i estem dis-
posats, com ho havem repetit a París
pel més de gener passat, a recórrer a
totes les mesures per tal d'obligar
Alemanya a lliurar el màxim del
que pugui pagar.

No obstant, estem persuadits, com
a nació comercial, que si demanem
a Alemanya que pagui més del que
pot no reeixirem pas. Els primers
de sofrir-ne seran els nostres aliats
i estem fermament convençuts que
els mètodes que sols poden portar la
ruïna d'Alemanya seran fatals al
nostre país, als nostres aliats i a
tota l'Europa.

Des del començament hem afirmat
amb claredat que al nostre entendre
l'ocupació del Ruhr no era de natu-
ralesa a produir el total màxim
de les reparacions per als aliats. Pel
gener passat, per a prevenir allò que
ens semblava que havia d'ésser un
desastre econòmic, fèrem a París una
oferta que considerem com una so-
lució molt generosa del problema.

Aquesta oferta fou rebutjada pels
nostres aliats i, des d'aleshores, ens
hem mantingut separats, animats
per un esperit de sincera lleialtat en-
vers l'aliança que ha estat i conti-
nuarà essent, al nostre entendre, la
principal garantia de la seguretat
europea.

Bon nombre de les conseqüències
que nosaltres preveïem aleshores, es-
tan a punt de realitzar-se. Els aliats
obtenen menys de reparacions que
abans de l'ocupació i les reparacions
que reben són arrencades solament
al preu d'una dislocació creixent del
sistema econòmic alemany i, com
sembla probable, al preu d'una ruï-
na completa d'aquest sistema en l'es-
devenidor.

Els governs francès i belga ens as-
seguren que l'únic objectiu llur, ocu-
pant el Ruhr, és el d'assegurar el
pagament de les reparacions; si és

així, la discrepància que existeix en-
tre ells i nosaltres afecta més sobre
el mètode que sobre els fets, però
nosaltres estem convençuts que la
continuació indefinida d'aquest estat
de coses comporta un greu perill. La
mateixa Alemanya sembla dirigir-se
a grans passes vers el caos econò-
mic, al qual potser podria succeir la
ruïna social i industrial.

Les poblacions locals, en molts ca-
sos, pateixen horribles sofriments i
hom tem molt seriosament una crisi
alimentària. I no és pas aquesta una
situació que sols interessa a Alema-
nya. A mesura que s'esgota la potèn-
cia productora d'aquest país, el res-
sorgiment del seu crèdit i el paga-
ment dels seus deutes són una pers-
pectiva que s'allunya vers un hori-
zó més fosc. Tots els països d'Europa
paguen el preu d'aquest estat de
coses. L'un ho paga sota la for-
ma d'una baixa sostinguda de la co-
tització del seu canvi, un altre sota
la forma d'una disminució del seu
comerç i un tercer per la naixença
de la seva vaga forçosa. Si fòssim
invitats a exposar i a defensar úni-
cament el cas del nostre país, po-
dríem demostrar sense dificultat les
greus conseqüències que ja n'han re-
sultat; per al comerç britànic.

A despit de les grans despeses con-
sentides per l'Estat (la xifra assolí
prop de 400 milions de lliures ester-
lines, després de l'amnistia), la vaga
forçosa continua essent considerable
al nostre país, i no solament aquesta
devastació continua en lloc d'ésser
reparada, sino que creix si hom con-
sidera els efectes morals que té sobre
el nostre poble.

L'opinió pública a Europa esdevé
cada dia més sensible a aquesta si-
tuació, i s'alarma de la seva durada.
No és excessiu dir que el ressorgi-
ment del món és en perill i que està
en joc la pau per la qual s'han fet
tants sacrificis.

Es en aquestes circumstàncies que
el Govern de Sa Majestat ha sentit,
cada vegada més, la necessitat d'ac-
tuar l'intercanvi de concesses am-
nisties, per títols que puguin ésser, no
sembla pas portar en tots els casos a
resultats positius. Per això esdevé
més evident que l'actitud de les prin-
cipals parts interessades ha d'ésser de-
finida més clarament.

Crec que hom convindrà en els prin-
cips següents: el període de conflicte
ha d'ésser acabat com més aviat mil-
lor: l'ocupació indefinida per un
país del territori d'un altre, en temps
de pau, és un fenomen estrany i la-
mentable en si mateix, i al qual cal
trobar com més aviat millor una fi
honorable; el deutor no ha d'ésser
invitat simplement a pagar els seus
deutes, sino que ha d'ésser posat en
mesura de fer-ho; la seva capacitat
de pagament, en aquells punts en els
quals és dubtosa, ha d'ésser escatida
i determinada; han d'intentar-se es-
forços en comú per tal d'assolir aquest
punt.

Solament la pau podrà obtenir-se
definitivament i el ressorgiment po-
drà ésser assegurat si hom troba so-
lució a les tres grans qüestions se-
güents:

Primer. El pagament de les re-
paracions.

Segon. La reglamentació dels de-
utes interaliats.

Tercer. La seguretat d'un Europa
pacificada.

Cal que l'atenció mundial s'orienti
vers aquestes tres qüestions.

En la prossecució d'aquest objectiu,
el govern de Sa Majestat, ben lluny
de voler frustrar a França i a Bèlgica
en llurs reivindicacions legítimes, des-
sitja, pel contrari, ajudar-les, per ob-
tenir-ne la realització. Co que nosal-
tres desitgem, és anar endavant, si és
possible, i arribar a l'objectiu final,
si hom pot assolir-lo, i en la realitza-
ció d'aquestes aspiracions, esperem
obtenir el concurs de França i Bèl-
gica, igual que el d'Itàlia.

De fet, tenim raons per creure que
les mires del Govern italià, en línies
generals, són de conformitat amb les
nostres.

Quines són, doncs, al vostre en-
tendre, les mesures que caldria pen-
dre? La nota alemanya del 7 de juny,
en resposta a una suggestió francesa
que fou feta al Govern alemany, pro-
posava procedir a una enquesta sobre
la capacitat de pagament d'Alemanya
per un Comitè imparcial, compromet-
ent-se a pagar les sumes així fixades
i de la manera que fos proposada. Al-
trament, la nota oferia una sèrie de
garanties concretes. Nosaltres no pen-
sem que aquestes suggestions siguin
o no adequades — han d'ésser
ignorades. No podem admetre que una
correspondència d'aquesta mena, so-

bre qüestions que afecten els in-
teressos de tots, sigui enterament uni-
lateral o que proposicions que poden
contenir la llavor d'una possible so-
lució siguin tractades amb inliffe-
rència.

Pensem que haurien d'ésser exami-
nades i estudiades a l'objecte d'es-
cobrir si reforcen elements que per-
meten realitzar un progrés.

Comprentent que els governs francès
i belga no estan pas disposats a pen-
dre la iniciativa — encara que nosal-
tres hauríem estat sortosos d'una tal
acció per part llur — havem informat
aquests governs, així com el govern
italià, que estem decidits a assumir la
responsabilitat de preparar nosaltres
mateixos un projecte de resposta.

No obstant, essent sempre d'opinió
que és preferible una acció comú a
una altra de separada o isolada, sol-
metrem aquesta resposta als nostres
aliats tan aviat com sigui possible, a
l'objecte que puguin considerar-la i
formular llurs observacions, i tenim
l'esperança que podrem posar-nos d'ac-
cord amb ells sobre el text d'aquest
document.

Respecte a la naturalesa exacta d'a-
questa resposta, seria prematur discus-
tir aquesta qüestió actualment. Ex-
posant aquesta manera de veure, el
govern de Sa Majestat espera que pot
traduir tant els sentiments dels aliats
com els seus. No volem que sobre
qüestions de principi hi hagi entre
nosaltres grans divergències — si és
veritat que existeixen. — Les diver-
gències de mètode no seran pas in-
conciliables.

En la mesura en la qual és possi-
ble la unitat d'acció, continuarem
prosseguint en la realització tal com
no haver cessat d'esforçar-nos-hi
i és amb confiança que invitarem
tots els nostres aliats i tots els Estats
interessats, a considerar dintre un es-
perit de simpatia totes aquelles pro-
posicions que no tindran altre objecte
que el de la pacificació d'Europa i el
ressorgiment d'un món esgotat.

Dietari històric

19 de juliol de 1810

NEIX A REUS EL METGE I POETA
PERE MATA I FONTANET

Féu l'estudi d'humanitats a Tarra-
gona, venint després a Barcelona, cur-
sant en les aules de la Junta de Co-
merç física experimental i botànica i
en el Col·legi de Medicina aquesta
carrera. L'agitació de l'any 1835 va
despertar els seus entusiasmes polí-
tics i el veiem publicar la revista «El
propagador de la llibertat», de ten-
dències enciclopedistes, i en el qual
escriu sobre la fraternitat universal.
Col·labora en «El Vapor», i la seva
intervenció en les bullangues de
l'any 1836 l'obligaren a emigrar a
Montpeller.

Als dos anys tornà a la seva ciutat
nativa i amb En Sanguera fundà «La
Joven España», per la qual cosa són
empresonats al castell de Pilats, de
Tarragona, on va morir el seu com-
pany, i ell va sortir per un nou des-
tament a França.

A París es dedica a l'estudi de la
carrera i a les seves aficions literà-
ries, i la revolució de l'any 1840 li
obre les portes d'Espanya, quedant-se
a Barcelona, on gaudí de gran po-
pularitat i obtingué l'acta de diputat a
Corts. Dirigí «El Constitucional» i
«El Sapo y el Mico», i una «Enciclope-
dia manual de ciències, arts i ofeis»,
juntament amb En Josep Oriol i Ber-
nadet.

Nomenat oficial primer del ministe-
ri de la Governació, redactà un pla
d'estudis mèdics, donà conferències a
l'Ateneu, fundà «La Facultat», i es-
criu diverses obres didàctiques, to-
cant temes variats, al mateix temps
que donà a conèixer algunes novel·-
les, una de les quals, «Eloisa y Abe-
lardo», fou prohibida per la seva ten-
dència l'any 1858.

Ingressà a l'Acadèmia de Medici-
na, però els seus treballs científics
no el distorbien de les campanyes po-
lítiques que emprèn, com afiliat al
partit progressista. La revolució de se-
tembre el sorprené dirigint «El Univer-
sal», i en aquella situació és nomenat
governador civil de Madrid, ele-
git senador, rep el nomenament de
ministre del Tribunal de Comptes, i
catedràtic com era de la Facultat de
Medicina, obtingué el títol de degà de la
mateixa, i, per fi, el de rector de la
Universitat Central.

Un atac de febre l'any 1873 posà
en greu perill la seva vida; el venç,
però quedà atut, i aprofità aquell
forçós descans per a col·leccionar les
poesies escrites en la seva joventut,

Cal fer ciutadans

La creixença de la nostra Barcelo-
na és àgra i agitada. Es multiplica
la gent; es multipliquen les cases;
es multiplica la riquesa, i, com a
conseqüència inevitable, es multipli-
quen els problemes del seu govern.

A Barcelona diàriament arriben,
de totes bandes d'Espanya, gent i
més gent que fuig de la somorta mi-
sèria de l'interior peninsular, i ens
cal tenir present que, per una gran
part d'aquesta gent que arriba, el
camí de Barcelona no és el camí d'un
esdevenidor sino el d'una renúncia:
renúncia a la terra natal, a la
villa natal, a la casa pròpia plena
de records que s'abandonen. Així,
una gran part dels que venen, arri-
ben amb el cor i l'esperit caigut, i
amb la voluntat desfeta, i en tal es-
tat, a canvi del pa de cada dia, ens
donen l'únic que els queda: els
braços.

A Barcelona hi ha milers de bra-
ços que ajuden a moure la màqui-
na enorme de la seva riquesa ma-
terial; però, darrera de cada dos bra-
ços hi ha un home, i dins de cada ho-
me una mica d'agror, una mica d'a-
gror que fa agre el pa i agre el tre-
ball i agre el gest i la paraula. I la
suma moral de totes aquestes agrors
es va fent «ciutat» sens adonar-nos
en, es va fent carn de la nostra Bar-
celona.

Cal que els qui són a dalt, en els
nostres llocs de govern, s'adonin d'a-
quest fet, que té una gran transcen-
dència per a la nostra vida. Que
una massa de gent camina pels nos-
tres carrers i treballa en les nostres
obres i en les nostres fàbriques, sen-
se més delit ni més amor que el d'a-
guantar-se drets. Que per a aquests,
la ciutat, no és aquella cosa viva que
tots sentim, com a cosa nostra i com
ligada a nosaltres, per mil arrels
invisibles, però tanmateix sensibles,
sino el lloc de l'exili on el treball es
toma dur, l'extensió de la fàbrica
on no es va a res més que a gua-
nyar el pa, i així viuen a la ciutat
com es viu en una colònia fabril, i
per això els problemes socials de
Barcelona es van tornant, cada dia
més, problemes de colònia obre-
ra, que es plantegen i es des-
enrotllen sense gota d'amor ni d'a-
tenció per la ciutat.

Pensem en la gravetat i en les con-
seqüències d'aquest al·livi constant
de gent mal disposada i moralment
trista. Pensem en els perills d'una tan
important superposició d'elements de
cepcionats, i mirem precautius les
capes d'agror que es van formant len-
tament sota l'esplendor banal i ata-
balat de la Barcelona aquefada a
crèixer, i si això fem, no ens costarà
pas gaire de comprendre que són aue-
tes capes d'elements inadaptats les
que agiten en convulsions amena-
çants la nostra vida i la nostra pau.

Hi ha, doncs, un problema previ
d'adaptació a resoldre i una obra
viva de ciutadania a realitzar, per-
què sense l'adaptació i la integra-
ció d'aquesta massa al que és la ciutat
espiritual, Barcelona seguirà essent
sempre una colònia fabril.

Arreu del món la ràpida creixença
dels grans nuclis urbans ha portat
convulsions com aquí en porta, però
arreu del món aquesta creixença és
presidida per un seny ordenador que
delicadament prevé i aten les coses a
son temps. Aquí, però, aquesta fun-
ció, que de dret pertoca a l'Estat, és,
com tantes altres, oblidada, i el fet
és que el mal és massa greu, i els
remeis precisem amb tanta urgència
que no hi ha pas temps de discutir
si toca a l'Estat o si toca a nosaltres
fer la feina. Passen els dies i passen
els anys i es van repetint a Barce-
lona els sotrats d'aquesta inadaptació
i el mal es va estenent, i l'agror del
mal es va filtrant en les mateixes
entranyes d'aquella ciutat que a es-
tones en diem la «lloca Barcelona».

La ciutat creix furiosa en sa ma-
terial riquesa i allargassa els carrers i
brollen pels suburbis barris nous i el
mal i el dolor i l'angoixa augmenten
amb ella. Ni els majors guanys del
ric ni els majors guanys del pobre
ens porten la pau. Ni la transacció
ni la intransigència porten la pau,
perquè la pau no és als cors, perquè

hi ha un llast que pesa i ens priva
d'alçar-nos a tots en aquell nivell
comú de l'ideal ciutadà.

Doncs cal fer ciutadans. Cal que
els que són a dins i els que venen
de fora cada dia, es tornin barcelo-
nins, i aquesta escola de barcelo-
nins, ningú podria fer-la, amb més
amor i més profit, que la ciutat ma-
teixa. Nodrida en les tristes agrors
d'aquesta vida de colònia obrera,
puja lentament la nova generació dels
fills del treballadors, que seran els
obrers de demà.

Acosten-vos i mireu en quibets con-
dicions la majoria han de fer la crei-
xença del cor i de l'esperit, i vegeu
d'aquest llevat el pa que podrem fer-
ne, i mireu encara si podem consen-
tir que aquesta ciutat, enfarfegada de
riqueses, obliidi els fills dels pobres,
a llur destí i desatengui la forma-
ció moral i intel·lectual dels qui de-
ma podrien ésser la seva glòria i van
pel camí d'ésser encara l'agror i la
inquietud de la seva vida.

Si altres raons morals no els hi
portessin, l'instint haurà de decidir-
nos a aconseguir aquesta tasca urgent
d'adaptació. L'obra de la cultura po-
pular iniciada a Barcelona, cal fer-la
orgànica i completa, fins a transfor-
mar-la en una perfecta escola de ciu-
tadania. La intervenció escassa que
tenim a l'escola elemental, augmenta-
da amb aquestes institucions que,
com la cantina escolar al Parc infan-
til, i la colònia, retenen l'infant dins
l'ambient de l'escola, isolant-lo, per
uns anys, dels efectes de la general
malura, ha de trobar el compliment
en l'obra post-escolar on es graduen
una altra sèrie d'institucions que,
passant per l'escola de preparació
d'oficis, van a l'escola tècnica, que
completa i resumeix la preparació
que han donat les altres escoles, fent
de l'infant d'ahir un ciutadà amb una
actitud, a punt d'ingressar a la vida
industrial del país.

Aquest mitjà de l'educació obrera,
el tenim en part a la mà, i cal usar-
lo, no com una obra vaga d'educa-
ció general, sino amb vistes a una ac-
ció directa i efectiva de formació de
ciutadans aptes i amorosos de la Ciu-
tat. Els assaigs fets, han donat resul-
tats prou excel·lents perquè ens pu-
guem llançar a l'obra sense temor de
perdre el temps i els diners que s'hi
posin, i en són la prova el tipus
moral i intel·lectual de l'obrer for-
mat en l'Escola elemental del Tre-
ball, de la Mancomunitat, i en les
escoles d'Oficis, de l'Ajuntament.

Es precis, però, que la Cultura dei-
xi d'ésser per molts com una cosa
«d'adorno» de la Ciutat, cosa de qua-
tre intel·lectuals, certament profitosa,
però innecessària. Cal també que ens
desentenguem d'aquella raó dels tèc-
nics de l'Administració, que al Mu-
nicipi no li pertoca aquesta funció.
Avui per avui, la Cultura és l'única
eina que la ciutat té a la mà per a
salvar-se, i davant de la salvació,
aquelles raons no tenen cap força.

La Ciutat la fan els ciutadans, no
pas les cases ni els carrers i els em-
pedrats, i una Ciutat sense esperit pe-
rilla totthora de ruïna, perquè edi-
fica damunt d'un terreny massa in-
segur i disposat a convulsions que
poden ésser decisives. Per això és
més urgent fer ciutadans que cases,
i a Barcelona li és més urgent, molt
més urgent, un pla orgànic d'ense-
nyament públic que un pla de millo-
res urbanes. Co que distingeix les
ciutats l'una de l'altra, no és llur
obra de pedra, perquè això no és la
ciutat. L'asfalt és igual als carrers
de París o de Londres, que als de
Barcelona; però l'amor dels parisen-
ses per París i dels londinencs per Lon-
dres i dels barcelonins per Barcelo-
na, és el que fa l'ànima diversa d'a-
questes Ciutats.

I, doncs?... És l'ànima de Barcelona
el que hem de fer, perquè si l'obra
de fer Barcelona consistís només en
els empedrats i en les cases i en els
carrers, no caldria amoïnar-nos tant;
agafant la maleta i anant a viure a
París o a Londres, tindríem resolt
el nostre problema.

FLAMA

amb el retol de «Fotografias inti-
mas».

En Mata escrigué en català alguna
poesia. En «El Vapor», l'any 38, en pu-
blicà una, precedida per una nota so-
bre l'escriptura la nostra llengua, i en
«Los Trabajadores» nous s'insereix «e-
cords de la pàtria», escrita a Madrid,
enajorant Catalunya. L'ambient de la
Cort modificà els pensaments de la

seva joventut. Allí morí el dia 27 de
may de 1877, deixant un bon nom en-
tre els cultivadors de la ciència i un
afectuos record en la ciutat de Reus,
que ha honorat el seu fill posant el
seu cognom a un passeig i titulant
amb el mateix un notable Institut fra-
ncopàtic.

ESPIGOLAIRE

De Mèxic estant

La tragèdia de Durango

Els fets esdevinguts darrerament a la ciutat de Durango han desvetllat la consciència somorta de tota la nació, la qual s'ha fet càrrec de la tirania de la llei que és la Constitució vigent.

El cas és el següent: La H. Legislativa d'aquest Estat, sentint grans friccions de progrés, ha proposat una llei per la qual es limita a 25 el nombre de clergues per a cada culte.

El cens religiós de la població d'aquest Estat, com gairebé el de la generalitat de Mèxic, es pot fer d'aquesta manera: 98 per cent, catòlics; 1 per cent, protestants i 1 per cent de diverses sectes. Vegi's, després d'aquestes dades, si la llei és justa i si la Legislatura que mana aquestes coses mereix portar la H. al davant (és la inicial d'honorable) i si, en lloc d'ella, no hauria de tenir una i més alta que una antena de telegrafia sense fils com abreviatura d'inutil.

Aquest seria, segurament, un acte atemptatori contra qualsevol de molt sagrat que és la consciència d'un poble que restaria solat i cauria esquitxant de sang el prestigi legislatiu dels diputats de Durango, si no tingues com a fonament la llei federal.

Havent estat aquesta mal girbada, en mig de l'alarull de la revolució, per homes ineptes sadollats de l'esperit jacobí, porta tantes taques que palesa que, quan la van escriure, tenien encara les grapes plenes de sang i sotjaven en el buit de l'esdevenidor altres víctimes; com si no fossin prou les que romanien insepulcres en mig de les amples solituds de Mèxic.

Entre altres articles que podríem assenyalar, n'hi ha dos que seran, mentre no sien foragitats de la Constitució, dos esculls de perill imminent per a la tranquil·litat d'aquesta nació dissortada. «L'ensenyament», diu l'article tercer — «serà lliure, però laic». En què quedem? es podria preguntar. Serà lliure o ha d'ésser laic? puix és un xic difícil d'ajuntar el nomenament de fer-lo laic amb la proclamació que l'ensenyament és lliure.

Contra aquesta llei tan tirànica per a tota població catòlica, hi han hagut força discussions i peticions, essent la resposta la que ha donat en tot temps el sistema liberal: Que amb l'ensenyament de la religió es tirantitza l'enteniment. Discorren un xic el significat d'aquestes paraules, arribarem aviat a la conclusió esglaiadora que tot ensenyament esclavitzava l'enteniment, quan està a la consciència de tots els qui gaudim dels

seus beneficis que l'ennobleix i el fa senyor.

Posar l'ensenyament laic obligatori, prohibint el mateix article els establiments catòlics, és minvar el desenvolupament espiritual d'aquest poble, o, millor dit, és menar-lo altra vegada al pendent de salvatgeia on per segles i segles ha restat entollat. Qualque vegada, en voler posar en pràctica aquesta llei contra algun institut catòlic americà, ha rebut algunes intimidacions de la Casa Blanca de Washington, manifestant d'aquesta manera que els Estats Units no estan encara tan avançats com Mèxic en idees liberals escanyolides i en sentiments jacobins.

Ultra aquesta llei, que per si sola fa capir l'esperit de la Constitució, existeix l'article 130, que és un ver atemptat, més enèrgic encara, contra la religió: «Les Legislatures dels Estats — diu — tindran facultat per a fixar el nombre de ministres dels cultes».

Segons es comprèn de la força d'aquestes paraules, no es busca solament en la Constitució de Mèxic el laïcisme del poble, i la separació de l'Església i l'Estat, sinó la tiranització de l'Església per l'Estat.

Aquest és un punt dels més xacrosos que té la llei, i que ha ocasionat mantes persecucions contra els catòlics. Es veu que la volguda aplicació a l'Estat de Durango seria un de tants desbarats sense importància si no anés acompanyat d'altres fets, que són crims imperdonables en altres pobles, i que ací restaran cobricelats sota la justícia democràtica republicana.

Els mateixos legisladors de l'Estat, en tenir algunes converses particulars, han palesat còndidament el motiu de l'aplicació extemporània d'aquest decret. D'un dos anys ençà, el socialisme agrari ha tingut, principalment a Durango, un protector decidit en el governador.

El socialisme agrari consisteix, en aquestes terres, a pendre les propietats als hisendats i donar-les al poble. Això, a la consciència de tot hom que tingui enteniment, és un furt, car, segons la moral, ningú pot fruit dels furs; els sacerdots s'han vist obligats a parlar contra aquesta manca de sentit moral, malmetent en gran part l'actitud agrari del governador, qui cercava per aquest mitjà formar-se un partit ferm entre el poble per a les seves ambicions polítiques. Això l'exaspera, i en venjança

proposa la dita llei per a reglamentar-la i fer-la complir als deu o quinze dies.

Ja queda dit que el nombre assenyalat per a cada culte és de 25 per tot l'Estat. Es veu de primer antuvi que el nombre és massa reduït; però, el lector encara ha de considerar els habitants i l'extensió del territori.

Els habitants són aproximadament 400.000 en tot l'Estat. Llevat de 1.750 protestants, 300 de religió desonogada i de 17 israelites, els altres són catòlics. Atrament, l'extensió del territori és de 109.000 quilòmetres, molt accidentat per la «Sierra Madre», que passa de Nord a Sud. Hi caben ben bé Bèlgica i Holanda juntes dues vegades, i estan, altrament, sense vies de comunicació; llevat d'alguns trens ni hi ha enlloc ni una carretera ni un camí veïnal de cinquena classe.

Ara es pot capir millor l'equitat de l'aplicació de la llei, segons la qual, poden les Legislatures locals determinar els clergues segons les necessitats dels cultes, en assenyalant-los així als catòlics com als jueus, que només són uns quants mal avinguts.

I diu el decret de la Legislatura que «l'Executiu donarà patent a cada un dels ministres assignats, sense la qual no podran exercir». Segurament que poc després ens diran que els capellans, en lloc d'ordenar-los el bisbe, els ordenarà el governador, puix així ho mana el Poder Executiu.

L'article cinquè del mateix decret és el punt més negre: «Es concedeix — diu — acció popular per a denunciar tota transgressió del decret».

Una vegada coneguda la llei, ja es pot suposar que, malgrat ésser donada amb les empíntiques paraules de consuetud «El Congreso, a nombre del pueblo, decreta», el poble no es va sentir molt complagut del que volien fer els pares de la pàtria, i, amb tot l'ordre possible, es començà a tractar de la part catòlica amb els diputats i al governador de la niciesia d'allò que en diuen lleis.

Així es passaren alguns dies sense tenir resposta definitiva i refermant pel mateix motiu els catòlics llur prec.

El dia de Corpus va ésser donada audiència a una comissió de les associacions catòliques de la ciutat. El poble, en saber-ho, acudí a les portes del palau del governador, fenturos d'assabentar-se de resultat de la conferència. Durà, aquesta, una hora i mitja, essent tractades les comissions per part dels diputats, amb molt poca urbanitat, portant-se en aquest punt com els és natural, i segons l'educació que han tingut.

El poble es va anar reunint, entrement, a les portes del palau, en actitud pacífica.

En veure sortir les comissions sense la derogació del decret, començaren d'impacientar-se i esbrancar el governador. Aquest es presentà al balcó, però, com que no és gaire simpàtic al poble, s'escanyaren de tan maltractar-lo, i fins diuen que alguns li engegaren algunes pedres. Si és cert necessita una explicació.

Les autoritats de Mèxic solen pagar quatre descomissats per a moure l'alarull en mig d'una manifestació, i així tenen motiu, amb l'excusa que els han provocat, de fer remembrança de les gestes de la seva joventut.

El fet del present cas ho palesa clarament. Van fer sortir la policia, que era al Palau, i sense cap toc d'atenció, engegaren els fusells a matar contra el poble, i la policia muntada voltà la multitud, no per a dispersar-la; i el senyor governador, amb els diputats i alguns funcionaris del Govern, des de les balconades del palau, feren foc amb les pistoles envers la munió de gent sense armes ni cap mena de defensa.

Deu foren els morts i molts els ferits, havent-se de fer constar, per a donar un sentit més de la criminalitat, que gairebé totes les ferides eren de bala explosiva.

Aquest succés hauria estat decidit en altra part, o s'hauria fet justícia al poble, o el poble se l'hauria presa per la seva mà. Aquí, res d'això. S'és acontentat amb comentar tímidament els fets tràgics, i encara contra aquestes converses ha vingut la intolerència democràtica, i alguns particulars sense més testimoni que una policia secret, han hagut de donar 50 pesos per haver criticat la conducta del governador i dels seus botxins.

Si d'això se'n diu terra de llibertat i república, sentim recança dels antics tirans.

FR. EDUARD SMITH

Bisbat

— El rector d'aquest Seminari Conciliar, doctor don Felip Tena, és a Valladolid, en practica exercici espiritual.

ELS ESPORTS

EXCURSIONISME

La Secció d'Excursionisme del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, efectuarà diumenge vinent, dia 22, una excursió a Sant Boi, Colònia Güell i Sant Ramon.

Reunió. Estació de Magoria, a tres quarts de sis.

MOTOR

Prova de regularitat. — Divendres, dia 20, tindrà lloc la primera etapa de la important prova de regularitat Barcelona, Lleida, Osca, Pamplona, Bilbao, Sant Sebastià, durant els dies 20, 21 i 22 d'aquest mes, tenint lloc les arribades i pas per etapes i controls fixos, respectivament, a les següents hores, els primers de cada categoria i amb un minut de diferència els següents que hi són compresos.

Sortida del R. M. C. C., a 30 quilòmetres per hora, a les 6; a 32 quilòmetres per hora, a les 6'19, i a 35 quilòmetres per hora, a les 6'50.

Pas control Valls, a 30 quilòmetres per hora, a les 9'10; a 32 quilòmetres per hora, a les 9'17, i a 35 quilòmetres per hora, a les 9'33.

Arribada a Lleida, a 30 quilòmetres per hora, a les 11'40; a 32 quilòmetres per hora, a les 11'38, i a 35 quilòmetres per hora, a les 11'41-30.

Sortida de Lleida, a 30 quilòmetres per hora, a les 13; a 32 quilòmetres per hora, a les 13'14, i a 35 quilòmetres per hora, a les 13'40.

Pas control Barbastro, a 30 quilòmetres per hora, a les 15'38; a 32 quilòmetres per hora, a les 15'42, i a 35 quilòmetres per hora, a les 15'55-50.

Arribada a Osca, a 30 quilòmetres per hora, a les 17'18; a 32 quilòmetres per hora, a les 17'16, i a 35 quilòmetres per hora, a les 17'21.

Segona etapa, dia 21

Sortida d'Osca, a 30 quilòmetres per hora, a les 4; a 32 quilòmetres per hora, a les 4'23, i a 35 quilòmetres per hora, a les 5.

Pas control Jaca, a 30 quilòmetres per hora, a les 6'58; a 32 quilòmetres per hora, a les 7'10, i a 35 quilòmetres per hora, a les 7'32-30.

Arribada a Pamplona, a 30 quilòmetres per hora, a les 10'36; a 32 quilòmetres per hora, a les 10'34, i a 35 quilòmetres per hora, a les 10'39-30.

Sortida de Pamplona, a 30 quilòmetres per hora, a les 13; a 32 quilòmetres per hora, a les 13'17, i a 35 quilòmetres per hora, a les 13'47.

Pas control de Tolosa, a 30 quilòmetres per hora, a les 15'04; a 32 quilòmetres per hora, a les 15'13; a 35 quilòmetres per hora, a les 15'33.

Arribada a Bilbao, a 30 quilòmetres per hora, a les 16'05; a 32 quilòmetres per hora, a les 16'04, i a 35 quilòmetres per hora, a les 16'18.

Tercera etapa, dia 22

Sortida de Bilbao, a 30 quilòmetres per hora, a les 8; a 32 quilòmetres per hora, a les 8'11, i a 35 quilòmetres per hora, a les 11'38-30.

El control fix de Valls serà muntat per entusiastes elements del Club Velocipedista de la dita població.

L'arribada a Lleida i la sortida, anirà a càrrec per entusiastes elements com don Juli Montoli, consol de la U. V. E., don Artur René i don Ignasi Villaplana, auxiliats per valuosos automobilistes de la dita capital.

El control fix de Barbastro serà muntat pel conegut automobilista don Francisco Laguno, i el de Jaca, per don Emili Ara.

L'arribada i sortida d'Osca estarà a càrrec de la societat Turisme Alt Aragó, assessorada pel soci del R. M. C. C. C. D. Elías Boscos, gran estuista d'aquesta prova.

A Pamplona, el Club Atlètic Osasuna tindrà al seu càrrec l'arribada i sortida, cooperant també en aquest control el conegut ciclista campió d'Espanya, don Josep Saura.

La societat Tolosa Futbol Club, tindrà cura del control fix de la dita localitat.

L'arribada i sortida de Bilbao estarà a càrrec del Club Deportivo, celebrant-se en la dita societat el mateix dia de l'arribada una important reunió amb elements del Reial Moto Club d'Espanya, per a assumptes de la Federació Motociclista Espanyola.

L'arribada a Sant Sebastià estarà a càrrec del Comitè organitzador de la Gran Setmana, actuant de jutge d'arribada don Lluís Bonet, de Terragona. Per a preparar tot l'engranatge d'aquesta organització en els seus últims detalls, surt avui el secretari general don César Viamonte, amb don Josep Banús, actuant de comissari pilot.

MARITIMS

Matches internacionals de Natació. — Es troben ja entre nosaltres famosos equips de l'equip del Club Natació Torna Club campió d'Hongria que hauran de tenir-se les demés a la nit i diumenge a la tarda amb els animosos i notables elements del Club Natació Barcelona, en el seu espai Edifici-Piscina.

Els equips hongaresos causaran ahir l'admiració de quants presents en els seus entrenaments, treient la impressió que són imbatibles, tot fou la sensació motivada amb llurs demostracions preparatòries de les formidables lluites a que hauran de remetre's els nostres per a sortir ousos en la nobilitat a sostenir amb aquests colossos de la natació.

El programa de demà divendres que donarà començament a les demés en punt de la nit, és el següent:

Partit de water polo de tercera categoria entre el C. N. Sabadell i el C. N. Barcelona (A).

Carrera de 60 metres debutants.

Prova internacional 100 metres lliure.

Prova internacional de water polo de trampoli.

Prova internacional de 200 metres braça.

Prova internacional de 250 metres rellevaments.

I per últim l'esperat encontre de water polo entre campions hongaresos i catalans.

El celebre Joan Wenk participarà en els 200 metres braça, i junt amb Sereny no menys famós correrà els 100 metres lliure.

L'equip que presentarà de relleu (5 per 50) l'integrarà venk, Sereny, Horvath, Machan i Keserü i l'inimitable campió de salts Charles Nagy, donarà a conèixer la seva depurada execució en el trampoli.

El seu equip de polo-aquàtic és presentat com segueix: Horvath (porta), Machan i Nadas (defensa), Keserü (centre), i Wenk, Fazekas i Vertessy (davanter).

Per a ambdós festivals hi haurà servei extraordinari de tramvies i autobusos (anada i tornada) aquests últims, des de les nou de la nit per al festival de demà, sortint de la plaça de Catalunya davant del Circ Equestre i al preu de 50 cèntims al passatge.

Club Marítim de Barcelona. — Diumenge vinent a les vuit del matí, continuaran les regates eliminatòries del Campionat d'Espanya d'outriggers a quatre i skiff que ve celebrant el Reial Club Marítim de Barcelona amb el fi de classificar als equips que hauran de participar a les regates definitives afectes al propi concurs.

Contendran els equips constituïts en la forma que segueix:

Bot «Ulises», tripulat pels senyors E. Pellicer, J. Pàmies, M. Ferrer, F. Berdugo i timoner, G. Atué.

Bot «Qui sap», tripulat pels senyors J. Burgués, J. Coll, E. Barral, J. Coll, i timoner J. Codina.

A la tarda del mateix dia a les 3'30 tindrà lloc una segona i última prova entre les pròpies tripulacions canviant de bots.

També es disputaran la representació en les regates del Campionat d'Espanya de Skiff, els senyors Serramallera i Lasplatas amb els bots «Buich» i «Amstel» respectivament.

Obituari

FUNERALS

En Josep Ximó i Mastón. Mort el dia 3 dels corrents. Avui, a les deu, a Sant Joan d'Horta.

Na Maria Sancho i Castells, vídua d'En Francesc Aguilas. Mort el dia 15 dels corrents. Avui, a les deu, a Sant Cugat.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIÓ

En Pasqual García Pérez. Na Edwigis Presta i Torns de Mollet. Enterrada ahir al matí al Cementiri Nou.

En Francesc Burcet i Malvesta. En Cosme Bosoms i Tor. Enterrat ahir a la tarda, a Mataró.

En Lluís Montagud Castellano. Na Caterina Oliver i Castañer, vídua de Guasp. Enterrada ahir a la tarda.

Acaba de sortir:

J. Swift

Viatges de Gulliver

Trad. de J. Farran i Mayoral

A punt de sortir:

Jacint Verdaguer

POESIES

Tria de Carles Riba

Rudyard Kipling

Llibre de la Jungla

(II part)

Trad. de Marià Manent

Per a l'estimeig:

A. Manzoni

Els Promesos

Trad. de Maria Antònia Salvà

M. Costa i Llobera

POESIES SELECTES

BIBLIOTECA LITERARIA

SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT

Minutari del dia 18 de juliol de 1923

LA JUNTA DE SUBSISTÈNCIES

Es llegeix una comunicació del Govern civil referent a l'interès que té en provocar una baixa en els preus de les substàncies i de l'intent de que es constitueixi una ponència de dos individus de la Junta Provincial de Substàncies i dos regidors que estudiïn aquest interessant problema i proposin solucions que es procurin portar de seguida a l'estat de realitat.

Hi havia gran interès per part de dos regidors tots dos del mateix partit en formar d'aquesta ponència.

Potser per a cercar una solució a aquest conflicte els senyors Maynès, Plaça i Rocha.

En retornar al Consistori el senyor Maynès explica que procedeix al nomenament dels dos regidors que junt amb els delegats de la Junta de Substàncies han de formar de la Ponència que ha d'estudiar no solament el problema del proveïment de carn del mercat de Barcelona, sinó que també la baixa del preu i totes les incidències que es presentin en tan complex problema. La tasca d'aquesta ponència serà tan intensa i apremiant que no podrà deixar d'actuar en tots moments i com estem en temps de vacances d'estiu i es podria donar el cas que al moment mateix sense voler deixés de concórrer a alguna de les sessions el considerava pertinent el que es nomenessin els dos regidors, que seran vocals en propietat, i a més dos regidors suplents per als casos d'absència dels vocals i així sempre la Ponència podrà actuar.

El senyor Palau: Aquests regidors seran o no de la Comissió de Proveïment o de Mercats?

El senyor Maynès: És el Consistori qui ho ha de determinar. Jo puc avançar al senyor Palau que la minoria regionalista proposa nomenar-me a mi i per supleir al senyor Plaça president de la Comissió d'Escriptors i de Mercats.

El senyor Santamaría: Jo entenc que hi han d'anar els que tinguin la màxima representació dins dels principals sectors consistorials.

El senyor Rocha va considerar necessari demanar la suspensió per uns moments per a posar-se d'acord amb els seus correl·ligats per a veure els que havien d'esser designats. Se suspèn la sessió.

Represa que fou es posà a votació i resultaren elegits els senyors Maynès i Rocha per a vocals efectius i els senyors Plaça i Capdevila per 23 vots contra 16 en blanc. Es coneix que el senyor Capdevila fou designat com un tercer en discòrdia.

LES OBRES DEL CEMENTIRI NOU

El senyor Romeu, té per principal actuació consistorial el moure escàndol i aprofita totes les ocasions per a escandalitzar. A la sessió passada va demanar la paraula al final de la sessió, quan ja tothom confiava haver acabat i es mogueren rumors de contrarietat. Ell alçant la vara va demanar que l'escollissin i semblava indicar: ja veureu quina en vaig a dir! I com ja sabien els nostres lleïdors va denunciar una grandiosa irregularitat en la inversió de 2.250.000 pessetes que el Consistori va posar a disposició de la Comissió de Cementiri per a fer les obres urgents que calia fer per a solucionar greus conflictes que menaven.

Se li va dir que estant absent el president de la Comissió de Cementiris no procedia el que aleshores explica la interpellació i a més que calia que tots es documentessin sobre aquesta qüestió, que ho podrà fer en la sessió vinent, la d'avui.

El senyor Matons estava present.

UNA BOMBOLLA DE SABÓ

El senyor Romeu va explicar la interpellació. Diu que en presentar-se el dictamen referent a aquestes obres, ja va discutir-se si podia o no considerar-se l'exempció de subhasta concedida per les obres anteriors, però o no aplicar-se a les obres que aleshores es proposaven. Es va dir que no es podia fer subhasta perquè no se sabien mai les que caldria realitzar perquè les imposaven els accidents naturals dels esllavissaments de terres de la muntanya.

S'aprova el dictamen amb l'esmena que proposa el senyor Maynès de que es faria un concurs.

Llegeix l'informe del cap de Serveis Tècnics detallant els treballs que ur-

gentment calia fer. La Comissió ha gué assentiment de l'acord del dictamen consistorial amb l'esmena Maynès de que s'havia de fer un concurs, i acord de prescindir dels terminis legals del concurs, i l'assenyala sols de tres dies. El concurs fou fallat i es comunicà directament al contractista a favor del qual s'havia fet la designació, sense donar-ne coneixement al Consistori i sense indicar les obres que se li adjudicaven i sense fer escriptura.

Si ha succeït això, quines determinacions ha pres la Comissió i l'Ajuntament per a salvaguardar els interessos comuns?

El senyor Matons li contesta dient que com a fonament de judici, cal manifestar primer que el Consistori s'hí estaven fent obres per administració, per acord consistorial, i quan estaven a punt d'esgotar la consignació, esdevingueren noves esllavissades que amenaçaven enrunar il·les senceres de nínxols i calia usar de tots els mitjans ràpidament, per a evitar un tal desastre.

Els tècnics dictaminaren que calia posar-hi remei de seguida per evitar la temuda catàstrofe. Si la Comissió hagués negligit aquest assumpte, si hi hagués donat allargues i mentrestant s'haguessin enrunat il·les senceres de nínxols; què ens hauria dit la ciutat? quina no hauria estat la nostra responsabilitat?

Perquè en el Cementiri Nou és un perill continu, a conseqüència dels esllavissaments de terrenys que hi ha. Se'n dirà, perquè no abandonem aquest Cementiri? Perquè si l'abandonem i no hi fessim sovint obres contra aquestes esllavissaments tot el que hi ha dalt, baixaria fins a baix de tot. I a més, no podem prescindir d'aquest Cementiri perquè no en tenim d'altre i no sabem on implantar-ne un de nou.

Explica com tots els altres cementiris, els dels antics pobles, estan d'una manera deplorable. Succeeixen casos que demanen urgentment una reparació, que es destrueixen als que tenen idea del respecte que es deu als cossos dels morts.

Tot el que hem fet, ho hem fet amb la més gran bona fe, amb intenció d'evitar un mal major. Si vosaltres hi trobeu mala fe, si creieu que ho hem fet malament, amb intenció de lucre personal o altre greu motiu, que s'estudiï, que es depuri i que se'n castigui si creieu que ho mereixem. Nosaltres creiem haver-hi posat tot el nostre esforç personal, tota la major diligència i bona voluntat per a resoldre de pressa el conflicte. Si no ho creieu vosaltres així, aquí som nosaltres per assumir tota la responsabilitat.

El senyor Bordes diu que no hi havia la urgència que suposa el senyor Matons, perquè el fet és que durant molts dies les obres es feien encara a càrrec de la consignació anterior i que encara no s'ha fet cap lliurament a càrrec de la consignació de 1.250.000 pessetes, objecte de la present discussió. Fins avui l'arquitecte del Cementiri, no ha gastat ni una pesseta d'aquesta consignació. Aquesta encara és tota sencera.

Ja veu, doncs, com la resolució de la Comissió a l'adjudicar les obres noves podria portar-la oportunament a coneixement del Consistori.

El senyor Matons li contesta i li diu que no s'ha fet cap lliurament, però les obres s'han fet. (El senyor Bordes: No). Li dic que sí; no fa el cas que no amb el cap, perquè si hagués anat al cementiri quan jo vaig invitar-lo, ho hauria vist.

El senyor Romeu. — Digni el que vulgui, no'm convencerà que la Comissió no hagi obrat fora de la legalitat.

El senyor Maynès. — Quan el senyor Romeu va iniciar aquesta qüestió ja varem sospitar que hi havia molta fantasia en la seva acusació. Ens ha parlat de l'expedient actual, però ha prescindit de l'expedient anterior que, com es diu al començ és el fonament de l'actual, i per a judicar bé cal començar pel començament.

Al primer expedient, en desembre de 1921, es parla d'uns esllavissaments dels terrenys de la muntanya que posen en perill les construccions del cementiri; la Comissió proposa les obres a realitzar i l'Ajuntament acordava que es facin per administració, etc., etc., i establix totes les demés condicions; pagant els jornals als preus consignats en les darreres obres donades per subhasta.

Cal saber que totes les obres l'Ajuntament les fa per subhasta, per concurs o per administració, i que aquesta pot ésser feta directament per mitjà de brigades si l'Ajuntament les té, o indirectament per mitjà d'un contractista que faci la treballadora. En aquesta última forma es feien aquelles obres.

Succeï, com s'ha dit, que arriba un moment que s'estava esgotant la consignació i seguien els esllavissaments i l'arquitecte va dir que s'acabarien els diners abans de deixar llestes totes les obres de contenció i de defensa i altres necessitats imperioses que hi havia.

I amb aquest motiu s'inicia el segon expedient, que és aquell del qual sols ens ha parlat el senyor Romeu. Aquest segon expedient comença dient que es proposen unes obres continuació de les que s'estaven realitzant, i per tant es proposava un allargament de la primera consignació.

Pou llavors que el senyor Romeu va promoure el primer escàndol i jo vaig proposar que les obres es fessin per concurs; però, com és natural, dins de les mateixes condicions amb que es realitzaven les obres que s'estaven realitzant.

Obres que tenien la declaració de subhasta amb un paràgraf del Govern civil en el qual s'hí diu que aquestes obres són de tal naturalesa, que per a realitzar-les s'ha de prescindir de subhastes i concursos, i són obres de tal urgència que cal fer-les rapidíssimament, i a més, que són de tal naturalesa que no és possible saber quines s'hauran de realitzar, perquè són provocades per accidents de la naturalesa que no ens avisa per endavant, ni la seva extensió, ni el moment en què seran necessàries.

El concurs s'ha fet amb propostes de preus unitaris: tant per metre de desmunt; de paret de rajola, de mamposteria, etc., perquè és impossible fer plec de condicions. Per a donar set preus unitaris només calen uns quants minuts; no hi ha necessitat d'esperar 30 dies, com volia el senyor Romeu.

I dona la frapant qualitat que aquest preus unitaris que contracta a Comissió de Cementiris són més baixos que tots els preus que paga l'Ajuntament en totes les obres que està fent per Administració.

De manera, senyor Matons, que l'Ajuntament en lloc d'inculpar-lo li ha d'estar agraït, perquè li està proporcionant una important economia.

Les obres s'han fet per administració indirecta i s'han obtingut preus molt més avantatjosos que els que acostuma pagar l'Ajuntament, i la meua esmena no va tenir altra mira que la de se seguit fent tal com es feia en el primer expedient.

Pr tant, resulta de tot el que he dit, que no hi ha tal il·legalitat, perquè, inicialment, aquestes obres l'Ajuntament va acordar que es fessin per administració i el Govern civil declara que no s'han de fer d'altra manera. Estigueu tranquils el senyor Romeu, perquè l'Ajuntament no en surt gens perjudicat; com he dit, hi beneficia uns preus més reduïts que els que paga en totes les altres obres que realitza.

El senyor Romeu diu que no hauria d'aplicar-se al segon expedient l'exempció de subhasta atorgada al primer. Presenta una

PROPOSICIO INCIDENTAL

dient que se suspenguin de seguida totes les obres als Cementiris; que s'instrueixi expedient aclarint com s'han adjudicat; si s'han observat totes les regles burocràtiques i que es depurin les responsabilitats en què pugui haver incorregut; que no es presenti cap certificació d'obres; ni l'alcalde estengui cap lliurament.

El senyor Maynès proposa suspendre la sessió per a canviar impressions amb els altres caps de minories. Així es fa.

Es reprèn la sessió i es llegeix aquesta

PROPOSICIO PREVIA

signada pels senyors Maynès, Masot, Rocha, Junyent, Nadal i Anglada (E.) perquè en vista del debat relatiu a obres executades en Cementiris, considerant que si bé és d'alta conveniència la depuració de responsabilitats administratives, això és solament legítim quan existeixen pro-

ves o indicis de tals responsabilitats, però en el present cas resulta de l'expedient a) que les obres en qüestió eren urgentíssimes i b) que l'Ajuntament acordà sol·licitar l'exempció de subhasta i practicar les obres per administració, tenint l'esmentada autorització del Govern civil; tenint en compte que, realitzada ja la part més urgent de les obres indispensables per a prevenir grans accidents, pot l'Ajuntament acordar al que cregui convenient per a la realització de la resta de les obres que no són de tanta urgència, si bé deixem a la Comissió consignació suficient i la llibertat d'acció necessària per a prevenir qualsevol accident imprevist, que el Consistori acordi.

Primer. — Declarar que no existeix motiu ni fonament per obrir l'expedient a què es refereix la proposició del senyor baró de Viver.

Segon. — Posar a disposició de la Comissió de Cementiris la quantitat de 100.000 pessetes perquè, si les circumstàncies ho exigeixen, es puguin practicar per administració obres de defensa urgents al Cementiri del S. O.

Tercer. — Per a la realització de les restants obres que no siguin d'una urgència tan immediata, la Comissió de Cementiris podrà disposar de la resta de la consignació corresponent, celebrant a tal efecte un concurs de preus unitaris, anunciant-ho al Butlletí Oficial per un termini no inferior de 15 dies.

Entre l'alcalde i el senyor Romeu s'entaula una discussió sobre la prioritat de les proposicions.

El senyor Marià, que amb estranyesa de tots, sols ha escoltat durant tota la discussió, diu que llegint el primer expedient es veu que si en el segon hi ha falta és molt lleu i és una falta formulària, de legalisme, de procediment burocràtic. Diu que en les obres que s'estan fent al cementiri els tècnics van equivocats, perquè les han de començar per baix per a aguantar els esllavissaments, perquè fetes a dalt, es van avall sense tenir contenció. S'ha de procurar que les obres dels cementiris no s'han de proposar ni fer amb pressa perquè si no es fan fora de temps i malament.

Jo entenc que la Comissió no ha comès cap il·legalitat i que és impropiciament la proposició prèvia, perquè resulta ésser una transacció, cosa inadmissible pel que té la consciència tranquil·la d'haver obrat bé. Jo crec que s'hauria de fer un expedient respecte l'actuació de la Comissió, perquè es demostraria que no hi ha cap mena de responsabilitat. Com que la proposició d'En Romeu proposa incoar l'expedient, és per això que la votaré.

VOTACION

Es posa a votació la proposició Romeu i no és presa en consideració pe 30 vots.

El senyor Degollada, per igual motiu que el senyor Marià, diu que votaria en contra de l'altra proposició perquè és una transacció que no s'hauria de proposar quan es té la convicció de que la Comissió no ha incorregut en responsabilitat.

Es vota la proposició prèvia signada pels senyors Maynès i altres, i sols voten en contra els senyors Romeu i Degollada.

La interpellació del senyor Olivella sobre el preu de la carn s'ajorna per l'altra sessió i s'entrà a la discussió dels dictàmens de

DESPATX ORDINARI

S'aproven la major part dels dictàmens presents per les diverses comissions i se n'ajorna d'altres, entre els quals hi ha la importantíssima subvenció amb deu milions i mig de pessetes la construcció de cases barates.

El senyor Maynès remarca la importància extraordinària que té i que serà un motiu de glòria per l'Ajuntament perquè es podran fer 2.200 pisos de preus que no seran superiors a 15 duros, i alguns no en valdran més de 6 o 7 al mes. Això forçosament determinarà una baixa en els lloguers de tots els pisos de Barcelona.

I no havent-hi altres assumptes a tractar l'alcalde declara closa la sessió a dos quarts d'onze.

DESPATX OFICIAL

Es llegeixen les comunicacions següents: De l'Alcaldia, assabentant al Consistori dels assumptes informals per la Comissió de govern en junta del dia 5 de l'actual, i aprovats per l'alcalde.

De la Societat Econòmica Barcelona, d'Amics del País, adherint-se a l'acta de l'Ajuntament, relatiu als crims terroristes que flagellen la ciutat, i al desig que es trobi una solució a les lluites socials, dintre de les fórmules de concòrdia i de serena discussió més adequada.

Carta de Na Clemència Damians, vídua d'Albifana, agraïnt les manifestacions fetes en Consistori, i la comunicació que se li endreça a la memòria del seu difunt espòs En Joan Albifana i Polch.

Del Govern civil: comunicant haver estat estimat el recurs d'Antoni Ferrnandez Cazorla, contra l'adquisició del parc Güell; declarant exceptuada dels requisits de subhasta i concurs, l'adquisició de dos tractors Fordson i dues camionetes Ford, destinades al servei del Cos de Bombers, i igual exceptió per a l'adquisició de l'autobomba Dehage, de primer auxili, tipus 84 P. S. de 14-18 H. P., de rendiment 10.000 per hora, amb dipòsit de 400 litres d'aigua, destinada al Cos de Bombers, pel preu màxim de 32.282,90 pessetes, per al servei d'extinció d'incendis; igual exempció per adquirir en terrenys de la finca "Casa Sant Joan", del terme de Montcada-Reixach, per a establir un fons de protecció de la mina i elevació de les sigles de Montcada; igual exempció per adquirir per a destinar-la a parc jardí municipal, la finca denominada "La Rebassada", amb les seves fonts, construccions i altres elements.

De la Secretaria de l'Ajuntament demanant aprovació dels extractes dels acords presos en Consistori durant el mes de juny, per a fer-los públics, segons determina la llei.

Del regidor senyor Sabater, demanant un mes de prorroga per a seguir la instrucció de l'expedient amb motiu de l'adjudicació del formol que se servia al públic als centres de desinfecció.

EL POBLET FRANCÉS DE BELLOY EN SANTIERRE

Es dona lectura del telegrama tramès pels senyors Matons i Mer i Güell, assabentant l'haver estat rebuts en aquell poble, amb grans manifestacions d'entusiasme per les autoritats locals i departamentals i diputat del districte, i comunicació de l'Alcaldia del dit poble, agraïnt la visita de la delegació barcelonina que els visità.

Belloy en Santierre, com es recorda, és el poble al qual s'han destinat els 500.000 francs que l'Ajuntament de Barcelona destinà a reconstruir un dels pobles destruïts per la guerra).

El senyor Matons explica l'excursió que acompanyant a la representació de la Societat de Metges de Llengua catalana va fer a Tolosa i les grans atencions que d'allí meregué la representació de l'Ajuntament de Barcelona i dels metges catalans. Parla també de la visita feta al poble de Belloy en Santierre i de les extraordinàries manifestacions de simpatia amb que se'ls obsequià mentre van estar en aquell poble.

Proposa que l'Ajuntament faci una declaració d'agraïment ja totes les persones que intervingueren en les dites manifestacions de simpatia.

Així ho acordà l'Ajuntament, i que s'enviïn comunicacions d'aquest acord als interessats.

Es llegeix una comunicació de l'Alcaldia relativa a la seva gestió amb motiu de l'acord del 16 de maig atorgant-li un vot de confiança.

El senyor Rocha, demana, sense que això s'entengui, com una mostra de desconfiança, que la comunicació resti vuit dies damunt la taula.

Es llegeix un ofici de l'Advocacia de l'Estat referent a l'herència que l'ex-regidor regionalista En Josep Pardo i Forriera va llegir a l'Ajuntament.

Societat de les Nacions

La reducció d'armaments.—El pla de França

Com en son temps avisà el telègraf, durant la primera setmana del passat mes es reuní, a Ginebra, sota la presidència de l'ex-ministre italià senyor Schanzer, la Comissió de la Societat de les Nacions encarregada dels problemes relatius al desarmament, o, més exactament dit, a la reducció dels armaments.

La Tercera Assemblea de la Societat encarregà l'any passat a l'esmentada Comissió del Desarmament l'elaboració d'un projecte de mitja garantia militar, la finalitat del qual fos fer possible la disminució dels actuals exorbitants aprestaments bèl·lics. Amb aquest objecte, l'actual ministre anglès lord Robert Cecil, actuant com a vocal de la Comissió, presentà en el passat mes de febrer un projecte de tractat, les línies generals del qual exposarem aleshores.

Aquest projecte ha estat successivament estudiat per la Comissió militar de la Societat, des del punt de vista exclusivament tècnic, i per un Comitè especial, compost de vuit vocals elegits del seu si per la Comissió del Desarmament, i presidit pel propi autor del treball. En aquest últim Comitè no figurava fins ara cap vocal espanyol, però en el successiu, segons un recent acord, formà també part d'ell, el contralmirall marqués de Magaz, que amb tant d'encert va actuant en la Comissió del Desarmament d'ençà que aquesta fou creada.

Com a resultat del seu examen del projecte, la Comissió tècnica ha arribat, per unanimitat, a la conclusió de que «hi ha lloc a considerar que el tractat presentat per lord Robert Cecil no ofereix garanties precises, des del punt de vista militar, naval i aeri, per a proporcionar a un Estat agredit un auxilli immediat i efectiu i, per consegüent, no constitueix una base sòlida per a un pla de reducció d'armaments». Opinó que la Comissió fonamentava explicant que els Estats — si acceptessin el pacte en la forma proposada per Cecil — no podrien en absolut prevenir ni el nombre ni la naturalesa dels conflictes possibles, ni la valor i la qualitat de l'ajuda que haurien de prestar als altres contractants. Els Estats no coneixerien l'extensió dels seus compromisos militars i no podrien tan sols preparar convenientment els plans per al transport i emplaçament de llurs tropes, amb motiu de les operacions indeterminades que haguessin de fer entrar en acció.

Apoyant-se en un dels apartats de la corresponent resolució de l'Assemblea, lord Robert Cecil havia previst en el text del seu projecte, la possibilitat de que, en el cas que un conjunt de circumstàncies geogràfiques o polítiques ho fessin necessari, el Consell de la Societat, pronunciant-se a l'efecte per majoria, autoritzés la conclusió de tractats subsidiaris entre nacions, els interessos de les quals sempre que fossin de caràcter purament defensiu, fossin idèntics en un determinat període històric. Aquesta idea de combinar les obligacions generals del pacte fonamental proposat amb acords particulars que les circumstàncies poguessin aconsellar, fou qualificada per la Comissió de «felic idea». Es podria — diu l'informe — cercar la seva aplicació pràctica, basant-se en les necessitats de la guerra moderna. Això conduiria a organitzar una sèrie d'auxillis mutus, més o menys completament preparats, segons la seva naturalesa, i escalonats en el temps per ordre d'urgència, sense que hagués de sacrificar res a la primordial necessitat d'impedir el desenvolupament d'un conflicte.

Inspirat en aquesta idea d'enllaçar un tractat general de garantia amb altres de caràcter particular, davant de condicions extraordinàries — aquests convenis defensius especials haurien d'ésser, naturalment, coneguts de tots els membres de la Societat, i registrats a Ginebra — el lloctinent coronel francès, M. E. Requin, ha presentat un nou projecte de tractat de mitja garantia, el fonament mateix del qual pot dir-se que és la conclusió dels dits acords particulars. La tesi sostinguda per l'autor del treball, és que tals acords són els únics capaçs d'aportar un socors efectiu i immediat, en harmonia amb un pla tractat a l'efecte, i pugui proporcionar, per consegüent, una base sòlida per a un pla de reducció d'armaments.

La Comissió s'ha limitat, en el curs de les seves darreres sessions, a un intercanvi general d'impressions sobre el complex assumpte, havent de-

cidit traslladar el projecte Requin — com feu amb de Cecil — a la Comissió Militar, per a dictamen tècnic i després al Comitè especial que haurà de reunir-se a Londres.

Heu's aci les principals estipulacions del projecte en qüestió:

Les potències signatàries del conveni de mitja garantia restaran lliures per a pactar entre si, dos a dos, o en major nombre, acords en els quals es formin grups de caràcter exclusivament defensiu i s'especifici qui per endavant l'ajut que hauran de prestar-se mutuament, d'acord amb l'article desè del Pacte, en cas de possibles agressions contra una d'elles qualsevol.

Les potències que coneguin acords del caràcter més amunt definit hauran de comprometre's — si els convenis militars per a garantir l'execució dels esmentats acords els permeten reduir llurs armaments — a notificar al Consell de la Societat les reduccions que considerin proporcionades a les seguretats que als acords particulars els aportin, i que, per tant, es proposin realitzar. Els acords hauran de comunicar-se, simultàniament amb les projectades reduccions en les institucions armades, a la Societat per a llur incorporació al Conveni general, i restaran registrats en harmonia amb lo que disposa l'article 18 del Pacte.

Les parts signatàries dels acords de referència es comprometran a posar en pràctica la disminució de llurs armaments en la proporció anunciada al Consell, tan prompte com estiguin convençudes que les mesures preses per les potències cosignatàries facin possible l'execució, sense discussió ni demora, en cas d'agressió, del pla de mutu ajut establert en els acords.

En tots els casos d'agressió especificats en l'acord constituent d'un grup defensiu, les Potències que el formin es comprometran a posar automàticament en execució el pla de socors anteriorment convingut; en qualsevol altre cas d'agressió, els pactants es posaran d'acord abans d'actuar.

Totes les parts contractants s'obligaran a proporcionar als membres de un grup, segun les que vulguin les circumstàncies del cas, l'ajut que el Consell tingui a bé recomanar.

Les nacions signatàries del Conveni vindran obligades a prestar a qualsevol d'elles, víctima d'una agressió i que no pertanyi a un determinat grup defensiu, els auxillis militars, navals, aèris, econòmics i financers, que el Consell de la Societat tingui a bé recomanar com més eficaces, després d'haver reconegut la llegítimitat de l'acció presa per la Potència agredida. Aquest socors caldrà preparar-lo sense espera i posar-lo en pràctica progressivament, en la forma que les circumstàncies exigeixin per a repel·lir l'agressió i castigar l'agressor.

Les Potències participants en el Conveni de garantia que no pertanyin a cap agrupació defensiva particular per considerar que l'auxilli de caràcter general prescrit en el tractat és suficient per a la seva seguretat, hauran de notificar al Consell la reducció d'armaments que es proposi efectuar i procedir a aqueixa reducció el més tard el temps mateix que les altres nacions components dels grups defensius veïn.

Es molt possible que de la fusió de les idees contingudes en aquest projecte amb les que informen el treball de lord Robert Cecil sorgeixi una fórmula transaccional que permeti a la Comissió presentar a l'aprovació de la propera Assemblea del mes de setembre un projecte concret de pacte de garantia, obrint així a la civilització una ruta plena d'esperances tant en el terreny de l'economia mundial com en el de la pietat i la justícia internacionals.

Per la mort d'En Guerra Junqueiro

S'ha cursat el següent telegrama: «Don Antonio José d'Almeida, Presidente República Portuguesa. — Atençó Barcelona envia a nação portuguesa expressão profunda dor intelectual catalã pelo passamento do primeiro poeta lusiada Guerra Junqueiro. — Presidente, P. Rahola.»

La Mutualitat de Secretaris de Catalunya

El programa definitiu dels actes organitzats al Palau de la Generalitat per als dies 19, 20 i 21 del corrent, amb motiu de la constitució de la Mutualitat de Secretaris i Funcionaris Municipals de Catalunya i de les reunions estatutàries del Montepio de Funcionaris d'Administració local, és el següent:

Dia 19, a les tres de la tarda, reunió de la Directiva del Montepio de Funcionaris d'Administració local. A les cinc, assemblea preparatòria per a la provisió de càrrec al Montepio i en la Mutualitat.

Dia 20, a les nou del matí, junta general del Montepio. A les tres de la tarda, visita a la Universitat Industrial. A les sis, constitució solenne de la Mutualitat de Secretaris i Funcionaris Municipals de Catalunya. A les deu de la nit, conferència sobre l'obra de la Mancomunitat, pel conseller En Santiago de Riba i España.

Després lunch als funcionaris municipals.

Dia 21, a les deu conferència sobre preparació i aspiracions dels funcionaris municipals. A les onze, assemblea general de secretaris i funcionaris municipals. A les tres, acabament de la tasca pendent.

Són en gran nombre els funcionaris municipals de Catalunya que han promès assistir i cooperar personalment pel bon èxit dels actes organitzats.

Dimarts és reunit el Consell de Govern interí de la Mutualitat de Secretaris i Funcionaris Municipals de Catalunya, integrat pels senyors Ramon Noguer i Comet, Santiago Estapé, Joan Bosch i Frederic Blanco Trias presidits pel senyor Santiago de Riba, a fi de canviar impressions i enllestir els darrers detalls dels actes projectats per als dies 19, 20 i 21 del corrent.

Curiositats mundials

RECORD D'UN HOME CELEBRE

Una de les figures més interessants de la Revolució francesa va ésser la de Sieyès.

Company de Robespierre, Saint Just i Danton, havia pres part activa en aquella òrgia sanguinària i havia declarat guerra implacable al món antic.

Sieyès era home de rancúnies inextingibles que devorava en silenci, i havent escapat de la guillotina que va escapar els prohoms de la Revolució, semblava destinat a un paper important en qualsevol règim, però Napoleó el va eliminar amb una maniobra d'una habilitat estupefent, segons revela «Le Temps». L'episodi no és gaire ben conegut.

Després del 18 Brumari, Napoleó, Sieyès i Roger Ducos, deliberaven en presència del Consell legislatiu respecte el nou règim que calia implantar. Es tractava de nomenar tres consols, i Sieyès, autor de la constitució de l'any VIII, es creia amb dret indiscutible a ésser primer consol.

Bonaparte sabia les intencions de Sieyès, i arribat el moment de la votació, el futur emperador agafà les paperetes de l'urna, les tirà al foc, i pregà a Sieyès, en raó d'ésser el personatge més eminent, que fos ell qui designés el primer consol.

Naturalment, Sieyès es va trobar en la impossibilitat de designar-se a si mateix, i va resignar-se a nomenar a Bonaparte. Aquest, per rematar la cosa, li va prégar que nomenés els altres dos consols, i va designar a Cambacérès i a Lebrun.

No content Bonaparte, va donar les gràcies a Sieyès, amb un discurs emfàtic, i el va nomenar president del Senat. Això era l'anul·lació absoluta. I per acabar d'enfonsar-lo políticament, li va concedir honors, el títol de comte, el de gran oficial i una pila de distincions més.

El terrible revolucionari va callar, i va morir amb el silenci dels grans desenganyats.

PODEM XIULAR EN EL TEATRE?

Un diari francès ha tractat novament d'escatir si el xiular en un teatre és un dret o un abús.

Han estat tants els parers en pro i en contra, que es fa difícil solucionar teòricament la qüestió. Pràcticament, fa temps que està solucionada per la «clac» en el sentit contrari al de xiular. La «clac», per regla ge-

BIBLIOTECA LITERARIA

HA SORTIT

EL MEU AMIC PELLINI I ALTRES CONTES

de PRUDENCI BERTRANA

Novíssim recull de les millors produccions del nostre fort prosista, dignes del celebrat autor de «Els Herois»

COMANDES: EDITORIAL CATALANA, S. A. Escudellers, 10 bis, entressol, i a totes les bones llibreries.

neral no xiula, sino que aplaudeix, però en temps passats hi hagué a París un personatge, el cavaller de La Mortiere, qui havia fet del xiular una professió i del xiulet un instrument de treball.

Havia reclutat 150 galifardeus, els quals tenien les seves reunions al cafè de Procope, i a voltes havia succeït que jugaven als daus si havia d'ésser reventada una obra teatral que s'estrenava al vespre.

Autors i artistes no tenien més remei que fer acatament al terrible cavaller, i un artista cèlebre, la Clairon, que va gosar plantar-li cara, bé prou que se'n va penedir. Els tumults i escàndols que va promoure la colla de La Mortiere van arribar a tal punt, que el Rei va haver de donar un decret prohibint les manifestacions impertinents. Però la colla va trobar la manera de burlar la real disposició, i el remei va resultar pitjor que la malaltia.

BIBLIOTECA PARLANT

A Berlín s'inaugurarà, dintre poc, a la biblioteca de l'Estat, una secció de distribució dels sons o sigui una biblioteca parlant.

Serà la primera d'aquesta mena i comprendrà 212 idiomes i dialectes, no en llibres, sino en una combinació de discos de gramòfon i cinematògraf, de manera que el «lector» sentirà el parlament, veurà la imatge del qui el pronuncia veurà l'escriptura original, sentirà la traducció fonètica i la traducció a un idioma europeu.

Les matèries seran estudis històrics, geogràfics, antropològics, fonètics i musicals.

Entre altres idiomes i dialectes, hi haurà els següents: magar, murmi, limbu (Himalaya), avarico (Georgia), goro, joruba, mandara (Sudan), hova, sinaba (Madagascar).

Un dels textos serà l'allocució del kaiser pel juliol de 1914, quan es va declarar la guerra, la d'Hindenburg després de la batalla de Tannenberg i una recitació del poeta hindu Tagore.

ATROPELLS

El camió 10025 va atropellar ahir tarda, al carrer de Sant Joan de Malta, a Alicia Martínez Adrialba, de 13 anys, i li va causar ferides d'importància als braços i cames. El xofer va ésser detingut.

Al carrer de Pere IV, l'automòbil 4779 va atropellar a Joan Pujol Pineda, de 56 anys, fent-li bastant mal al peu dret. L'auto va fugir.

Un individu de 34 anys, Alfons Albó Monner, que viatjava en el puja-

dor d'un «ripper» pel carrer de Sant Joan de Malta, va ésser llançat per una sotragada del vehicle i va fer-se una ferida d'alguna gravetat a la cama dreta.

L'automòbil 9033, que passava pel carrer del Consell de Cent, prop del de Mumaner, va atropellar a Josep Maria Perona López, de cinc anys, i li va produir ferides per esquincament als llavis i barba i contusions en altres parts del cos.

El camió 9631 va bolcar passant pel carrer de Pelayo i el xofer Josep Gay Burges, de 29 anys, va resultar amb la cama esquerra fracturada.

Al carrer de Salmeron, un camió d'oli va atropellar a Josep Arango Fernández, de 39 anys i li va produir una fractura a l'avant braç dret.

El carreter Ramon Font Sala, de 50 anys, va caure del carro al pas-satge de Bosch, i va fer-se contusions al cap.

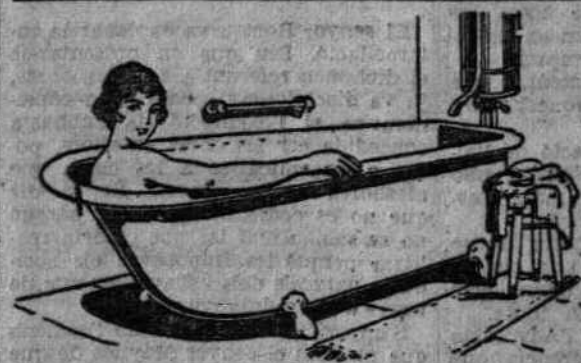
A la Rambla, entrant al carrer de Fernando, l'automòbil 4940 va atropellar a Casimir Pérez Miró, de 60 anys, causant-li contusions al cap i erosions a les mans i dislocació del peu dret.

Passant un tramvia pel passeig Nacional, el passager Rafel Raich, de 26 anys, lampista, va treure el cap enfora i va rebre un gran cop amb un altre tramvia, sofrint ferides contuses i commoció cerebral.

Acaba de sortir

Demaneu-lo al vostre llibreter.

JAUME SAURET :: 7 CARRER PELAYO 7

Quartos de bany

Especialitat en lavabos

Preus reduïts

LES TERRES CATALANES

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Obsequi a uns salvadors

All teatre de Cadaqués el consolador a Port-Bon, M. Trilles, ofresolemniament abir set medallas als veïns de la sudita vila que havien, fent esforços heroics, a la puflació del vapor «Doumont» de matrícula de Brest, naufragat en les aigües de Cadaqués el dia 29 d'Octubre de l'any passat.

A la festa hi assistiren, a més del consolador, l'ajudant de Marina, capità Rivera, el baró de Roda, el senyor Saranyana, vice-president de la Societat Espanyola de Salvament Marítim, el vice-consolador d'Itàlia i altres personalitats.

Mr. Trilles féu un parlament eloquant i agraïnt la gesta dels pescadors catalans, i féu vots per l'amistat i prosperitat de França i Espanya.

També parlà l'ajudant de Marina i el mateix sentit.

Mort negat

Estant banyant-se al riu Ter, al terme de Sant Joan de les Abadesses, el jove de 19 anys, Joan Tral Solé, té la desgràcia de negar-se a viure i ha estat trobat el cadàver.

Infanticidi

A Flaçà va ésser trobat dins una cassa el cadàver d'una nena de dos mesos, amb una pedra al coll. Aquest infanticidi ha produït molta consternació, perquè mai se n'havia comès cap en la sudita vila.

Detenició

La guàrdia civil va detenir a l'estació de França a Lluís Sala Coll, per haver pres una cartera amb 100 pessetes a don Pascual Seula, emplaçat d'obres públiques d'aquesta ciutat.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

L'Exportació

Durant la passada setmana sortiren per al nostre port 2187 bocs de vi, 47 sacs d'avena en grà, 131 sacs de 170 caixes d'ametlla el grà, i 50 en cloïsa.

Subhastes de les Obres del Port

El dia 20 a l'Oficina de les Obres del Port hi haurà dues subhastes: una per a construir un quiosc al moll de la Costa i l'altra per a compra de material metàl·lic i instal·lació en els Transversals nombres 3, 4, 5 del Dc de Llevant.

Jove salvat

Aquesta tarda estava banyant-se a la platja del Miracle el jove Joaquim Mesquida i, se l'ha emportat l'aigua. Per sort se n'ha adonat En Xavier Boada, el qual ha aconseguit salvar-lo, després de titànics esforços, d'una mort segura.

Conferències pedagògiques

A la Sala de la Diputació han començat les conferències pedagògiques. Avui han dissortat el mestre de Vimbodí don Jacint Garcia i el de l'Arco don Lluís Canya.

Hi han assistit més de 100 mestres i mestresses.

L'Obra de la Mancomunitat

S'ha signat l'escriptura de compra dels terrenys de la Platja del Miracle on la Mancomunitat de Catalunya projecta aixecar un Sanatori.

L'alcalde ha convocat els representants de la Cambra de Comerç per a tractar del concurs de la Mancomunitat de Catalunya per a instal·lació d'Escoles de Comerç.

Peix inutilitzat

Per no reunir condicions han estat inutilitzats 2.200 quilos de peix als molls i 200 al Mercat Central.

Les oficines de Correus

L'Administració de Correus obre concurs per arranjat locals per a les seves oficines en la nostra ciutat. Hi

ha d'haver habitació per al Cap i per a l'ordenança i ellòguet no ha de passar de 10.000 pessetes l'any.

Altres noves

L'alcalde ha demanat a la Companyia Canadenca que compliment l'adon municipal de posar llums de l'Asil de Sant Josep fins al Cementiri.

Avui ha estat un dels dies més calorosos. La temperatura màxima ha estat de 27° graus i la mínima de 20°. El temps nuvolós.

Ahí hi va haver tempestat en diversos indrets, produint-se avaries a la línia de 110.000 volts pel cantó de Reus que avui han estat adobades.

Ha estat retirat de la circulació el carretó dels gossos, tornant-se a donar boles d'estrícina.

Conca de Barbarà

MONTBLANCH. — Ha començat a publicar-se el «Bul·letí de la Joventut Nacionalista de Montblanch», entitat benemèrita que serveix de gran devoció a l'ideal de pàtria i amb els seus entusiasmes i fructuosa propaganda ha posat el govern de la vila a les mans dels nostres companys de causa.

L'article de presentació «Sempre avant», escrit amb entusiasme i amb seny, indica que el propòsit que els guia és el de fer-se ressò de la vida corporativa, que procuraran que sigui ben ferma i ben esponentosa.

«Venim a la llum — diu — amb els fruits saborosos d'una actuació passada i amb els aventures d'una obra feta que ens honora, prou forta perquè ens estalvi de fer presentació ni programa de cap mena. No volem ésser més que seguidors del camí traçat, sense desviar-nos de la mateixa ruta que fins ara havem fet.»

Ni rectificacions ni nous viarany. El passat ésser serveix de guia per a l'esdevenidor, i és per això que estem confiats, cada dia més, en la realització total de l'obra cultural i patriòtica que, com a catalans conscients dels deures a complir, tenim obligació inexcusable de realitzar.

La nova publicació estara exempta de tot apassionament, i per damunt de tots els partits. No secundarà les rancúnies entre companys, ni les divisions, i menys les lluites entre els catalans que defensin abnegadament l'ideal de la personalitat de Catalunya.

Com a colofó d'una de les planes del Bul·letí reproduïm la definició de l'Estat i de la Pàtria, feta pel gran català Enric Prat de la Riba.

Fa constar l'adhesió de la Joventut Nacionalista a la iniciativa de l'Associació Nacionalista de Terrassa; anuncia la visita a Montblanch de l'Orfeó «Nova Tarrega», visita que retornarà a Tarrega l'Orfeó Montblanch; esmenta l'activitat del seu quadre d'aficionats i assabenta la propera representació de l'obra «El que no pot recabar-se», del jove montblanchí En Josep M. Poblet i Guarro, premiada als Jocs Florals catalans de Cuba; la visita de la cobla «Els Montgrins»; la propinent inauguració de un grandios i ben acondicionat camp d'esports, en el qual es faran els grans aplombs patriòtics, ballades de sardanes, representacions a l'aire lliure, etc.

La secció d'Excursions fa constar la que van fer a Cabra, Santes Creus i Vilarrudonja i Valls.

Es una revista força interessant.

Editorial Catalana, S. A.

L'encís de la mar

POEMA DE

J. Roig Raventós

Luxosa edició en paper de fil

Rústica, Ptes. 2'50

GRANOLLERS

Els Pomells de la bonica ciutat del Vallès, l'única entre les restants, sotmesa encara al caciquisme més despòtic, celebraren el diumenge passat una gran diada pomellista, amb motiu de la benedicció de llur bandera.

A les set del matí, a l'església parroquial, hi hagué missa de Comunió, amb plàtica preparatòria, pel doctor mossèn Francesc de P. Fradera, prevere. El cor de Filles de Maria, cantà motets eucarístics, practicant-se durant la missa, la Visita Espiritual a Nostra Dona de Montserrat.

El temple s'enllobà per complet, acompanyant als pomellistes el diputat de la Mancomunitat En Jaume de Riba.

A tres quarts de deu, arribà l'automòbil que conduïa al fundador dels Pomells de Joventut, En Josep Maria Folch i Torres, essent rebut amb vives mostres d'entusiasme.

Més tard arribaren amb tren, En Josep Maria Trias de Bes i la seva distingida esposa, i el reverend Pare Sacaries de Llorens, conseller dels Pomells d'Arenys de Mar.

Des de molt abans de les deu, l'església es tornà a veure plena de gom a gom.

A l'hora anunciada, es començà l'ofici, beneint-se emperó abans, la formosa bandera dels Pomells de Granollers. El color blau cel, serveix de fons, travessant diagonalment les quatre barres, al mig de les quals hi ha ricament brodada Madonna Bruna del Montserrat, al damunt de l'escut de Granollers. Serveix de cim al pal, una artística creu. Fou apadrinada per la senyoreta Na Montserrat Rovira de Villar Dachs, i pel jove En Josep Brustenga i Oller.

L'ofici fou solemníssim, cantant-se per elements pomellistes, al cor i a la veu, la Missa de la Mare de Déu de Núria, de mossèn Rotneu.

Digué el sermó, molt eloqüentíssim per part, el Pare Sacaries de Llorens, caputxi.

En finalitzar, es cantà el Virolai. Després de fer uns fotografies, els senyors, Folch, el Pare Sacaries de Llorens, els padrins, i el senyor Serra Dachs, entusiasta president del directori dels Pomells de Granollers, visitaren al senyor rector.

Malgrat les prohibicions que han hagut de sofrir diverses vegades els nacionalistes de Granollers de poder dansar ben lliurement la nostra dansa nacional, diumenge aquesta s'honorà d'una farsa ben remarcable a la plaça de l'Església, sense cap entorment.

Hi hagueren audicions a les dotze del migdia i a les tres de la tarda. Eren puntejades les sardanes amb molt d'entusiasme pels valents pomellistes i per altres que sense ésser-ho sentien i apreien totes les coses nostres.

A la una de la tarda, al restaurant Europa, tingué lloc un àpat de germanor, que fou presidit pels senyors Folch i Torres, Padrins, Trias de Bes, Jaume de Riba, i pels pares Sacaries, Serra, Dachs, etc. Transcorregué amb molta companyonia, fent-se vots pel triomf de la nostra causa.

A la sala del Centre Catòlic es celebrà, a les cinc, la vetllada pomellista, essent presidida per les esmentades personalitats.

Després d'esser cantat l'himne dels pomells de Granollers, pels pomellistes, En Josep Font de Falgas, conseller del P. de J. Les Quatre Barres i secretari del directori local, llegí un vibrant parlament que fou molt aplaudit.

Prengueren a més part en la festa les senyoretes Lluceta Mogas i Mercè Marqués, el jove Antoni Cot i els nens S. Masjoan i J. Cunill, J. Moré i R. Prat, els quals recitaren uns poemes i diàlegs, essent força celebrats.

El cor de pomellistes cantà la bonica sardana d'En Josep Maria Ruera, «La Ginesta» i l'Himne de la Joventut d'En Marían Mayral. Els acompanyà a piano el senyor Ruera, rebent moltes felicitacions.

Les petites pomellistes del P. de J. Vol d'orenetes de Montmeló, dirigides per la seva consellera, Na Josepa Vallés, executaren unes cançons amb gestos, fent les delícies de la consellera del P. de J. Espigues Daurades, senyoreta Na Manuela Serra, pel seu bonic parlament i per ésser una de les que més s'han distingit pel millor èxit de la festa.

El senyor Jaume Serra i Dachs, president del directori dels P. de J. de Granollers, i ànima de la festa, digué un parlament rublert de bel·les mots i d'entusiasme patriòtic.

Parlaren després, el senyor Josep Maria de Bes, el senyor Jaume de Riba, enaltint amb termes força encomiàstics l'obra i la tasca dels Pomells de Joventut de Catalunya. Foren interromputs diferents vegades pels aplaudiments de la concurrència.

Abans del senyor Riba, parlà el P. Sacaries de Llorens, el qual en vibrants paraules assabollades de doctrina pomellista, i que haurien de servir d'exemple a molts, atorgué a la concurrència, essent ovacionat.

L'ovació es perllongà en disposar-se a parlar el senyor Folch i Torres. Començà saludant i felicitant als pomellistes per la festa que estaven realitzant. Parlà llargament referent a l'hostilitat de que es objecte a Granollers tot ço que fa referència a la deslliuració del nostre Poble.

Amb brillants paràgrafs sovint aplaudits per l'enorme concurrència, féu brillantment l'apologia dels Pomells i féu uns comentaris a la vaga que durant dos mesos ha paralizat la vida de Barcelona, afirmant que no han estat els governants qui l'han acabada, sinó l'esperit del Poble. Després d'altres bel·les paraules, acabà el seu discurs, coronat per una llarga i entusiasta ovació.

Tot seguit sortí de la sala, acompanyant-se'l amb molts aplaudiments, e mig de visques i estretes de mans.

Com acabament de la festa es representà, el bonic quadre religiós patriòtic «Pomell de Joventut», original del P. Tomás de Barcelona, caputxi. Fou representat pels elements pomellistes.

Es cantaren l'Himne dels Pomells i «Els Segadors».

A la nit a les nou es dansaren novament sardanes a la plaça que també foren molt concorregudes.

Amb el tren de dos quarts de deu, retornaren a Barcelona, el Pare Sacaries de Llorens, el senyor Trias de Bes i llur esposa, i el redactor d'«Aurora». En Bassas, essent acompanyats per alguns pomellistes i pel senyor Serra Dachs.

Aquesta festa en una línia pels que amb un evident despit s'oposen al moviment nacionalista a la ciutat de Granollers.

Pla de Barcelona

SANTA COLOMA DE GRAMANET.

Tot i essent nombroses les vies que compren el nou eixample (la majoria d'alguna extensió), l'Ajuntament s'havia proposat instal·lar a totes de fluid elèctric, havent hagut de desistir per ara, per exigir la companyia corresponent, la creseuda quantitat de trenta sis mil cinquanta cinc pessetes.

A la barriada del Cementiri, lloc proper al carrer de Prat de la Riba, s'ha instal·lat una font pública.

La Junta del Cementiri instal·larà un ramal d'aigua per a l'expressat lloc.

Diumenge, entre els quilòmetres 5 i 6 de la carretera de La Roca (que peranyen a aquest terme), bolca el carro 31 de la matrícula de Barcelona, produint greus contusions al conductor En Josep Oset Asenci, carreter de la casa vídua d'Anicet Soler, de 27 anys, casat, habitant al carrer Flor del Liri, 5, havent estat assistit pel facultatiu municipal.

ENCICLOPEDIA CATALANA

Prehistòria Catalana

P. BOSCH GIMPERA

RELLIGAT EN TELA: 4 PTES.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Assemblea de mestres

Avui han començat a celebrar l'Assemblea els mestres de les nostres comarques. En la primera sessió han rebutjat per una gran majoria una ponència demanant que els Ajuntaments no concedissin subvencions als capellans que es dediquen a l'ensenyament als pobles que no hi ha mestre.

Millora als telèfons

Als baixos del Palau de la Diputació s'hi estan fent obres per a instal·lar-hi una Central auxiliar telefònica per al servei de la nostra ciutat que té instal·lat la Mancomunitat de Catalunya.

La Comissió Mixta

Ha acabat les sessions la Comissió Mixta. Després de la que se suposa darrera, van celebrar un àpat els diputats senyors Miasm Canela, Xucà, Vidal, Casanovas i el secretari de la corporació.

Altres noves

El Govern civil ha aprovat els comptes dels pobles de Tudela de Segre, Arboc, Castellà i Guàrdia d'Arres.

L'Inspector de Mercats ha decomissat 17 caixes de peix, que era el primer que arribava després de la vaga de Barcelona.

També ha decomissat 6 quilos de carn.

L'alcalde ha donat ordres per a fer desaparèixer uns focus d'infecció d'unes cases dels carrers de Múrcia i Magdalena.

Costes de Garraf

SITGES. — A la darrera sessió de l'Ajuntament va donar-se compte que el ministre de Obres havia concedit permís a En Josep Fradera i Camps per a construir un port particular a Valdecaja (Costes de Garraf) acordant-se expressar al senyor Fradera la satisfacció del Consistori per tan important millora per a la zona marítima de Sitges, i pregar-li al mateix temps que faciliti que les embarcacions pesqueres puguin atracar en el dit port, per al desenvolupament de llur indústria.

La companyia còmica catalana que dirigeix el primer actor En Per Santpere, darrerament ha representat al Teatre del Retir la comèdia catalana en tres actes, traduïda del francès per l'«Amichatis», que porta per títol «Vostè serà meua». El públic que era bon xic nombros, va aplaudir tots els artistes per l'interpretació que donaren a l'obra. Sobresortiren les primeres actrius senyores Visitat López, Elvira Morchocho i els actors Santpere, Pep Alfonso i altres parts de la Companyia.

Atreuen molta concurrència tots els dies, de sis a vuit de la tarda i de deu a dotze de la nit, els concerts de piano, violí i cant, per notables professors de Barcelona, que se celebren, les hores esmentades, a la gran terrassa de l'Hotel Terramar Parc. La il·luminació del gran Passeig Marítim, que comença després del rústic monument del malaguanat doctor Benaprés, fins a prop del xalet del senyor Armengol, és d'un efecte sorprenent.

Sembla que la festa que se celebrarà al pintoresc Santuari de Nostra Dona del Vinyet, la qual s'escau el dia 5 del propinent mes d'agost, enguany revestirà gran solennitat. A la vigília hi haurà Completes amb acompanyament d'orgue, a les deu de la nit, s'aurà un bonic castell de focs artificials al davant de l'església; el dia 5, a les sis del matí, missa matinal al Santuari; a les deu, ofici a gran orquestra i sermó, a càrrec d'un eloqüent orador sagrat, a la qual festa assistiran les autoritats locals. Després de l'ofici, els convidats seran obsequiats pels administradors amb un xampany d'honor, a les quatre de la tarda, ballades a la plaça, a càrrec de la novella banda de música «Els Abandonats».

A la nit, grans balls de societat, al «Prado Suberense», al Retir i al Pavelló de Mar.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

MOVIMENT DEL PORT

Dimarts, dia 18.

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Key Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i 55 passatgers.
Vapor espanyol «J. del Piñero», de Cadix, amb càrrega general.
Fallebot espanyol «Carilto», de Palamós, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Cabo San Martín», de Marsella, amb càrrega general i 12 passatgers.
Vapor italià «Rosa», de Trieste, amb càrrega general i 17 passatgers.
Balandra espanyola «P. Sala», d'Andorra, amb càrrega general.
Vapor holandès «Medea», d'Amsterdam, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Joa de Panay», amb càrrega general, cap a Yokohama i escales.
Vapor espanyol «Miguel», amb càrrega general, cap a Cartagena.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Atalaya», en llit, cap a Huelva.
Vapor anglès «Pizarro», amb càrrega general i trànsit, cap a Tarragona.
Vapor noruec «Arnim», amb càrrega general i trànsit, cap a Londres i Marsella.
Vapor espanyol «Tirso», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.
Vapor espanyol «Navarra», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor anglès «Invicta», en llit, cap a Huelva.
Vapor italià «Monviso», en llit, cap a Alger.
Vapor noruec «Stromboli», amb càrrega general i trànsit, cap a Tarragona.
Vapor espanyol «Mercedes», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor espanyol «Mallorca», amb càrrega general, cap a Palma.

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

BORSA DE MADRID

100 per interior, comptat	70'60
» fi mes	00'00
» fi próxim.	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)	96'00
Banc d'Espanya	555'00
Arrendatària de Tabacs	245'00
Stat. Gral. Sucr. Obligacions	00'00
» Ac. preferides	88'00
» ordinàries	34'50
Francia	00'00
Llures	00'00
Banc Espanyol Rio Plata	247'00
Cèdules hipotecàries	00'00

BORSA DE PARIS

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior	00'00
Accions Nord d'Espanya	00'00

Alacant	000'00
Andalusos	000'00
Renda russa 5 per 100	00'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	596'00
Renda francesa 2 per 100	58'50
Accions Rio Tinto	2'700

PREMI DE L'OR (Preus de compra)

Alfons	128'50 percent
Isabel	132'00 »
Unces i mitges unces	128'00 »
Quart d'unça	128'00 »
1/16 d'unça	128'00 »
Francia	128'00 »
Dòlars	6'65 »
Llures	32'50 »

Canvis facilitats per la Casa Soler i Torra G. ans

PREUS DE COMPRA

Bitllets:	Francesos, 40'95
» Anglesos, 32'10	
» Italians, 30'00	
» Belgues, 33'70	
» Suïssos, 122'25	
» Portuguesos, 0'27	
» Alemanyas, 0'004	
» Austriacs, 0'01	
» Holandesos, 2'60	
» Russos, 0'00	
» Grecs, 00'0	
» Suecs, 1'70	
» Noruecs, 1'02	
» Dinamarques, 1'10	
» Romaniaa, 3'50	
» Turquia, 3'50	
» Estats Units, 6'93	
» Canadà, 8'60	
» Argentins, 2'35	
» Uruguaians, 5'30	
» Xilens, 0'0	
» Brasilers, 0'55	
» Bolivians, 1'75	
» Peruanos, 2'00	
» Paraguaians, 0'10	
» Venezuelans, 2'40	
» Japonesos, 2'40	
» Algerians, 40'00	
» Egipte, 32'10	
» Filipines, 2'75	

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanques anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.54	00.00	15.56	00.00		00.00
Futurs:						
Juliol.	14.74	N.	14.81	00.00		14.85
Octubre.	13.11	13.13	13.18	00.00		13.22
Gener.	12.55	12.55	12.61	00.00		12.66
Març.	12.42	N.	12.48	00.00		12.54
Maig.	12.30	N.	12.36	00.00		12.42

Alexandria	Agost	Octubre	Junel	Tanques anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	28.95	27.05	Juliol.	14.48	00.00	00.00
			Nbre.	14.88	00.00	00.00
» Sakellariadis	29.75	31.15				

Nova York	Tanques anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	27.35	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol.	26.62	26.55	26.50	00.00
Octubre.	23.70	23.65	23.67	00.00
Desembre.	23.20	23.12	23.33	00.00
Gener.	22.87	22.80	23.05	00.00
Març.	22.83	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanques anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	26.75	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol.	26.87	00.00	00.00	00.00
Octubre.	23.70	00.00	00.00	00.00
Desembre.	23.20	00.00	00.00	00.00
Gener.	22.87	00.00	00.00	00.00
Març.	22.50	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 18 de juliol de 1923

BORSA DE BARCELONA

18 de juliol de 1923

COTITZACIÓ ÚNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords a 67'80, Alacants a 67'70, Gran Metropolita a 147'00, i Transversal a 157'50.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords a 67'80 i a 67'85, Alacants a 67'70 i a 67'75, Andalusos a 55'90, obligacions Cáceres a 33'90, Crèdit i Docs a 16'25, Colonial a 67'75 i a 67'65, Gran Metropolita de 150'00 a 148'75, Transversal de 159'00 a 161'00 i a 159'25, Autòmibus a 113'50 i queden oferta a 113, i Aigües a 121'00, quedant-hi paper a 120'00.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 67'75, Alacants a 67'65, i Gran Metropolita a 148'00.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tancada d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'05 d'Alacants, i de Nords no hi ha variació. De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'ahir, es baixa 0'05 de Nords i d'Alacants, i de Gran Metropolita es posa un enter.

COTITZACIÓ DE MONEDES ESTRANGERES

Francia, 41'10; suïssos, 122'85; belgues, 34'10; llures, 32'19; liras, 30'25; dòlars, 7'00; marcs, 0'005, i coronas 0'0125.

AL COMPTAT. COTITZACIÓ DE VALORS NO INSCRITS ENCARA EN EL BUTLLETÍ OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7'10, «1921», a 99'00.
Barcelona Traction and Light Power 7'10, pref., a 110'00.
Barcelonessa de Navegació 4 1/2 %, a 26'00.
Compania Espanyola de Colonització 6'10, a 94'50.
Foment d'Obres i Construccions 6'10, a 95'00 i 94'75.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 98'25.
Ferrocarrils de Catalunya 6'10, a 100'00.
F. C. Cremallera de Montserrat 6'10, a 98'75.
Obligacions del Tresor Espanyol 4 1/2 %, a 100'55.

Grans Molins Bascos 6'10, a 93'00.
Mines de Potassa de Soria 7'10, a 99'50.
Gran Metropolita 6'10, a 97'25.
General Tramvies de Barcelona 6'10, a 100'65.
Hotel Ritz 7'10, a 91'00.
Ajuntament de Sevilla 6'10, a 94'00.
Productes Pirelli 6'10, a 95'50.
S. A. Colònia Güell 6'10, a 94'00.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Ajuntaments i Diputacions	Alacant 1.ª hipoteca	53'35	Regadins Llevant 6'10	88'35
París, xec	41'10	» 2.ª	70'50	Hisp. Amer. d'Eliz. 6'10	100'25
Londres, xec	32'19	» 3.ª	70'75	» 7.ª	100'25
Berlin, xec	0'005	» 4.ª	70'75	» 8.ª	100'25
Viena, xec	0'0125	» 5.ª	70'75	» 9.ª	100'25
Roma, xec	30'25	» 6.ª	70'75	» 10.ª	100'25
Brussel·les, xec	34'10	» 7.ª	70'75	» 11.ª	100'25
Zurich, xec	122'85	» 8.ª	70'75	» 12.ª	100'25
Nova York, xec	7'00	» 9.ª	70'75	» 13.ª	100'25
		» 10.ª	70'75	» 14.ª	100'25
		» 11.ª	70'75	» 15.ª	100'25
		» 12.ª	70'75	» 16.ª	100'25
		» 13.ª	70'75	» 17.ª	100'25
		» 14.ª	70'75	» 18.ª	100'25
		» 15.ª	70'75	» 19.ª	100'25
		» 16.ª	70'75	» 20.ª	100'25
		» 17.ª	70'75	» 21.ª	100'25
		» 18.ª	70'75	» 22.ª	100'25
		» 19.ª	70'75	» 23.ª	100'25
		» 20.ª	70'75	» 24.ª	100'25
		» 21.ª	70'75	» 25.ª	100'25
		» 22.ª	70'75	» 26.ª	100'25
		» 23.ª	70'75	» 27.ª	100'25
		» 24.ª	70'75	» 28.ª	100'25
		» 25.ª	70'75	» 29.ª	100'25
		» 26.ª	70'75	» 30.ª	100'25
		» 27.ª	70'75	» 31.ª	100'25
		» 28.ª	70'75	» 32.ª	100'25
		» 29.ª	70'75	» 33.ª	100'25
		» 30.ª	70'75	» 34.ª	100'25
		» 31.ª	70'75	» 35.ª	100'25
		» 32.ª	70'75	» 36.ª	100'25
		» 33.ª	70'75	» 37.ª	100'25
		» 34.ª	70'75	» 38.ª	100'25
		» 35.ª	70'75	» 39.ª	100'25
		» 36.ª	70'75	» 40.ª	100'25
		» 37.ª	70'75	» 41.ª	100'25
		» 38.ª	70'75	» 42.ª	100'25
		» 39.ª	70'75	» 43.ª	100'25
		» 40.ª	70'75	» 44.ª	100'25
		» 41.ª	70'75	» 45.ª	100'25
		» 42.ª	70'75	» 46.ª	100'25
		» 43.ª	70'75	» 47.ª	100'25
		» 44.ª	70'75	» 48.ª	100'25
		» 45.ª	70'75	» 49.ª	100'25
		» 46.ª	70'75	» 50.ª	100'25
		» 47.ª	70'75	» 51.ª	100'25
		» 48.ª	70'75	» 52.ª	100'25
		» 49.ª	70'75	» 53.ª	100'25
		» 50.ª	70'75	» 54.ª	100'25
		» 51.ª	70'75	» 55.ª	100'25
		» 52.ª	70'75	» 56.ª	100'25
		» 53.ª	70'75	» 57.ª	100'25
		» 54.ª	70'75	» 58.ª	100'25
		» 55.ª	70'75	» 59.ª	100'25
		» 56.ª	70'75	» 60.ª	100'25
		» 57.ª	70'75	» 61.ª	100'25
		» 58.ª	70'75	» 62.ª	100'25
		» 59.ª	70'75	» 63.ª	100'25
		» 60.ª	70'75	» 64.ª	100'25
		» 61.ª	70'75	» 65.ª	100'25
		» 62.ª	70'75	» 66.ª	100'25
		» 63.ª	70'75	» 67.ª	100'25
		» 64.ª	70'75	» 68.ª	100'25
		» 65.ª	70'75	» 69.ª	100'25
		» 66.ª	70'75	» 70.ª	100'25
		» 67.ª	70'75	» 71.ª	100'25
		» 68.ª	70'75	» 72.ª	100'25
		» 69.ª	70'75	» 73.ª	100'25
		» 70.ª	70'75	» 74.ª	100'25
		» 71.ª	70'75	» 75.ª	100'25
		» 72.ª	70'75	» 76.ª	100'25
		» 73.ª	70'75	» 77.ª	100'25
		» 74.ª	70'75	» 78.ª	100'25
		» 75.ª	70'75	» 79.ª	100'25
		» 76.ª	70'75	» 80.ª	100'25
		» 77.ª	70'75	» 81.ª	100'25
		» 78.ª	70'75	» 82.ª	100'25
		» 79.ª	70'75	» 83.ª	100'25
		» 80.ª	70'75	» 84.ª	100'25
		» 81.ª	70'75	» 85.ª	100'25
		» 82.ª	70'75	» 86.ª	100'25
		» 83.ª	70'75	» 87.ª	100'25
		» 84.ª	70'75	» 88.ª	100'25
		» 85.ª	70'75	» 89.ª	100'25
		» 86.ª	70'75	» 90.ª	100'25
		» 87.ª	70'75	» 91.ª	100'25
		» 88.ª	70'75	» 92.ª	100'25
		» 89.ª	70'75	» 93.ª	100'25
		» 90.ª	70'75	» 94.ª	100'25
		» 91.ª	70'75	» 95.ª	100'25
		» 92.ª	70'75	» 96.ª	100'25
		» 93.ª	70'75	» 97.ª	100'25
		» 94.ª	70'75	» 98.ª	100'25
		» 95.ª	70'75	» 99.ª	100'25
		» 96.ª	70'75	» 100.ª	100'25

Canvis facilitats pel Banc de Catalunya

Barcelona, 18 de juliol de 1923

DIVISES XECS NO COTIT

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

CONGRES

ACABAMENT DE LA SESSIO

El senyor TEJERO defensa un altre vot particular.

Explica l'esdeveniment en el si de la Comissió Permanent de Gràcia i Justícia, en examinar aquest projecte de llei, i diu que es va reconèixer que no servia per res.

A més, es va creure que constituïa una arma poderosa en mans dels cecidors.

Coincideix amb el senyor SABORIT en què es tracta d'una nova llei d'exceptió, que portarà grans perturbacions, com la llei de jurisdiccions.

Tot el seu discurs és una repetició del que ha dit el senyor SABORIT.

El senyor BALPARDI li contesta per la Comissió.

El senyor TEJERO rectifica breument.

El senyor GUERRA DEL RIO, amb el pretext d'explicar el seu vot, es dirigeix al Govern i li pregunta si manté el dictamen tal com està redactat, perquè s'observen molts capítols i consultes amb tots els elements, menys els genuïnament representants de Catalunya.

El senyor FOURNIER intervé per a oferir al Govern el seu ajut en aquest debat, puix entén la minoria que representa que és necessari acudir a Barcelona amb urgents remeis per a acabar amb el terrorisme.

El ministre d'INSTRUCCIO PUBLICA diu que el Govern ha portat aquest projecte de llei com els porta tots, amb el propòsit que siguin examinats serenament i els senadors i diputats proposin aquelles modificacions que siguin pertinents.

El Govern invitarà la Comissió a què examini novament les esmenes, i creu que tal vegada es pugui arribar a una solució de concòrdia, puix en el fons, tots estan interessats en què s'aconsegueixi la finalitat que amb el projecte es persegueix.

El senyor SABORIT demana que s'inviti a què assisteixin a la Comissió, quan aquesta deliberi, als diputats per Barcelona que avui estan absents i també els representants dels partits polítics que no pogueren estar representats en la Comissió.

El senyor GUERRA DEL RIO. — El que jo desitjo és que el Govern digui clarament el vot desarmar absolutament Barcelona, perquè no portin armes sinó les autoritats, o vol una altra cosa. Si vol el primer, ens entendrem fàcilment; però si vol una altra cosa, el Govern podrà aconseguir el seu propòsit, però haurà de passar per damunt dels vots de tots els que prenen seient en aquests bancs.

El ministre d'INSTRUCCIO PUBLICA no s'explica aquesta tossuderia, quan ja ha declarat fa un moment que el Govern prepararà a la Comissió que estudiï novament les esmenes per a arribar a possibles fórmules.

El senyor SABORIT. — Dons assisteixi S. S. com a ministre del ram, a la Comissió. (Rialles.)

El ministre d'INSTRUCCIO PUBLICA. — Si amb això vol S. S. assenyalar alguna discrepància en el Govern, s'equivoca.

El senyor SABORIT. — Ho dic perquè el Govern fins ara no havia parlat com ho fa S. S., perquè el seu company, el ministre de Gràcia i Justícia, es negava a tot diàleg, considerant intangible el projecte de llei.

El ministre d'INSTRUCCIO PUBLICA. — Dons jo intervingo en aquest debat, encara que no sigui el ministre del ram, perquè és costum que en les discussions llargues com aquesta, els ministres es reparteixen el treball; i per això he demanat autorització al meu company de Gràcia i Justícia per a ésser jo el que contestés al senyor Guerra del Rio, ja que la seva pregunta anava dirigida genèricament al Govern. I repetixo que demà es reunirà la Comissió, examinarà les esmenes, i cercarà fórmules que portin a la solució, puix està fora de dubte que l'interès és comú en procurar remei als mals que sofreix Barcelona.

El senyor TEJERO, en vista d'aquestes manifestacions, retira el vot particular.

Se suspèn aquest debat.

Es reprèn el relatiu a l'avenç cadastral a la «provincia» de Sevilla.

El ministre de FINANCES prosse-

gueix el discurs que deixà interrompud l'altra tarda.

Explica la tasca realitzada per la Junta pericial i la «Jefatura» de la «provincia» i dedica grans elogis a aquests organismes.

Diu que hi ha «provincies» on ja regeix el cadastre i a la de Sevilla es porten 22 anys realitzant-se els treballs i encara no està terminat l'avenç cadastral. Limitrofes són les «provincies» de Cádiz i Huelva i en aquestes «provincies» no passa això.

Rebutja el càrrec que s'enganya i es perjudica els agricultors de Sevilla, doncs la Junta pericial procedeix en forma legal perquè quedin ateses totes les reclamacions.

Fa protestes d'amor a la «provincia» de Sevilla, però això no destorba perquè reconegui la realitat de les coses.

Creu injustificades les censure dirigides a l'administració, doncs encara que aquesta hagi comès errors es compensen amb la bona fe amb que procedeix en els treballs cadastrals.

(Es prorroga la sessió, en votació nominal demanada pels socialistes. Immediatament d'acordada la prorroga, els escons queden quasi deserts.)

Prosegueix el ministre de Finances davant de dues dotzenes de diputats, insistint en els arguments que ha exposat anteriorment.

Acabà repetint que els que ho desitgin poden presentar reclamacions justificades, en la seguretat que seran ateses.

El comte de COLOMBI rectifica breument.

El senyor ROMERO MARTINEZ parla per al·lusions i demana que en alguns pobles de la «provincia» de Cádiz es suspenguin els efectes tributaris al cadastre fins que es realitzi una nova revisió.

El ministre de FINANCES li contesta i diu que aquests casos esmentats són dels anomenats especials i els sotmetrà a estudi per tal de fer-los objecte de mesures determinades.

El senyor MATESANZ afirma que aquest assumpte del cadastre és dels més importants per a la vida espanyola i mereixeria ésser tractat, no amb aquestes presses, sinó en un període de dos o tres mesos de sessions. No obstant, comprén la situació en la qual ens trobem i procurarà ésser breu.

Diu que ell no tindria inconvenient que l'Estat l'expropiés de tot el que té i encara li regalariu un 20 per 100.

El senyor CANOVAS DEL CASTILLO. — En aquest cas estem molts.

El senyor MATESANZ al·ludeix a l'Assemblea de les Cambres agrícoles iniciada per les de Còrdova i Sevilla i recorda que les conclusions aprovades es lliuraren al Govern. Com a president de l'assemblea es va comprometre a portar-les al Congrés i complir aquest compromís les lliura perquè figurin al «Diario de Sesiones».

Cita diversos casos concrets demostrant dels errors cometos en les operacions cadastrals, a virtut dels quals els recàrrecs per a la tributació són d'un exorbitant augment, fins del 1.130 per 100.

Cita el cas d'haver-se anul·lat a la provincia de Zamora tots els treballs del cadastre, sense exigir-se cap responsabilitat i quedant tot reduït a uns quans trasllats.

Examina el que la llei disposa respecte a les Juntes sintètiques i parla de l'obligació dels enginyers agrònoms d'acudir a les Juntes pericials, puix li ho imposa una Reial ordre.

A grans trets pinta la situació en què es troba l'agricultura espanyola, la qual no té res de llausanger, i en aquestes condicions encara es tenen pendents de confecció tractats de comerç, i no se segueix una orientació encertada.

Davant d'això, presenta el que grans estadistes estrangers han fet en pro de l'agricultura.

Acaba dient una vegada més, que els agricultors desitgen que es compleixi la llei per tots i es visqui en un ambient de justícia. Això és el que volen els agricultors: justícia, justícia i justícia.

El ministre de FINANCES li contesta i diu que si hi ha algú que pugui demostrar que ell ha pogut influir en el més mínim que a Logronyo no s'hagi acabat el cadastre, està disposat a renunciar l'acta de diputat que un districte d'aquesta provincia li ha atorgat.

Entre els senyors RODRIGUEZ DE

VIGUI i MATESANZ s'entaula un viu diàleg, perquè el primer diu que aquí hi ha qui parla perquè representa certes entitats agrícoles, i no està conforme amb les teories del senyor Matesanz que van contra la indústria sense tenir cap finca que defensar ni sous a cobrar.

El senyor MATESANZ replica al·lusionant que aquí i fora d'aquí ell pot demostrar la raó que l'assisteix, i a més adverteix que no pertany a cap entitat que necessiti la seva defensa. (La campaneta de la presidència talla el diàleg.)

El senyor Matesanz rectifica breument, i li diu al ministre que no ha volgut acudir-lo en esmentar Logronyo.

Es suspèn el debat, i s'aixeca la sessió a les deu i cinc minuts.

EL DEBAT DEL PROJECTE ARANZELARI

Madrid, 19, 2 matinalada.

L'interès polític del dia estava concentrat en el Sena davant l'anunci de la conferència dels parlamentaris defensors de la indústria siderúrgica amb el govern.

Des de primera hora de la tarda es velen els passadissos molt concorreguts.

El senyor Sánchez de Toca s'ha abstingut de fer manifestacions dient que esperava conèixer la flexibilitat del govern per a adoptar un criteri decisiu.

Les referències dels parlamentaris bascos i catalans eren que el tractat hispano-belga no estava rubricat, però que a jutjar per les xifres de l'intercanvi indiscutiblement no existia reciprocitat perquè Bèlgica ens ven molt més del que ens compra i la major part de la nostra exportació a aquell país són minerals i primeres matèries en gran part d'empreses belgues establertes a Espanya, sollicitant de nosaltres per als articles que més l'interessa igual tracte de favor que el concedit a Anglaterra, quan aquest país compra més a Espanya que no importa.

A judici dels siderúrgics no existeix amb Bèlgica cap compromís de res i precisa oposar-se a l'aprovació del projecte d'autoritzacions si no es reb una garantia que atenui els funests efectes d'aquest tractat.

A dos quarts de quatre de la tarda quasi simultàniament, ha arribat a la Cambra el president del Consell i el ministre d'Estat i moments després el ministre d'Hisenda que han passat a reunir-se en el despatx de ministres amb els senyors Sánchez de Toca, Sala, Ferrer i Vidal i Echevarria (don Frederic).

A les cinc de la tarda ha acabat la reunió.

Els senyors Sánchez Toca, Sala i Echevarria, es mostraven satisfets de les explicacions del govern, afegint que solament esperaven escoltar aquestes manifestacions al saló perquè figuren en el «Diario de Sesiones».

El ministre d'Estat s'ha parat a parlar amb els periodistes dient que l'ambient en què s'ha desenvolupat la reunió a estat de gran cordialitat, però que tenia que fer constar que el govern sosté íntegrament la redacció del projecte d'autoritzacions aranzelaris.

Se'n formularen — ha afegit — diverses preguntes, més que en relació amb el mateix projecte, amb la forma en què heuran d'ésser concertats els tractats i després de les nostres respostes ens vam fer la il·lusió de que han quedat convençuts de la bona fe dels nostres propòsits.

Cal tenir en compte, i així ho he fet saber al senyor Echevarria, que el Govern, considerant molt respectables els legítims drets d'una indústria, no pot pensar sols en ella, sinó en la gran massa de consumidors i petits industrials que reben els productes mig manufacturats, que requereixen el més decidit apoi i empar per part del Govern.

Ara bé; inspirant-nos en un ampli criteri de justícia, els hem fet la solemne promesa que abans d'ésser rubricats els tractats, coneixeran els seus textos la Junta de protecció a la indústria nacional i la comissió permanent de la Junta d'aranzels i valoracions, i en la mateixa forma que es fa a França, la ratificació dels tractats correspondrà al Parlament.

Com que a aquesta reunió hi havien acudit únicament els parlamentaris, el President del Consell ha conversat després, per a donar-los compte dels acords amb els representants industrials senyors Artache i Prados

Urquijo i amb els representants del Foment del Treball senyors Sert i Cussó.

Com que els representants bascos i catalans, amb el comte del Moral de Calatrava, tindran redactades infinitat d'esmenes al projecte d'autoritzacions aranzelaries, han convingut en retirar-les quasi totes.

Com que en l'ambient surava ja la fórmula de solució, el debat ha començat, perdut tot l'interès polític, consumint extensament el primer torn de la totalitat, el senyor Ferrer i Vidal, i, com sempre, ha estat el seu discurs escoltat amb molta atenció, demostrant els seus grans coneixements en matèria aranzelaria i qualificant el projecte d'ofensiva contra la propulsió del treball nacional.

LES TASQUES PARLAMENTARIES

Els presidents de les Cambres, coincidint amb la nostra impressió d'ahir, opinen que ha d'habilitar-se el disabte per a donar compte del dictamen de la comissió mixta en el projecte d'armes curtes.

Demà consumiran el segon i tercer torn.

LA VAGA BANCARIA

Al Banc de Bilbao s'han presentat al migdia tres senyors mecànogrames amb intenció de què un individu que treballava amb la màquina abandonés el treball.

El mecànograf s'ha negat a accedir a la invitació de les afectuoses mecànogrames.

El sots-director del banc i un altre funcionari l'han apoiat en tal actitud.

Amb tal motiu les noies han promogut un regular escàndol, motivant que una parella de seguretat les fes sortir del local del Banc.

Com conseqüència de la vaga de empleats de Banca i Borsa s'assnyalava que el balanç del Banc d'Espanya, tancat el dia 14 de corrent, ofereix un augment de 22,78 milions de pessetes, en el capítol de comptes corrents.

Com que aquesta època més aviat és de retirada de cabals per les despeses de la collita i de l'estiu, es creu que l'augment registrat és a conseqüència del moviment sindicalista dels empleats de bancs.

El públic treu el diner dels bancs particulars i els porta al Banc d'Espanya.

Al local del Sindicat l'animació és gran.

Els empleats en vaga acuden tres vegades cada dia per a passar llista.

Un caracteritzat individu del sindicat, ha fet les següents manifestacions:

La Corporació general de Treballadors Unió de Sindicats Lliures, ha dirigit una carta al Sindicat en la qual expressa la satisfacció per la forma que es porta el moviment, i en la qual ofereix tot el seu ajut moral i material.

Recomana al Sindicat, la Corporació, que no provoqui incidents de violència, però que no retrocedeixi ni vacilli si la provocació surt de l'enemic.

Durant les últimes 24 hores, han rebut 45 telegrams i telefonemes de provincies, oferint el seu ajut al Sindicat i dient que estan disposats a cotitzar fins la meitat del sou en cas necessari, per a mantenir el moviment vaguista i perquè puguin cobrar els empleats que no treballin, l'import íntegre del seu setmanal.

De Sevilla comuniquen que ha quedat constituït el Sindicat de Banca i Borsa.

El primer acte del nou Sindicat ha estat oferir l'ajut incondicional al Sindicat de Madrid.

El president de la Corporació General de Treballadors, senyor Sales, al qual es troba a València, ha dirigit al Sindicat un telegrama anunciant el seu propòsit d'organitzar una sèrie de mitings a provincies d'Andalusia i del Nord, per a intensificar el boicot als Bancs que s'han solidaritzat amb el Banc Espanyol de Crèdit.

Fa constar també que no és cert que en el Banc Espanyol de Crèdit treballi el 40 per 100 del personal antic, com va dir el ministre d'Ela Governació.

Sens dubte, el ministre ha volgut referir-se al Banc de Biscaia.

En aquest Banc, en constituïr-se el Sindicat, una part dels empleats hi van ingressar contra la seva voluntat, per indicacions dels alts funcionaris de l'empresa, i és natural que ara s'hagin separat dels seus companys, ja que mai van sentir el més petit entusiasme sociatari.

ELS CAMPIONS DE FUTBOL DE GRUP B

Reus, 18, 11³⁰ nit.

Ha arribat l'equip «Reus Deportiu» vencedor en el partit decisiu del Campionat de futbol de Catalunya segona categoria, en el darrer partit celebrat a Lleida.

Els esperaven l'Ajuntament i la gran gentada.

Les societats polítiques i recreatives i moltes cases particulars, tan empal·lades.

Han estat acompanyats en manifestació cap a l'Ajuntament.

Han estat obsequiats amb un xampeny d'honor i un banquet a l'Hotel Europa.

Després han anat al Santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia on es celebra la Romeria de Santa Rina.

Demà continuaran les festes i altres coses, hi haurà Castell i focs artificials a la plaça d'En Príncep.

BARCELONA

Un home ferit

A dos quarts de dotze d'ahir a nit, va presentar-se al dispensari d'Hostafranchs, Gregori Ramon Gual, de 40 anys, tractant de banyar per a que li curesin una ferida a la mà que tenia al braç dret i que ésser qualificada de pronòstic reservat.

Va dir que es dirigia a casa seva, on agafà un revòlver i volgué sortir en persecució dels atracadors, però la seva esposa s'hi oposà mentre forcejaven tots dos l'arma i va disparar i el va ferir.

Aquesta explicació un bon xic estranya, fou tramesa al jutjat.

Un home mort

Ahí a la nit va ésser trobat a la platja de la Mar Bella un home mort de mort natural, que resultà ésser un tal Trifon Céspedes, venedor de fruita.

Les obres del Metropolità

L'alcalde ha dirigit una comunicació a la Societat concessionària de «Gran Metropolità» requerint-la perquè amb tota urgència manifesti què dia rependrà les obres a les Rambles.

Atracadors detinguts

Al carrer de Llansa, cap allà a les dotze, ha estat atracat un cobrador de tramvia per tres subjectes, als quals li han pres un rellotge i una petita quantitat.

L'atracat ho ha denunciat a una parella de seguretat, la qual és posat en moviment i ha agafat als tres atracadors dins d'un tramvia detenint-ne dos.

L'altre ha fugit i els guàrdies han engegat uns quants trets, però sense tocar-lo ni agafar-lo.

Al carrer de Viladomat, prop de l'Aragó, ha estat atracat un altre tramvista, el qual ha denunciat i fet a una parella de la Guàrdia civil, la qual ha aconseguit detenir els tres atracadors.

De l'assalt de la Banca Padrós

A darrera hora han comunicat de Manresa que continuava la persecució dels assaltants de la Banca Padrós, sense haver aconseguit detenir-los.

A les deu havia sortit el Sometent d'Igualada per a cooperar a la detenció.

El sac sospitós del moll

Els bussos han baixat a explorar els costats del vapor «Dedalo» on es deia que hi havia un sac sospitós, que, com diem en altre lloc la fantasia popular suposava podria contenir el cadàver del President d'un Sindicat.

Els bussos no han trobat res.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ. AMB UN SEGELL O UNA FIBRA QUE ENS SIGUI CONEIXIDA.